

FİNANSAL YÖNETİM 1

DERS ÖZETİ SORU BANKASI

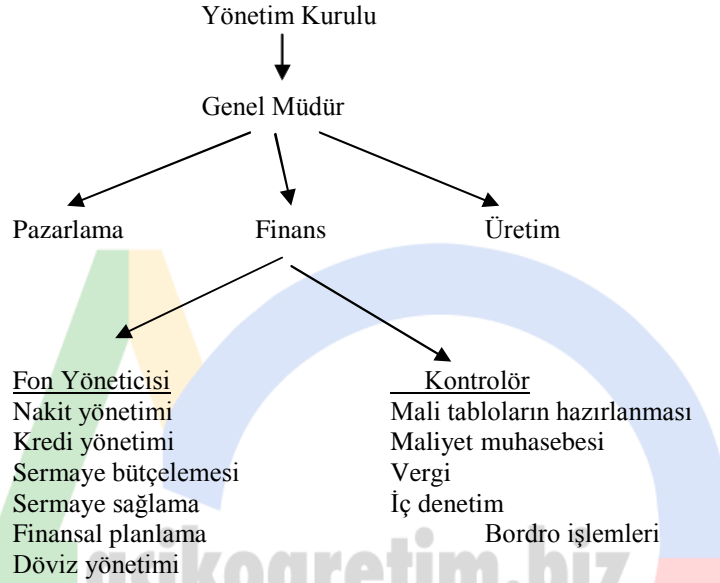

ÜNİTE1 – FİNANSAL YÖNETİM VE FONKSİYONLARI

- Kişi ya da kurumların faydalanabileceği para, fon, kaynak ya da sermayeye FİNANS denir.
- Kişi ya da kurumların ihtiyaç duydukları fonların sağlanması, bulunması ise FİNANSMAN olarak tanımlanır.
- FİNANSAL YÖNETİM ise sağlanan fonların uygun varlık ya da yatırımlara dönüştürülmesini ifade eder.
- Finansal yönetim ile ilgili kararlar;
  - Ne tür varlıklar alınacak? (YATIRIM Kararı)
  - Gerekli kaynaklar nereden sağlanacak? (FİNANSMAN Kararı)
  - Elde edilecek kar nasıl dağıtılacak? (DİVİDANT Kararı)

Organizasyon Şeması

FİNANSAL YÖNETİM FONKSİYONLARI

- **Yatırım Kararları:** Sermayenin uzun süreli varlıklara yatırılması kararı SERMAYE BÜTÇELEMESİ olarak adlandırılır. Bu kararlar, uzun süreli ve büyük miktarlarda sermayeyi gerektirmesi nedeniyle işletmenin başarısında büyük etkiye sahiptir.
- Uzun vadeli yatırımların önemli olmasının nedenleri;
  - ✓ Yatırımların etkileri büyüktür
  - ✓ Kararlardan geri dönüş zordur
  - ✓ Uzun vade nedeni ile risk yüksektir
  - ✓ Fizibilite çalışması gerektirir
- Kısa süreli varlıklar; çalışma sermayesi, işletme sermayesi veya DÖNEN VARLIKLAR olarak adlandırılır.
- Kısa süreli varlıkların temel özelliği, bir yıl içinde en az bir kez bir türden diğer türe dönüşmesidir. Bu döngüye FAALİYET DÖNGÜSÜ nakitten tekrar nakite dönüşüncüye kadar geçen süreye de NAKDE DÖNÜŞÜM süresi denir.
- Birleşme, satın alma, devir, dış yatırımlar gibi stratejik kararlar da UZUN VADELİ yatırım kararlarıdır.
- İster kısa vadeli, ister uzun vadeli olsun yatırım kararları RİSK ve GETİRİ dikkate alınarak verilir. Yatırım yapılacak varlığın RİSK derecesi arttıkça BEKLENEN GETİRİNİN artacağı unutulmamalıdır.
- **Finansman Kararları:** Amaç; işletme değerini maksimize edecek finansman bileşimini oluşturmaktır. İşletmelerin sermaye ihtiyacı BORÇ ve ÖZKAYNAK olmak üzere iki farklı kaynaktan sağlanır.
- BORÇ ve ÖZKAYNAK toplamı işletmenin toplam sermayesini, bu kaynakların bileşimi ise sermaye yapısını oluşturur.
- Sermaye yapısını belirleyen başlıca içsel faktörler;
  - ✓ Varlık yapısı
  - ✓ Karlılık durumu
  - ✓ Risk derecesi
  - ✓ Likidite düzeyi
  - ✓ Borçlanma maliyeti
  - ✓ Vergi politikası

- Sermaye yapısını belirleyen dış faktörler ise Makro Ekonomik faktörler ve Finansal Piyasalara İlişkin faktörlerdir.
- İşletmelerin sermaye yapılarının belirlenmesiyle ilgili farklı görüşler vardır. Bunlar;
  - ✓ Net gelir yaklaşımı
  - ✓ Net faaliyet geliri yaklaşımı
  - ✓ Geleneksel yaklaşım
  - ✓ Modigliani-Miller yaklaşımı
- Net gelir yaklaşımı: Borç ve özkaynak maliyeti farklı borçlanma düzeylerinde değişmez. Borç maliyeti özsermaye maliyetinden düşük olduğuna göre, borçla finansman sağlamak işletme değerini artırır, ortalama sermaye maliyetini azaltır. Kaldıraç faktörünü en fazla dikkate alan yöntemdir.
- Net faaliyet geliri yaklaşımı: Borç maliyeti farklı borçlanma düzeylerinde aynıdır. Borç düzeyi arttıkça özsermaye maliyeti de artar. Ortalama sermaye maliyeti ise sabit kalır. İşletme değeri sermaye yapısına göre değişmez.
- Geleneksel yaklaşım: Ağırlıklı ortalama sermaye maliyetinin minimum olduğu nokta, optimal borç / özsermaye oranı, diğer bir ifade ile optimal sermaye yapısı olacaktır.
- Modigliani-Miller yaklaşımı: Vergiler, asimetrik bilgi, işlem maliyeti ve iflas maliyetinin olmadığı etkin bir piyasada işletmelerin değeri sermaye yapısından etkilenmez. İşletme değeri sermaye yapısından bağımsızdır. İşletme değerini, ait olduğu sektörün riski ve işletmenin gelecekte yaratacağı nakit akışları belirler.
- Tam rekabetin olmadığı piyasalar için GELENEKSEL yaklaşım benimsenmektedir.
- Ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti; işletmede kullanılan çeşitli kaynakların toplam kaynaklar içindeki paylarıyla maliyetlerinin ortalamasının alınmasıyla bulunur.
- Ülkemizdeki işletmelerin en önemli borçlanma kaynağını BANKALAR oluşturmaktadır.
- Finansman kaynağının VADESİ kıaldıkça RİSKİ artar. VADESİ uzadıkça RİSKİ düşer.
- ÖZKAYNAKLA finansman, faaliyet sonucunda elde edilen karların bir bölümü işletmede bırakılmak ya da yeni ortaklar alınmak suretiyle sağlanabilir.
- Reel varlıkların yarattığı nakit akışları üzerinde alacak ya da ortaklık hakkı veren varlıklara FİNANSAL VARLIK denir.
- Hisse senetleri SONSUZ SÜRELİ finansal varlıklardır.
- Hisse senedi ya da özkaynakla finansmanda FAİZ ve ANAPARA ödemesi gibi zorunlu bir ödeme yoktur. KAR PAYI ve SERMAYE kazancı söz konudur.
- İşletmeler açısından HİSSE SENEDİ yoluyla finansmanın riski BORÇLANMA yolu ile finansmana göre daha düşüktür.
- Finansman kararı; işletmelerin kendi içsel koşullarını, finansal sistemin yapısını, ülkenin genel ekonomik koşullarını, uluslar arası koşulları dikkate alarak verecekleri bir karardır.
- Finansman kararını etkileyen en önemli iki etken RİSK ve MALİYET 'dir.,
- **Dividant Kararları**: Elde edilen karın ne kadarının dağıtılıp, ne kadarının dağıtılmayıp işletmede bırakılacağı ile ilgili kararlar bütününe denir.
- Kar dağıtım politikasını belirleyen etkenler;
  - ✓ İşletmenin fon ihtiyacı
  - ✓ İlave fonların maliyeti
  - ✓ Likidite durumu
  - ✓ Nakit akışlarının düzenliliği
  - ✓ Benzer firmaların kar dağıtım politikaları
  - ✓ Hissedarların beklentileri
  - ✓ Yasal statü
- Geleneksel yaklaşımda daha fazla kar payı dağıtımının hisse senedine olan ilgiyi artırarak, hisse senedi fiyatını yükselteceği düşünülür. Bu görüş finans literatüründe "Eldeki bir kuş daldaki iki kuştan daha iyidir" şeklinde ifade edilir.
- **Sinyal Etkisi**; kar paylarının gelecekteki durumu hakkında oluşan beklenti veya algıdır.
- **Davranışsal Finans** kişilerin kararlarında tam olarak rasyonel olmayacakları varsayımına dayalı olarak oluşturulan teoridir.
- Bireylerin kaybetmeleri halinde yaşadıkları üzüntü, kazanmaları durumundaki sevinçlerinden daha fazla olmaktadır. Bu nedenle kişiler risk üstlenmekten kaçınarak rasyonellikten uzaklaşmaktadırlar.

- Modigliani-Miller ise işletmenin değerinin gelecekteki nakit akışlarına ve riske göre belirlendiğini, kar payı dağıtım politikasıyla bağlantısının olmadığını ileri sürmektedir. Modigliani-Miller'in görüşleri tam rekabet koşullarının olduğu piyasalar için geçerliliği olan bir görüştür.

İŞLETMELERİN AMAÇLARI

- Mal ve hizmet üreterek toplum refahını arttırmak
- İşletmede istihdamı sürekli kılmak
- İşletmenin sürekliliğini sağlamak
- Üretimi ve satışları arttırmak
- İşletme piyasa payını arttırmak
- İşletme kazançlarında büyümeyi sürekli kılmak
- İşletme maliyetlerini minimum yapmak
- İşletme karını maksimum yapmak
- İşletme değerini maksimum yapmak

KAR VE DEĞER MAKSİMİZASYONU

- Mikro ekonomide işletmelerin amacının KAR MAKSİMİZASYONU olduğu belirtilir.
- Kar maksimizasyonu STATİK. bir özellik göstermekte olup, ZAMAN faktörü taşımamaktadır.
- Farklı yatırım fırsatlarının RİSKİ diğer bir ifade ile gelecekte beklenen nakit akışlarının gerçekleşme olasılığı farklı olacaktır Kar maksimizasyonu amacının bir başka eksik yönü risk 'in hesaba alınmamasıdır.
- Hissedarların varlıklarını maksimum yapma amacı, finansal kararlarda farklı zaman noktalarındaki nakit akışlarının bugünkü değerlerinin alınmasıyla zaman faktörünü; bugünkü değer hesaplanırken kararın riske göre iskonto oranının ayarlanmasıyla risk faktörünü dikkate almaktadır. Bu nedenle bu amaç, finansal yönetim tarafından birincil derecede normatif bir amaç olarak benimsenmektedir.

Temsil ve Temsilci Maliyeti

- Halka açık A.Ş.'lerde şirket yönetiminin profesyonel yöneticilere devredilmesi bir zorunluluktur. Bu durumda hissedarlara ait olan karar verme yetkisinin yöneticilere devredilmesinde çıkar çatışması doğabilecektir. Bu çıkar çatışmasının yaratacağı sorunlara temsil ya da temsilci maliyeti denilmektedir.
- Yöneticiler, karlı ancak riski yüksek iş olanaklarından, kendi işlerini kaybedebilecekleri endişesiyle kaçınabilmektedir. Karlı iş fırsatlarının kaçırılmasından kaynaklı maliyet dolaylı temsilci maliyettir.
- Yöneticiler etki alanlarını genişletmek için gereğinden fazla personel çalıştırabilir ya da gereksiz harcamalara yönelebilir. Yöneticilerin gereksiz harcamalarını ya da ortakların menfaatine aykırı hareketlerini önlemek üzere yapılan denetimler doğrudan temsil maliyetini oluşturur.

İşletmelerin Hukuki Yapıları

- Karın dağıtımı, vergi tahakkuku, alacaklılara karşı sorumluluk, faaliyet sonuçlarının açıklanması, son sağlama miktarı ve şekli gibi konularda alınacak kararlar işletmelerin hukuki yapısı ile doğrudan ilgilidir.
- **Bireysel İşletmeler (Ferdi Teşebbüsler)** : Bireysel işletmeler tüzel kişiliği bulunmayan ve üçüncü kişilere karşı ortakların tüm varlığı ile sorumlu olduğu bir girişim türüdür. Bireysel işletmelerin kuruluşu için yazılı bir sözleşmeye gerek duyulmadığı gibi, belirli sermaye tabanı da aranmamaktadır.
- **Ortaklıklar**: Ortaklıklar şahıs ve sermaye ortaklıkları olarak iki grupta toplanabilir. Adi ortaklıklar, kolektif ortaklıklar, komandit ortaklıklar şahıs, Limitet ve anonim ortaklıklar sermaye ortaklıklarıdır.
- **Adi Ortaklıklar**: Adi ortaklıklar, iki ya da daha fazla kişinin herhangi bir şekil şartına tabi olmaksızın yalnızca sözlü bir anlaşma ile geçici ya da sürekli olarak kurdukları ortaklık (şirket) türüdür. Bu tür ortaklıkların en önemli avantajı düşük maliyetlerle ve kolayca kurulabilmesidir.
- **Kolektif Ortaklıklar (Kolektif Şirketler)**:Tüzel kişiliği de olan bu ortaklık türünde ortaklar, şirketin borçlarından dolayı tüm varlıklarıyla müteselsilen sorumludurlar.
- **Adi Komandit Ortaklıklar**: Ticari bir şirkette ortaklardan bir kısmı aynen şahıs şirketlerinde olduğu gibi sınırsız ve müteselsilen sorumluluk yüklenirken, bir kısmı da yalnızca koydukları sermaye kadar sorumluluk (sınırlı sorumluluk) , yüklenmeleri durumunda adi komandit ortaklık türü ortaya çıkmaktadır.

- **Sermayesi paylara bölünmüş Komandit ortaklıklar:** Tek farkı sınırlı sorumlu ortaklar olarak bir ya da birkaç kişinin daha yer almasıdır. Adi komandit şirketlerde sınırlı sorumlu ortakların payları yalnızca sözleşmede yer alır ve sermayeye karşılık olarak herhangi bir pay senedi vermez.
- **Limitet ortaklıklar (Şirketler) :** İki veya daha fazla gerçek ve tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulan, ortakların sorumluluğu, koydukları veya koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlı ve esas sermayesi belirli olan ticari ortaklık tipine limitet ortaklık denir. Limitet ortaklıklar çok 50 ortak arasında kurulabilir. Ortaklara sermaye payları için pay senedi (hisse senedi) verilmez. Hisse senetleri gibi tahvilde ihraç edemezler.
- **Anonim Ortaklıklar (Anonim Şirketler):** Şirketler açısından küçük sermaye paylarının bir araya gelmesiyle büyük sermayelerin sağlanması, yatırımcılar açısından da riskin küçük ve yalnızca yatırılan sermaye payı ile sınırlı olması, bu şirket türünün seçiminde en büyük etken olmaktadır.
- **Halka açık ortaklıklar:** Anonim ortaklıklar halka kapalı ya da halk açık olabilir. Az ortaklı anonim ortaklıklara aile şirketleri ya da kapalı şirketler denilir. Bir şirketin halka kapalı ya da açık olarak tanımlanmasında yalnızca ortak sayısı değil diğer özelliklerin de ele alınması gerekir.
- Ortak sayısı yanında pay sahipliğinin devredilip devredilmediği, kuruluş şeklinin halkın da katılımını sağlayacak biçimde olup olmadığı, hisse senetlerinin borsaya kota edilip edilmediği, yönetimin bir ya da birkaç ana pay sahibi tarafından yapılıp yapılmadığı gibi özelliklerinde dikkate alınması gerekir.
- Ülkemizde SK ya göre hisse senetleri kanundaki prosedür dahilinde halka arz edilen şirketlerle, ortak sayısı 250 'yi aştığı belirlenen şirketler halka açık şirket olarak kabul edilir. Halka açık Şirketler SPK ya göre tabi olmakta ve SPK' nun denetimine girmektedir.
- **Kayıtlı sermaye sistemi:** Esas itibari ile sermaye artırımı sistemi olup, sermayenin daha az formaliteyle arttırılabileceği bir limittir. Sadece halka açık Şirketler geçebilir. Kayıtlı sermaye artırımı tavanı tamamen SPK nın takdirine bırakılmıştır. Kayıtlı sermaye sistemine geçecek şirketlerin belirli bir başlangıç sermayelerinin olması gerekir.

FİNANSMANIN TARİHSEL GELİŞİMİ

- Finansal yönetimin pozitif bir bilim dalına dönüşmesi 1950'lerden sonra olmuştur.
- 1950'lerden önce finans literatürünün temel özellikleri;
  - ✓ Nitelik ön planda
  - ✓ Yatırım alanı çok geniş
  - ✓ Öncelikli kararlar finansman yönünde
- 1930 öncesi finans yönetiminde, bilançonun pasif tarafında yer alan borçlanmalar ve özsermaye üzerinde yoğunlaşmıştır
- 1929'da yaşanan büyük buhran sonrası likiditeyi arttıracak önlemler öne çıkmıştır.
- 1940 ve 1950'li yıllarda nicel yöntemlere yer verilmiştir. İlk defa, fon kullanımları yani bilançonun aktif tarafı ile ilgilenilmiştir.
- İskonto edilmiş nakit akım tekniği ilk kez bu dönemde kullanılmıştır.
- 1960'lı yıllarda varlık dağılımları ön planda olup, istatistiksel tekniklerin kullanıldığı matematiksel modeller uygulanmıştır.
- 1970'li yıllarda riske göre düzeltilmiş modeller uygulanmıştır.

FİNANSAL YÖNETİMİ ETKİLEYEN GELİŞMELER

- İşletmelerin ölçeklerinin büyümesi
- Üretilen ürün çeşidinin ve piyasaların artması
- AR-GE faaliyetlerinin önem kazanması
- İşletmelerin büyümeye verdikleri önemin artması
- İşletmeler arası birleşme ve satın almaların artması
- Teknolojide hızlı gelişmelerin yaşanması
- Rekabetin artması, kar marjlarının daralması
- Ulaştırma ve iletişim olanaklarının artması
- Faiz ve döviz dalgalanmalarının artması
- Liberalleşmeye bağlı globalleşmenin artması
- Ülkelerin hukuki düzenlemelerinde yakınlaşma
- Finansal krizler

FİNANSAL YÖNETİMDE TEMEL İLKELER

- Risk- Getiri dengesi sağlanmalıdır.
- Para zaman değerine sahiptir.
- Kar değil, nakit önemlidir.
- Nakit akışlarındaki artış dikkate alınmalıdır.
- Rekabetin yoğun olduğu piyasalarda karlı projeler bulmak zordur.
- Sermaye piyasalarının yapısı önemlidir.
- Temsil maliyeti sorunu göz ardı edilmemelidir.
- Finansal kararlarda vergilerin etkisi dikkate alınmalıdır.
- Tüm riskler eşit değildir.
- Etik davranış doğru şeyleri yapmak anlamındadır. Finansın her alanında etik olmayan davranışları görmek mümkündür.

ÜNİTE 1 İLE İLGİLİ SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi maddi olmayan varlık kalemine örnektir?

- A) Binalar
- B) Makineler
- C) Araçlar
- D) Stoklar
- E) Patent

2. Aşağıdakilerden hangisi finansmanla ilgili kararlardan biridir?

- A) Vadeli satış yapmak
- B) Stokları artırmak
- C) Makine satın almak
- D) Şirket satın almak
- E) Tahvil ihraç etmek

3. Aşağıdakilerden hangisi sermaye bütçelemesi kapsamında ele alınmalıdır?

- A) Alacaklara yatırım
- B) Stoklara yatırım
- C) Geçici yatırımlar
- D) Sabit varlıklara yatırım
- E) Hisse senedi ihraç kararları

4. “Kâr payı” aşağıdaki finansal araçlardan hangisinin getirisiidir?

- A) Tahvil
- B) Hisse senedi
- C) Hazine bonusu
- D) Repo
- E) Mevduat

5. Aşağıdakilerden hangisi “muhasibeci”nin sorumluluk alanında değildir?

- A) Banka ilişkileri
- B) Maliyet muhasebesi
- C) İç denetim
- D) Vergi
- E) Bordro işlemleri

6. Aşağıdakilerden hangisi fon yöneticisinin görevlerinden biri değildir?

- A) Döviz yönetimi
- B) Nakit yönetimi
- C) Finansal planlama
- D) İç denetim
- E) Kredi yönetimi

7. İşletmelerin finansmanında aşağıdakilerden hangisinin riski daha yüksektir?

- A) Kısa süreli kredilerin
- B) Uzun süreli kredilerin
- C) Tahvilli borçların
- D) Hisse senedi ihracının
- E) Otofinsanmanın

8. İşletmelerin finansmanında uzun vadeli kaynaklara ağırlık verilmesinin sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Riskin azalması
- B) Satışların artması
- C) Finansman maliyetinin düşmesi
- D) Müşteri memnuniyetinin artması
- E) İstihdam olanağının artması

9. Aşağıdakilerden hangisi yeni TTK’a göre kayıtlı sermaye sistemine geçebilecektir?

- A) Komandit şirketler
- B) Anonim şirketler
- C) Limited şirketler
- D) Tüm şirketler
- E) Kollektif şirketler

10. Aşağıdakilerden hangisi etkin piyasaların bir özelliği değildir?

- A) Çok sayıda arz eden vardır
- B) Çok sayıda talep eden vardır
- C) Yatırımcılar tüm bilgilere anında ulaşabilir
- D) Yatırımcılar rasyonel hareket ederler
- E) Fiyatlar gecikmeli olarak fiyatlara yansır

ÜNİTE 2 - FİNANSAL SİSTEM, FİNANSAL PİYASALAR, FİNANSAL ARAÇLAR VE KURUMLAR

Piyasa genel anlamda arz ve talebin karşılaştığı ortamlardır. Bir ekonomide piyasaları reel piyasalar ve finansal piyasalar olarak iki temel grupta toplamak mümkündür. **Reel piyasaları**; mal ve hizmet alım-satımının yapıldığı mal ve hizmet piyasaları ile mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılan üretim araçlarının alınıp satıldığı piyasalar oluşturmaktadır. **Finansal piyasalar ise**, fon açığı veren birimlerle fon fazlası veren birimlerin karşılaştığı ve fon transferinin gerçekleştiği ortamlardır. Finansal piyasalar; fon arz eden birimlerle, fon talep eden birimleri karşılaştırarak her iki tarafın da ihtiyaçlarının giderilmesine, refah düzeylerinin artmasına, bu bağlamda da ekonominin gelişmesine olanak sağlamaktadır.

Finansal piyasaları; fon arz edenler ve fon talep edenler yanında fon akımlarına aracılık eden kurumlar, fon akımını sağlayan finansal varlıklar; piyasaların adil, şeffaf ve güven ortamı içinde çalışmasını sağlayacak hukuki ve idari düzenlemelerden oluşan bir sistem olarak düşünmek gerekir. Görüldüğü gibi **finansal sistem** finansal piyasalardan daha geniş bir kavramı ifade etmektedir.

Finansal sistemi oluşturan unsurlar

- Tasarruf sahipleri (Fon arz edenler),
- Yatırımcılar (Fon talep edenler),
- Yatırım ve finansman araçları,
- Yardımcı kuruluşlar,
- Hukuki ve idari düzenlemeler şeklinde sayılabilir.

FİNANSAL PİYASALARIN SINIFLANDIRILMASI

Finansal varlığın niteliğine göre;

- Borç piyasaları
- Öz sermaye piyasaları

Finansal varlığın süresine göre;

- Para piyasaları
- Sermaye piyasaları

Finansal varlığın ilk kez alınıp satılmasına göre;

- Birincil piyasalar
- İkincil piyasa

Ödemelerin hemen ya da gelecekte yapılmasına göre;

- Nakit ya da spot piyasalar
- Vadeli piyasalar

Örgütlenme durumuna göre;

- Örgütlenmiş piyasalar (Organize Piyasalar)
- Örgütlenmemiş piyasalar (Organize olmamış piyasalar, tezgâh üstü piyasalar)

Para piyasasının temel araçları; para, mevduat, hazine bonoları, finansman bonoları, mevduat sertifikaları, repo, banka kabulleri, banka bonoları, eurodolarlar, varlığa dayalı menkul kıymetler, finansal türevler gibi finansal varlıklardır.

Bir ülkede sermaye piyasasının gelişebilmesi için aşağıda belirtilen koşulların olması gerekir:

- Ekonomide tasarruf düzeyinin yükselmesi,
- Özel ya da kamu işletmelerinin uzun süreli fonlara ihtiyaçlarının olması,
- Menkul değerlere yatırım yapılmasına uygun ortamın olması,
- Çok sayıda halka açık anonim ortaklıkların olması,
- Sermaye piyasasında aracılık yapacak aracı kurumların gelişmiş olması,
- Halka açıklanacak bilgileri izleyecek, yatırım analizleri yapabilecek kişi ve kurumların olması,
- Sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak yasal düzenlemelerin olması gibi sayılabilir.

Para piyasası ile sermaye piyasası arasındaki temel farklılıklar şu şekilde sıralanabilir:

- Para piyasasında risk sermaye piyasasına göre daha düşüktür. Para piyasasında vade kısa olduğu için sermaye piyasasına göre risk daha düşük olur. Riske bağlı olarak para piyasasında getiri de sermaye piyasasına göre daha düşük olacaktır.
- Para piyasası finansal araçlarının likiditesi sermaye piyasasına göre daha yüksektir. Likidite finansal varlıkların kısa sürede, kolaylıkla ve değerinden önemli kayıp olmaksızın alınıp satılabilmesidir. Bu nedenle ülkemizde olduğu gibi dünyada da en gelişmiş, en etkin piyasalar para piyasalarıdır.

Organize Piyasalar

TC Merkez Bankası Piyasaları

- Açık piyasa
- İnterbank Para Piyasası
- Döviz Piyasası

İMKB Piyasaları

- Hisse Senedi Piyasası
  - Tahvil ve Bono Piyasası
  - Uluslararası Piyasa
  - Vadeli Piyasa
- İstanbul Altın Piyasası
İzmir Vadeli ve Opsiyon Borsası

Organize Olmayan Piyasalar

Bankalar arası Piyasalar

- T Piyasası
- Repo Piyasası
- Tahvil Piyasası
- Döviz Piyasası

Serbest Altın Piyasası

Serbest Döviz Piyasası

Sermaye piyasalarının örgütlenmiş temel kurumu borsalardır. Para piyasasının örgütlenmiş kurumu bankalar sistemidir

YATIRIM VE FİNANSMAN ARAÇLARI

Finansal piyasalara fon sunanların sundukları fon karşılığında fon talebinde bulunanlardan aldıkları varlıklara finansal **varlık** (finansal araç) denir. Genellikle finansal varlıklar ile menkul kıymetler kavramı eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Ancak, gerçekte finansal varlıklar ve menkul kıymetler eş anlamlı değildir. Sermaye Piyasası Kanunu'na göre menkul **kıymet** ortaklık ve ya alacaklılık hakkı sağlayan, belli bir meblağı temsil eden, yatırım aracı olarak kullanılan, dönemsel gelir getiren, misli nitelikte, seri hâlinde çıkarılan, ibareleri aynı olan ve şartları Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenen kıymetli evrak olarak tanımlanmaktadır.

FİNANSAL VARLIKLARIN ÖZELLİKLERİ

Borçlanma araçlarının nakit girişleri, faiz ve anapara ödemeleri iken hisse senetlerinin nakit girişleri kâr payı ve sermaye kazancıdır. Nakit akışlarının elde edilme olasılığına bağlı olarak finansal varlıkların getirisi ve fiyatı farklılık gösterecektir.

Riskin tahmin edilebilirliği: Bir finansal varlığın riski, getirisindeki ölçülebilir oynaklıkla ilgilidir. Finansal varlıktan elde edilecek nakit akışlarının gerçekleşme olasılığı arttıkça risk düşecektir.

Vade: Finansal varlıkların vadesi uzadıkça, finansal varlıkların elde edilecek nakit akışlarının gerçekleşme olasılığı düşecek, buna bağlı olarak risk artacaktır.

Likidite: Likidite, paraya dönüştürülebilme özelliği olarak da ifade edilebilir. Finansal varlıklar ne kadar kısa sürede, değerinden önemli kayıpla olmaksızın, kolaylıkla paraya dönüşebiliyorsa likiditesi o kadar yüksek olacaktır.

Bölünebilirlik: Bu özellik finansal varlıkların en az hangi miktarlarda paraya dönüştürülebileceği ile ilgili bir özelliktir. Finansal varlıklar ne kadar bölünebilir ise, diğer bir ifade ile ne kadar küçük birimlerle alınabilme özelliğine sahipse o kadar kolay alınıp satılabilecektir.

Vergi özelliği: Finansal varlıkların diğer bir özelliği vergi statülerinden kaynaklanmaktadır. İdari düzenlemelerle bir kısım finansal varlıklar vergi muafiyeti getirilirken bazılarının düşük vergilendirme yapılabilir.

Para birimi: Finansal varlıklar ülke parası dışında bir para birimiyle de çıkarılabilir. Serbest döviz kuru sistemlerinin geçerli olduğu günümüz ekonomilerinde finansal varlığın para birimi önemli hâle gelmektedir.

FİNANSAL ARACILIK VE FİNANSAL KURUMLAR

Finansal aracı kurumlar, fonların arz edenlerden talep edenlere kolay ve etkin bir şekilde transfer edilmesinde yardımcı olan kuruluşlardır. Finansal sistemde fonların el değiştirmesi genellikle finansal aracı kurumlar tarafından gerçekleştirilir. Aracılık yapan kurumlar ve işlevleri ülkelerin gelişmişlik düzeyleri, politik, kültürel ve tarihi özelliklerine bağlı olarak, ülkeden ülkeye farklılık gösterir. Bununla birlikte temel işlevleri, fon akımını kolaylaştırmaktır.

Brokerlar; bir komisyon karşılığında fon arz edenlerle talep edenleri karşılaştıran kurumlardır. Brokerlar kendi nam ve hesabına işlem yapmazlar. **Dealerlar ise;** başkaları ve kendi nam ve hesabına işlem yapan aracı kurumlardır. Ülkemizde hisse senedi ve tahvil piyasalarında bankalar, portföy yönetim şirketleri gibi kurumlar dealer olarak işlem görmektedir.

Yatırım bankaları, mevduat kabul etmeyen, kredi vermeyen; işletmelerin menkul kıymet ihraçlarında danışmanlık ve aracılık yapan kurumlardır. Yatırım bankalarının aracılık rolü yüklenim aracılığı ya da en iyi gayret aracılığı şeklinde olabilir. Yüklenim aracılığında yatırım bankaları, halka arz edilen menkul kıymetlerin tümü satılmadığında kalanı satın almayı üstlenmektedirler. En iyi gayret aracılığı ile aracılıkta ise yatırım bankaları menkul kıymetlerin satışını başarılı bir biçimde gerçekleştirmeye çalışırlar ancak satılmayan menkul kıymetleri satın alma gibi bir riske girmezler.

FİNANSAL KURUMLAR

Finansal kurumları farklı açılardan sınıflandırmak mümkündür. Para yaratma durumu dikkate alındığında finansal kurumlar para yaratan ve para yaratmayan finansal kurumlar olarak sınıflandırılabilir.

Finansal piyasalarda finansal aracı kurumlar arasında etkinliği ve önemi en fazla olan kurumlar para yaratan finansal kurumlardır. Ülkemizde para yaratan kurumlar Merkez Bankası, ticari bankalar ve katılım bankalarıdır.

Merkez Bankaları: Merkez bankalarının ayırt edici özelliği emisyon yetkisine sahip olmalarıdır. Merkez bankaları para, kredi ve döviz politikalarını belirleyip, uygulayan kurumlardır. Merkez bankaları ayrıca bankaların likidite ihtiyacını karşılayan, para ve kredi hacmini ekonominin gereksinimlerine göre düzenleyen, ekonomiye yön veren kurumlardır

Ticari Bankalar: Ticari bankacılık terimi genel olarak mevduat kabul eden kredi kurumlarını ifade eder.

Ticari bankaların fon kaynaklarını genellikle kısa süreli mevduatlar, fon kullanımlarını ise işletme kredileri oluşturduğu için ticari bankalar para piyasasının temel kurumu olarak görülür. Ticari bankaların banka sistemi içinde en önemli faaliyetlerinden birisi de kaydi para yaratmasıdır.

Katılım Bankaları: Katılım bankaları, dini inançları gereği faiz gelirini kabul etmeyen birimlerin tasarruflarını sisteme kazandırmak üzere oluşturulan kurumlardır. Bu kurumlar tasarruf sahiplerinden mevduat adı altında değil de kâr zarar hesabı şeklinde topladığı fonları farklı ortaklıklar biçiminde kullanmaktadır.

Para yaratmayan kurumların para yaratan kurumlardan farkı mevduat toplayamama özellikleridir. Bu bankaların sermaye piyasalarında tahvil, bono ve benzeri menkul kıymetler çıkararak fon sağlamaları mevduat sayılmamaktadır.

Kalkınma ve Yatırım Bankaları; Sigorta Kurumları; Aracı Kurumlar; Faktöring ve Forfaiting şirketleri ; Menkul Kıymetler Borsaları ; Finansal Kiralama şirketleri; Finansman şirketleri; Risk Sermayesi şirketleri; Yatırım Ortaklıkları Yatırım Fonlar; Varlık Yönetim şirketleri diğer kurumlar olarak sayılabilir.

Finansal Kurumların Fonksiyonları

Vade ve Miktar Ayarlaması Yapma
İşlem ve Bilgilenme Maliyetlerini Azaltmak
Kaynaklara Akıcılık Sağlama
Ödeme Mekanizması Sağlar
Kaynak Kullanımında Etkinliği Sağlama
Finansal Danışmanlık Hizmeti Sunmak
Risk Ayarlaması Yapmak

FİNANSAL PİYASALARDA DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR

Finansal sistemden beklenen fonksiyonların en iyi şekilde yerine getirilebilmesi, sistemin etkin bir şekilde işleyebilmesi için finansal sistemin işleyişinden sorumlu düzenleme ve denetleme otoritelerine ihtiyaç vardır.

Finansal piyasaların düzenlenmesi ve denetlenmesine yönelik düzenlemeler;

- Yatırım yapacakların bilgi eksikliğini gidermeye yönelik düzenlemeler,
- Finansal sistemin sağlıklı çalışmasına yönelik düzenlemeler,
- Devletin para politikalarının kontrolünü sağlamaya yönelik düzenlemeler olarak üç temel grupta toplanabilir.

Türkiye’de finansal piyasaları düzenleyen ve denetleyen kurumlar olarak:

- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)
- Hazine Müsteşarlığı
- Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)
- Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu(TMSF) sayılabilir.

FAİZ ORANI VE FAİZ ORANLARININ YAPISI

Faiz, finansal sistemi ve ekonomiyi en fazla etkileyen değişkenlerden biridir. Faiz; parayı arz edenler açısından bugünkü kullanım hakkından vazgeçmenin getirisi; parayı talep edenler açısından da gelecekte kullanılacak parayı bugünden kullanmanın bir bedelidir.

Piyasa faiz oranı, cari faiz oranı denildiğinde nominal faiz oranı ifade edilmektedir. Nominal faize kote edilen faiz oranı da denilir.

Faiz oranının nasıl belirlendiği konusunda literatürde iki teori vardır: Biri, Fisher'in borç verilebilir fonlar teorisi, diğeri Keynes'in likidite tercih teorisidir.

Ödünç verilebilir fonlar teorisine göre toplam ödünç verilebilir **fon arzı "S" ile, fon talebi "D" ile** ifade edilirse;

$S = \text{Hane halkı Ödünç Verilebilir Fon Arzı} + \text{İşletmelerin Ödünç Verilebilir Fon Arzı} + \text{Devletin Ödünç Verilebilir Fon Arzı} + \text{Yabancıların Ödünç Verilebilir Fon Arzı}$

$D = \text{Hane halkı Ödünç Verilebilir Fon Talebi} + \text{İşletmelerin Ödünç Verilebilir Fon Talebi} + \text{Devletin Ödünç Verilebilir Fon Talebi} + \text{Yabancıların Ödünç Verilebilir Fon Talebi}$ olarak yazılabilir.

Denge faiz oranı ise S=D olmasıyla sağlanacaktır.

Ödünç verilebilir fonlara talep arttığında ve buna ödünç verilebilir fon arzı cevap veremediğinde denge faiz oranı değişecek ve faiz oranları yükselecektir. Faiz oranları fon arz ve talebine bağlı olarak değişiklik gösterecektir.

D>S olduğunda faizler yükselecek, D<S olduğunda faizler düşecektir.

Faiz Oranı ve Enflasyon

Faiz oranlarıyla beklenen enflasyon oranı arasındaki ilişki Fisher etkisi olarak adlandırılır. Enflasyondan arındırılmış faiz oranına Reel Faiz adı verilir. Başka bir ifade ile piyasada enflasyon ve riskin olmadığı durumda oluşan faiz oranıdır. $R = (1 + N / 1 + E) - 1$ formülü ile hesaplanır.

Faiz Oranlarının Yapısı

Bir menkul kıymetin değeri, piyasa faiz oranlarıyla bu menkul kıymeti çıkaran kurumun özelliklerine bağlıdır. Menkul kıymet getirilerinde farklılık yaratan faktörler;

- Ödenmeme riski
- Likidite riski
- Vergi durumu: Vergi Sonrası Getiri Oranı = Vergi Öncesi Getiri Oranı(1-Vergi Oranı)
- Özel haklardan oluşmaktadır.

ÜNİTE 2 İLE İLGİLİ SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi otofinansman kaynağıdır?

- A) Dağıtılan kârlar
- B) Yedekler
- C) Ödenen vergiler
- D) Ödenen anapara payları
- E) Ödenen faizler

2. Aşağıdakilerden hangisi finansal piyasaların işlevlerinden biri değildir?

- A) Fiyat belirleme
- B) Getiri oranını belirleme
- C) Likidite sağlama
- D) Bilgi edinme maliyetini düşürme
- E) Vade ayarlaması yapma

3. Aşağıdakilerden hangisi finansal piyasaların vade dikkate alınarak yapılan bir sınıflandırmasıdır?

- A) Organize piyasa
- B) Spot piyasa
- C) Sermaye piyasası
- D) Vadeli piyasa
- E) Birincil piyasa

4. Aşağıdakilerden hangisi finansal piyasaların finansal varlıkların niteliğine göre yapılan bir sınıflandırmasıdır?

- A) Borç piyasası
- B) Spot piyasa
- C) Sermaye piyasası
- D) Vadeli piyasa
- E) Birincil piyasa

5. Aşağıdakilerden hangisi para piyasası finansal araçlarından biri değildir?

- A) Finansman bonusu
- B) Banka kredileri
- C) Ticari senetler
- D) Tahviller
- E) Hazine bonoları

6. Aşağıdakilerden hangisi sermaye piyasası finansal araçlarından biri değildir?

- A) Özel sektör tahvilleri
- B) İmtiyazlı hisse senetleri
- C) Hisse senedine dönüştürülebilir tahviller
- D) Hisse senetleri
- E) Varlığa dayalı menkul kıymetler

7. Aşağıdakilerden hangisi likiditesi en yüksek finansal varlıktır?

- A) Devlet tahvili
- B) Özel sektör hisse senetleri
- C) Finansman bonoları
- D) Hazine bonoları
- E) Varlığa dayalı menkul kıymetler

8. Aşağıdakilerden hangisi sigorta şirketlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesinden sorumlu kurumdur?

- A) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
- B) Hazine Müsteşarlığı
- C) Sermaye Piyasası Kurulu
- D) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- E) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

9. Aracı kurumların denetlenmesinden sorumlu kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- B) Sermaye Piyasası Kurulu
- C) Hazine Müsteşarlığı
- D) Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
- E) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

10. Aşağıdakilerden hangisi finansal varlığı ihraç eden kurumun mali yapısına bağlı olarak belirlenen risk primidir?

- A) Likidite risk primi
- B) Reel faiz oranı
- C) Enflasyon primi
- D) Ödenmeme risk primi
- E) Vade risk primi

1b 2e 3c 4a 5d 6e 7d 8b 9b 10d

ÜNİTE 3 – FORMULLER

Basit Faiz Getirisi = Anapara x Faiz Oranı x Süre
Basit Faizde Gelecek Değer = Anapara x (1+Faiz Oranı x Süre)
Basit Faizde Bugünkü Değer = Gelecek Değer / (1+Faiz x Süre)
Birleşik Faiz Getirisi = Gelecek Değer – Anapara
Birleşik Faizde Gelecek Değer =Anapara x (1+ Faiz)^{Süre}
Dış İskonto ile Bugünkü Değer =Gelecek Değer x (1 – Faiz x Süre)
Efektif Faiz = (1 + $\frac{\text{Nominal faiz}}{\text{Devre sayısı}}$)^{Devre sayısı -1}
Devre Faiz = $\frac{\text{Nominal Faiz}}{\text{Devre Sayısı}}$
Fisher Eşitliği = $\frac{1+ \text{Nominal Faiz}}{1+ \text{Enflasyon Oranı}}$
Anüitenin Bugünkü Değeri = Eşit Taksit X $\frac{\text{süre}}{(1+\text{Faiz oranı})^{\text{süre}} - 1}$ X Faiz oranı
Anüitenin Gelecekteki Değeri = Eşit Taksit X $\frac{\text{süre}}{(1+ Faiz)^{\text{süre}} - 1}$ Faiz oranı
Gecikmiş Anüitenin Bugünkü Değeri = Eşit Taksit X $\frac{\text{süre}}{(1 + faiz)^{\text{süre} - 1}}$ $\frac{\text{süre} + \text{gecikme}}{(1 + faiz)}$ X Faiz Oranı
Devamlı Anüite =Hisse Senedinin Piyasa Değeri = $\frac{\text{Kar Payı}}{\text{Faiz Oranı (Getiri ;Oranı)}}$ (Firma Değeri)

ÜNİTE 3 – SINIF İÇİ UYGULAMA

BASİT FAİZ GETİRİSİ

- 1- Bir bankaya yıllık %48 faizle yatırılan 250 TL karşılığında 80 TL faiz alındığına göre, söz konusu para bankaya kaç ay süre ile yatırılmıştır?
- 2- 500 TL faiz geliri elde edilen 6 ay vadeli mevduatın anaparası 4.000 TL olduğuna göre faiz oranı % kaçtır?
- 3- Bir işletme 6 ay süre ile almış olduğu kredi için 45.000 TL faiz ödemiştir. Yıllık faiz oranı %60 olduğuna göre kullanılan kredi miktarı ne kadardır?
- 4- Bir işletmenin 6 ay vadeli 8.000 TL'lik krediye ihtiyacı vardır. Bu parayı bankadan % 10 faizle kullanması söz konusu ise ödenecek faiz tutarı kaç TL olmalıdır?
- 5- Bir işletme, bankadan 6 ay vadeli olarak aldığı 800 TL'lik kredi için 200 TL faiz ödediğine göre, bankanın uyguladığı faiz oranı yüzde kaçtır?
- 6- X işletmesi, bir bankaya yıllık %20 faiz oranı üzerinden 2 ayığına 5.000 TL yatırmıştır. Söz konusu faizden %16 oranında stopaj yapıldığına göre, x işletmesinin net faiz geliri yaklaşık kaç TL olur?

BASİT FAİZDE GELECEK DEĞER

- 7- Bir bankaya %45 yıllık faizle yatırılan 2500 TL karşılığında 4 yıl sonunda hangi miktarda para geri alınır?
- 8- Bankaya %60 yıllık faizle yatırılan 1.000 TL'nin basit faizle 2 yıl sonra ulaşacağı değer ne olur?
- 9- Bir bankaya %65 basit faizle yatırılan 250 TL'nin 3 yıl sonra ulaşacağı değeri ne olur?
- 10- Bir bankaya %40 basit faizle yatırılan 1.000 TL karşılığında 2 yıl sonra kaç TL geri alınacaktır?

BASİT İÇ İSKONTO

- 11- Bir işletmenin 4 ay sonra ödemesi gereken 3.000 TL'lik borcunu bugün ödemek istemesi halinde piyasa faiz oranı %46 ise ne kadar ödeme yapması gerekir?
- 12- 180 gün vadeli 100 TL nominal değerli bir hazine bonosu için yapılan ihalede belirlenen iskonto oranı %55'tir. İç iskontoyla satışa sunulan hazine bonosunun satış fiyatı kaç TL'dir?
- 13- Bir işletmenin 4 ay sonra bankaya yatırması gereken 1.722 TL borcu bulunmaktadır. Faiz oranı %10 olduğuna göre işletme borcunu bugün ödemek isterse bankaya kaç TL ödeme yapması gerekir?
- 14- 90 gün vadeli 100 TL nominal değerli hazine bonosunu 95,20 TL'den satın alan bir yatırımcı, satın aldığı bu hazine bonosunu 45 gün sonra satmak istemiştir. Satışta iskonto oranı %25 olduğuna ve iç iskonto yöntemi uyguladığına göre satış fiyatı yaklaşık kaç TL olur? (1 yıl = 360 gün)
- 15- 90 gün vadeli basit iç iskontoyla 100 TL nominal değerli olarak 95,20 TL'den satışa sunulan bir hazine bonosunu satın alan yatırımcının getiri oranı yaklaşık yüzde kaç olur?
- 16- Vade değeri 750 TL olan senet bir banka tarafından %55 iskonto oranı ve iç iskontoya 659,30 TL'ye iskonto edildiğine göre, bu senedin vadesi kaç aydır?

BASİT DIŞ İSKONTO

- 17- 10 ay vadeli, 750 TL nominal değerli bir senedin %40 iskonto oranıyla ve dış iskonto yöntemine göre kırdırılması durumunda peşin değeri kaç TL olur?
- 18- Bir işletme finansman ihtiyacını karşılamak için 3 ay vadeli 500 TL nominal değerli finansman bonusu ihraç etmiştir. Bononun %50 iskonto oranından satılması halinde basit dış iskonto yöntemine göre peşin değeri kaç TL'dir?
- 19- 600 TL vade değerli, 6 ay vadeli bir senedin %40 iskonto oranına ve dış iskonto yöntemine göre peşin değeri kaç TL'dir?

BİLEŞİK FAİZ

- 20- Bir işletmenin 100.000 TL'yi %20 faizle 3 yıl için bileşik faizle bir bankaya yatırması durumunda üçüncü yılın sonunda alacağı tutar kaç TL'dir?
- 21- 500 milyar dolar GSMH'ya sahip bir ülke GSMH'yı 5 yıl arka arkaya %5 artırırsa 5 yıl sonunda söz konusu ülkenin GSMH'sı kaç milyar dolara yükselir?
- 22- Bir bankaya 6 ay vadeli olarak %40 faizle 2 yıl süreyle yatırılan ve 2. yılın sonunda 19.210 TL'ye ulaşan para miktarı kaç TL'dir?
- 23- 3 yıl sonraki değeri 8.640 TL olan mevduatın %20 iskonto oranı ile bileşik iç iskonto yöntemine göre bugünkü değeri kaç TL'dir?
- 24- 4.000 TL %20 faiz oranıyla 3 yılda ne kadar faiz geliri kazandırır?

EFEKTİF FAİZ

- 25- Yıllık nominal faiz oranı %60 ve her 3 ayda bir faizlendirme yapılırsa yıllık efektif faiz oranı ne olur?
- 26- Yıllık nominal faiz %60 iken aylık vadeli hesap açtırılırsa yıllık efektif faiz oranı ne olur?
- 27- Yıllık nominal faiz %68 olduğunda 3 ay vadeli hesap açtırılırsa devre faiz oranı % kaç olur?
- 28- Aylık faiz oranı %3 ise yıllık efektif faiz oranı % kaç olur?
- 29- Yıllık nominal faiz oranı %40 olduğunda 3 ay vadeli olarak açtırılan mevduat hesabının yıllık efektif faizi % kaç olur?

ANÜTENİN GELECEK DEĞERİ

- 30- Bir işletmenin 10 ay sonra ödemesi gereken borcu için her ay sonunda bankaya 50.000 TL yatırması gerekmektedir. Bu işletmenin 10 ay sonunda biriken parası aylık faiz oranı %8 iken ne olur?
- 31- Bir öğrencinin 6 ay sonra satın alacağı bilgisayar için her ay bankaya 120 TL yatırması gerekmektedir. Bankanın uyguladığı aylık faiz oranı %4 olduğuna göre bilgisayarın fiyatı kaç TL'dir?

ANÜTENİN BUGÜNKÜ DEĞERİ

- 32- Devre faiz oranı %6 iken, 5 yıl boyunca her dönem sonunda alınacak 1.000 TL'nin bugünkü değeri kaç TL olur?
- 33- Devre faiz oranı %10 iken 3 yıl boyunca her dönem sonunda alınacak 1.000 TL'nin bugünkü değeri kaç TL'dir?

DEVAMLIL ANÜTE

- 34- Devamlı olarak yılda 50.000 TL kar payı ödemeyi taahhüt eden bir imtiyazlı hisse senedinin piyasa faiz oranının %20 olması durumunda değeri kaç TL'dir?
- 35- Piyasa değeri 5.000 TL olan hisse senedine her yıl 2.500 TL kar payı dağıttığına göre yatırımcının bu hisse senedinden sağladığı getiri oranı % kaçtır?

GEÇİKTİRİLMİŞ ANÜTE

- 36- Bir işletme almış olduğu 3.500 TL'lik krediyi 4 ay sonra başlamak üzere 18 ayda eşit taksitlerle geri

ödeyecektir. Aylık vade farkı %4 olduğuna göre eşit taksitler ne olur?

REEL FAİZ (FİŞHER)

- 37- Nominal faiz oranı %22 iken %12 reel getiri elde edilmiş ise enflasyon oranı yüzde kaç olur?
- 38- Nominal faiz oranı %25, yıllık enflasyon oranı %20 ise reel faiz oranı yaklaşık yüzde kaçtır?
- 39- Nominal faiz oranı %30 iken, %4 reel faiz elde etmek için enflasyon oranının % kaç olması gerekir?

ÜNİTE 4 İLE İLGİLİ SORULAR

1. İşletmelerin belirli bir tarihte düzenlenmiş veya belirli bir döneme ait mali tablolarındaki çeşitli kalemler arasındaki ilişkilerin tespiti ve değerlendirilmesine yönelik analize ne ad verilir?

- A) Kredi analizi
- B) İç analiz
- C) Dış analiz
- D) Statik analiz
- E) Dinamik analiz

2. Aşağıdakilerden hangisi işletmelerin varlıklarını ne derecede verimli kullandıklarını değerlendirmede kullanılan oranlardır?

- A) Likidite oranları
- B) Faaliyet oranları
- C) Kaldıraç oranları
- D) Mali yapı oranları
- E) Kârlılık oranları

3. Aşağıdakilerden hangisi bir işletmenin yapmış olduğu yatırımın kârlılığını göstermekte kullanılan orandır?

- A) Dönem net kârı / Toplam varlıklar
- B) Dönem net kârı / Öz sermaye
- C) Dönem net kârı / Net satışlar
- D) Brüt satış kârı / Net satışlar
- E) Faiz ve vergi öncesi gelir / Toplam kaynaklar

4, 5 ve 6. soruları aşağıdaki verilere göre cevaplandırınız.

(A) İşletmesine ilişkin veriler şu şekildedir:

Hazır değerler	1.500
Menkul Kıymetler	2.500
Alacaklar	5.000
Stoklar	3.000
Duran varlıklar	10.000
Satışlar (Tümü kredili)	56.100
Satılan malın maliyeti	45.600
Cari oran	1,5
Borç oranı	0,55

4. Yukarıdaki bilgilere göre (A) işletmesinin kısa vadeli borçları ne kadardır?

- A) 2.000
- B) 4.000
- C) 6.600
- D) 8.000
- E) 10.000

5. Yukarıdaki bilgilere göre (A) işletmesinin öz sermayesi ne kadardır?

- A) 7.000
- B) 8.800
- C) 9.900
- D) 11.000
- E) 12.000

6. Yukarıdaki bilgilere göre (A) işletmesinin stok devir hızı ne kadardır?

- A) 12,7
- B) 13,4
- C) 15,2
- D) 17,9
- E) 18,7

7. İşletmenin kârlılığını finanslama kararlarının etkilerini dikkate almaksızın ölçen oran aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Faiz ve vergi öncesi gelir/ Satışlar
- B) Faiz ve vergi öncesi gelir / Toplam Borçlar
- C) Dönem net kârı/ Net satışlar
- D) Dönem net kârı/ Öz sermaye
- E) Dönem net kârı/ Toplam varlıklar

8. Aşağıdakilerden hangisi finansal yapıyla ilgili oranlardan birisi değildir?

- A) Borç oranı
- B) Borç-öz sermaye oranı
- C) Mali rantabilite
- D) Faizin kazanılma sayısı
- E) Sabit yükümlülükleri karşılama oranı

9. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Borç oranı arttığı ölçüde öz sermayenin kârlılığı da artacaktır.
- B) Öz sermaye çarpanı ne kadar büyükse öz sermaye kârlılığı da o kadar büyür.
- C) Negatif kârlılığın olduğu bir işletmede, borç oranı arttıkça zarar da o oranda azalacaktır.
- D) Du Pont sistemi aktif devir hızı ile net kâr marjını bir araya getirmektedir.
- E) Du Pont sistemi, kârlılık, etkinlik ve finansal kaldıraç gibi üç ayrı yön üzerinde odaklaşmıştır.

10. Aşağıdakilerden hangisi bir işletmenin uzun bir zaman dönemi içindeki değişimlerinin o işletmenin baz olarak alınan yılına oranla ne yönde olduğunu belirlemek üzere yapılan analizdir?

- A) Dikey analiz
- B) Trend Analizi
- C) Karşılaştırmalı tablolar analizi
- D) Oran analizi
- E) Du Pont analizi

FINANSAL YÖNETİM VİZE SINAVI HAZIRLIK 1

- 1- Aşağıdakilerden hangisi uzun süreli kaynaklarla finanse edilmeli?
- A) Alacaklar
B) Stoklar
C) Binalar
D) Vergiler
E) Menkul kıymetler
- 2- Aşağıdakilerden hangisi işletme varlıklarının özkaynaklarla finansmanına bir örnektir?
- A) Tahvil ihracı
B) Bono ihracı
C) Akreditif
D) Hisse senedi ihracı
E) Ticari kredi
- 3- Aşağıdakilerden hangisi finansal yöneticinin fonksiyonlarından biri değildir?
- A) Finansal analiz
B) Finansman kararları
C) Yatırım kararları
D) Üretim planlaması
E) Dividant kararları
- 4- Aşağıdakilerden hangisi fon yöneticisinin görevi değildir?
- A) Banka ilişkileri
B) Finansman
C) Dividant ödemeleri
D) Bütçelerin hazırlanması
E) Emeklilik fon yönetimi
- 5- Aşağıdakilerden hangisi kontrolörün görevi değildir?
- A) Mali tabloların hazırlanması
B) İç denetim
C) Sigorta
D) Vergi
E) Kayıtlama
- 6- Aşağıdakilerden hangisi maddi olmayan yatırım kararlarına örnektir?
- A) Binalar
B) Makineler
C) Araçlar
D) Stoklar
E) Teknik bilgi

- 7- Aşağıdakilerden hangisi finansmanla ilgili kararlardan biridir?
- A) Vadeli satış yapmak
B) Stokları arttırmak
C) Makine satın almak
D) Hisse senedi ihraç etmek
E) Araç satın almak
- 8- Aşağıdakilerden hangisi sermaye bütçelemesi kapsamındadır?
- A) Alacaklara yatırım
B) Stoklara yatırım
C) Geçici yatırımlar
D) Sabit varlıklara yatırım
E) Hisse senetleri ihraç kararları
- 9- Aşağıdakilerden hangisi kayıtlı sermaye sistemine geçebilir?
- A) Limited şirketler
B) Tüm şirketler
C) Halka açık anonim şirketler
D) Kolektif şirketler
E) Adi şirketler
10. Aşağıdakilerden hangisi işletmenin ihtiyaç duyduğu fonların sağlanmasını ifade eder?
- A) Finans
B) Finansman
C) Finansal Yönetim
D) Finans Fonksiyonu
E) Finansal Planlama
11. Aşağıdakilerden hangisi işletmenin ihtiyaç duyduğu fonların sağlanarak uygun varlıklara yatırılmasını ifade eder?
- A) Finans Denetim
B) Finansman
C) Finansal Yönetim
D) Sermaye Bütçelemesi
E) Finansal Planlama
12. Aşağıdakilerden hangisi işletme faaliyetlerinden sağlanan kârların ne kadarının işletmede bırakılacağına ne kadarının ortaklara dağıtılacağına karar verilmesiyle ilgilidir?
- A) Yatırım yönetimi
B) Kâr planlaması
C) Yatırım planlaması
D) Sermaye bütçelemesi
E) Dividant kararları

13. Aşağıdakilerden hangisi büyük ölçekli işletmelerde finans yöneticisine bağlı olarak çalışmaktadır?

- A) Sigorta
- B) Muhasebe
- C) İç denetim
- D) Bütçelerin hazırlanması
- E) Vergiler

14. Aşağıdakilerden hangisi günümüz işletmelerinde klasik "kâr maksimizasyonu" yerine nihai amaç olarak belirlenmektedir?

- A) İşletmede istihdamı sürekli kılmak
- B) İşletmenin büyümesini sağlamak
- C) İşletmenin piyasa payını artırmak
- D) İşletmenin değerini maksimum yapmak
- E) Mal ve hizmet üreterek toplum refahını artırmak

15. Finans yöneticileri uzun dönemli yatırım kararları alırken ve bu yatırımlara ilişkin bütçeyi hazırlarken aşağıdaki disiplinlerden hangisinden yararlanmaktadır?

- A) Mikro ekonomi
- B) Makro ekonomi
- C) Muhasebe
- D) İstatistik
- E) Kantitatif teknikler

16. Aşağıdakilerden hangisi finans fonksiyonunu etkileyen unsurlardan biri değildir?

- A) İşletmelerin büyük ölçekte faaliyette bulunmaları
- B) Üretilen ürünlerin çeşidinin artması
- C) Rekabetin artması ve kâr marjının düşmesi
- D) Ulaştırma ve haberleşme olanaklarının artması
- E) Yöneticilerin eğitim düzeyinin yükselmesi

17. İki yada daha fazla kişinin herhangi bir şekil şartına tabi olmaksızın, yalnızca sözlü bir anlaşmayla geçici veya sürekli olarak kurdukları ortaklık türüdür?

- A) Limited ortaklık
- B) Kollektif ortaklık
- C) Adi komandit ortaklık
- D) Anonim ortaklık
- E) Adi ortaklık

18. Halka açık anonim şirketlerde kayıtlı sermaye tavanını kim belirlemektedir?

- A) Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
- B) Sermaye Piyasası Kurulu
- C) Yönetim Kurulu
- D) Bakanlar Kurulu
- E) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu

19. Aşağıdakilerden hangisi sermaye artırımdaki katı kuralları ortadan kaldırmak amacıyla uygulanan kayıtlı sermaye için yanlış bir bilgidir?

- A) Kayıtlı sermaye sistemine geçen anonim şirketlerin sermaye artırımlarında belirlenen limite kadar, genel kurul kararı gerekmektedir
- B) Sermaye artırımında kurul kaydı daha kolay ve çabuk olmaktadır
- C) Sadece halka açık şirketlere tanınan bir haktır
- D) Kayıtlı sermaye sistemine geçen anonim şirketlerde çıkarılmış sermaye miktarının şirket unvanı ile birlikte gösterilmesi isteğe bağlıdır
- E) Kayıtlı sermaye tavanı Sermaye Piyasası Kurulu'nun takdirindedir

20. Aşağıdakilerden hangisi tahvil çıkararak sermaye oluşturabilmektedir?

- A) Limitet ortaklıklar
- B) Sermayesi paylara bölünmüş komandit ortaklar
- C) Halka açık şirketler
- D) Anonim ortaklıklar
- E) Adi komandit ortaklar

21. Aşağıdakilerden hangisi kişi ya da kurumların faydalanabileceği para ya da sermayeyi ifade eder?

- A) Finansal Yönetim
- B) Yatırım Yönetimi
- C) Plasman
- D) Finans
- E) Finansman

22. Aşağıdakilerden hangisi finans yöneticisinin fonksiyonlarından biri değildir?

- A) Dividant politikalarını oluşturmak
- B) Piyasa payını artırmak
- C) Finansal öngörülerde bulunmak
- D) Potansiyel birleşme ve satın almaları analiz etmek
- E) Sermaye yapısını oluşturmak

23. Aşağıdakilerden hangisi kontrolörün sorumluluklarından biridir?

- A) Dividant ödemeleri
- B) Emeklilik fonlarının yönetimi
- C) Bütçelerin hazırlanması
- D) Nakit yönetimi
- E) Banka ilişkileri

24. Aşağıdakilerden hangisi işletmelerin sosyal amaçlarından biridir?

- A) İşletmenin büyümesini sağlamak
- B) İşletmede istihdamı sürekli kılmak
- C) İşletmenin kârını maksimize etmek
- D) İşletmenin piyasa payını artırmak
- E) İşletmenin değerini maksimize etmek

25- Aşağıdakilerden hangisi işletmelerin sosyal amaçlarından biridir?

- A) İşletmenin vergi ödemelerini azaltmak
- B) Mal ve hizmet üreterek toplumun refahını artırmak
- C) İşletmenin nakit akışını artırmak
- D) İşletme yatırımlarının karlılığını artırmak
- E) İşletme yatırımlarının riskini azaltmak

26- Aşağıdakilerden hangisi tahvil çıkararak sermaye sağlayabilir?

- A) Anonim ortaklıklar
- B) Limited ortaklıklar
- C) Bireysel işletmeler
- D) Kolektif ortaklıklar
- E) Sermayesi paylara bölünmüş komandit ortaklıklar

27- Aşağıdakilerden hangisi finans yöneticisinin sorumlulukları arasında yer almaz?

- A) Kredi yönetimi
- B) Mali tabloların hazırlanması
- C) Finansman yönetimi
- D) Banka ilişkileri
- E) Nakit yönetimi

28- İşletmenin ihtiyacı olan fonların sağlanmasına ne ad verilir?

- A) Nakit yönetimi
- B) Temettü yönetimi
- C) Opsiyon
- D) Finansman
- E) Oto finansman

29- Tescil edilen ve bilançoda sabit bir kalem olarak gösterilen sermayenin, hisse senedi sayısına bölünmesiyle elde edilen değere ne ad verilir?

- A) Defter değeri
- B) Piyasa değeri
- C) Nominal değer
- D) Tasfiye değer
- E) İhraç değeri

30- Kayıtlı sermaye sistemiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kayıtlı sermaye, ödenmiş sermayeyi ifade eder.
- B) Kayıtlı sermaye tavanı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenir.
- C) Sadece anonim şirketler kayıtlı sermaye sistemine geçebilir.
- D) Kayıtlı sermaye sistemine geçmiş şirketlerin çıkarılmış sermaye miktarının şirket unvanıyla belirtilmesi gerekir.
- E) Kayıtlı sermaye sistemine geçecek şirketlerin belirli bir başlangıç sermayeleri olmalıdır.

31- İki ya da daha fazla kişinin herhangi bir şekil şartına tabi olmaksızın yalnızca sözlü bir anlaşma ile kurdukları ortaklık türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Limitet ortaklık
- B) Adi komandit ortaklık
- C) Kolektif ortaklık
- D) Adi ortaklık
- E) Anonim ortaklık

32- Risk ve kârlılık ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Risk azaldıkça kârlılık da artar.
- B) Risk arttıkça kârlılık da artar.
- C) Finansal kararlarda, risk belirleyicidir.
- D) Risk ve kârlılık ters yönde hareket eder.
- E) Finansal kararlarda, kârlılık belirleyicidir.

33- Aşağıdakilerden hangisi işletmelerin amaçlarından biri olan kâr maksimizasyonunun en önemli eksiklerinden biridir?

- A) Yatırım tutarı faktörünü dikkate almaması
- B) Satışlardaki artışı dikkate almaması
- C) Vergi faktörünü dikkate almaması
- D) Zaman faktörünü dikkate almaması
- E) Üretim artışını dikkate almaması

34- Aşağıdakilerden hangisi işletmelerin hukuki yapısı ile doğrudan ilgili değildir?

- A) Faaliyet sonuçlarının açıklanması
- B) Vergi tahakkuku
- C) Alacaklılara karşı sorumluluk
- D) Kâr dağıtımı
- E) Dönem kâr

35- Limitet şirket ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ortakların sorumlulukları sınırlıdır.
- B) Sermaye artırımı için ortakların oybirliği gereklidir.
- C) Tahvil ihraç edemez.
- D) Ortaklara sermaye payları için hisse senedi verilir.
- E) En az iki ortakla kurulabilir.

36- Aşağıdakilerden hangisi borçla finansmanın özelliklerinden biri değildir?

- A) Faiz ödeme yükümlülüğü içermesi
- B) Faiz giderlerinin vergiden düşülebilmesi
- C) Vade içermesi
- D) Anapara ödeme yükümlülüğü içermesi
- E) Hisse senedi finansmanına göre daha az riskli olması

37- Aşağıdaki ifadelerden hangisi finansal yönetim kavramını en iyi tanımlamaktadır?

- A) Kişilerin faydalanabileceği paranın yönetilmesidir.
- B) Kurumların faydalanabileceği fonların yönetilmesidir.
- C) İşletmenin ihtiyacı olan fonların sağlanarak uygun varlıklara yatırılmasıdır.
- D) İşletmenin ihtiyacı olan fonların sağlanmasıdır.
- E) Kişilerin ihtiyacı olan fonların sağlanmasıdır.

38- Aşağıdakilerden hangisi kayıtlı sermaye sisteminden faydalanabilir?

- A) Limitet şirketler
- B) Halka kapalı anonim şirketler
- C) Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler
- D) Halka açık anonim şirketler
- E) Kolektif şirketler

39- Borçla finansmanın en önemli avantajı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Faiz ödemelerinin sabit olması
- B) Kar payı oranlarının yükseltilmesi
- C) Hisse senediyle finansmana göre daha az riskli olması
- D) Vadesinin olması
- E) Faiz giderlerinin vergiden düşülebilmesi

40- Finans yöneticisinin finansman ve yatırım kararları alırken öncelikle dikkate alması gereken konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İşletmenin piyasa değerinin nasıl etkileneceği
- B) Kar paylarının nasıl etkileneceği
- C) İşletmenin yükümlülüklerinin nasıl etkileneceği
- D) İşletmenin varlıklarının nasıl etkileneceği
- E) Karlılığın nasıl etkileneceği

41- Muhasebe ve finans fonksiyonlarının farklı yöneticiler tarafından yürütüldüğü işletmelerde aşağıdaki faaliyetlerden hangisi genellikle muhasebe yöneticisi tarafından gerçekleştirilmektedir?

- A) Kar payı ödemeleri
- B) Finansman
- C) Mali tabloların hazırlanması
- D) Nakit yönetimi
- E) Kredi yönetimi

42- İki veya daha fazla gerçek ve tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulan, ortakların sorumluluğu koydukları sermaye ile sınırlı ve esas sermayesi belirli olan ticari ortaklık türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adi komandit ortaklık
- B) Limitet ortaklık
- C) Anonim ortaklık
- D) Kolektif ortaklık
- E) Sermayesi paylara bölünmüş komandit ortaklık

43- Anonim şirketlerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Borçlarından dolayı yalnızca mal varlığı ile sorumludur
- B) Sermayesi paylara bölünmüştür ve bu paylar hisse senetleriyle temsil edilir
- C) Ani ya da tedrici olarak kurulabilir
- D) Halka açık ya da kapalı olabilir
- E) Ortakların bir kısmının sorumluluğu sınırlı bir kısmının ise sınırsızdır.

44- Anonim şirketlerde sermaye artırımı kararını hangi organ alır?

- A) Finans komitesi
- B) Ticaret Mahkemesi
- C) Yönetim Kurulu
- D) Genel kurul
- E) Sermaye Piyasası Kurulu

45- Aşağıdakilerden hangisi hisse senedi ile finansmanın avantajlarından biri değildir?

- A) Faaliyetlerden kar elde edildiği halde genel kurul kararıyla karın dağıtılmamasının mümkün olması
- B) Anapara ödemesinin olmaması
- C) Kar pay ödemelerinin vergiden düşülebilmesi
- D) Vadenin olmaması
- E) Faiz ödemesinin olmaması

46- Muhasebe ve finans fonksiyonlarının farklı yöneticiler tarafından yürütüldüğü işletmelerde, aşağıdaki faaliyetlerden hangisi genellikle finans yöneticisi tarafından gerçekleştirilir?

- A) Banka ilişkileri
- B) Vergiler
- C) Kayıtların korunması
- D) Bordro işlemleri
- E) İç denetim

47- Aşağıdakilerden hangisi bir şirketin halka kapalı ya da halka açık olarak tanımlanmasında dikkate alınması gereken kriterlerden biri değildir?

- A) Ortak sayısı
- B) Hisse senetlerinin borsaya kote edilip edilmediği
- C) Yöneticilerin uzmanlık alanları
- D) Pay sahipliğinin devredilebilirliği
- E) Yönetimde bir grubun ağırlığının bulunup bulunmadığı

48- Kayıtlı sermaye tavanı, aşağıdakilerden hangisi tarafından belirlenir?

- A) Ortaklık genel kurulu
- B) Menkul kıymetler borsası
- C) Ticaret bakanlığı
- D) Ortaklık yönetim kurulu
- E) Sermaye Piyasası Kurulu

49- Halka açık şirketler, aşağıdaki kurumlardan hangisinin denetimindedir?

- A) Sermaye Piyasası Kurulunun
- B) Hazine Müsteşarlığının
- C) İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının
- D) Rekabet Kurulunun
- E) Sanayi ve Ticaret Bakanlığının

50- Halka açık şirketlerin sermayelerini daha az formaliteyle artırmasına olanak sağlayan sisteme ne ad verilir?

- A) Esas sermaye sistemi
- B) Ödenmemiş sermaye sistemi
- C) Ödenmiş sermaye sistemi
- D) Sabit sermaye sistemi
- E) Kayıtlı sermaye sistemi

FİNANSAL YÖNETİM VİZE HAZIRLIK 2

1-Bir ekonomide, fon arz ve talep edenler, fon akımını düzenleyen kurumlar, fon akımını sağlayan araçlar ve piyasanın işleyişini düzenleyen hukuki ve idari kurallardan oluşan yapıya ne ad verilir?

- A) Para piyasası
- B) Finansal piyasa
- C) Finansal sistem
- D) Finansal kurumlar
- E) Sermaye piyasası

2-Aşağıdakilerden hangisi bir ülkede sermaye piyasalarının gelişebilmesi için gerekli koşullardan biri değildir?

- A) Ekonomideki tasarruf düzeyinin düşmesi
- B) Özel ya da kamu işletmelerinin uzun süreli fonlara ihtiyaç duyması
- C) Menkul değerlere yatırım yapılmasına uygun ortamın olması
- D) Halka açık anonim ortaklık sayısının çok olması
- E) Sermaye piyasasında aracılık yapacak aracı kurumların gelişmiş olması

3-Aşağıdakilerden hangisi organize sermaye piyasalarına örnektir?

- A) Ticaret bankaları
- B) Menkul kıymet borsaları
- C) Tefeci piyasaları
- D) Tezgâh üstü piyasa
- E) Serbest piyasalar

4-Menkul kıymetler borsasına kote edilmiş finansal varlıkların borsa dışında satılmasıyla oluşan piyasalara ne ad verilir?

- A) İkincil piyasa
- B) Serbest piyasalar
- C) Dördüncül piyasa
- D) Üçüncül piyasa
- E) Birincil piyasa

5-Aşağıdakilerden hangisi, bir finansal varlığın değişim aracı olarak para gibi kullanılabilmesini veya istenildiğinde kolayca paraya dönüştürülebilmesini ifade eder?

- A) Getiri
- B) Bölünebilirlik
- C) Geri dönülebilirlik
- D) Risk
- E) Paraya çevrilebilirlik

6-Şirketlerin, menkul kıymetlerini tasarruf sahiplerine ilk defa sundukları piyasaya ne ad verilir?

- A) Lot altı piyasası
- B) Birincil sermaye piyasası
- C) Üçüncül sermaye piyasası
- D) Küsürat işlemler piyasası
- E) İkincil sermaye piyasası

7-Orta ve uzun vadeli fon arz ve talebinin karşılaştığı piyasaya ne ad verilir?

- A) Para piyasası
- B) Sermaye piyasası
- C) Örgütlenmiş piyasa
- D) Örgütlenmemiş piyasa
- E) Birincil piyasa

8-Aşağıdakilerden hangisi, bir ekonomide sermaye piyasasının etkinliğinin artması için gerekli koşullardan biri değildir?

- A) İşlem maliyetlerinin düşük olması
- B) Bilgi akışının hızlı ve kesintisiz olması
- C) Yatırımcıların, aracılar olmaksızın doğrudan işlem yapabilmesi
- D) Piyasada, riski yüksek menkul değerlerin getirilerinin yüksek, riski düşük olanların getirilerinin düşük olması
- E) Yatırımcıların rasyonel hareket etmesi

9-Aşağıdakilerden hangisi, bir ekonomide nominal faiz oranını belirleyen faktörler arasında yer almaz?

- A) Enflasyon primi
- B) Döviz kuru risk primi
- C) Ödenmeme risk primi
- D) Likidite primi
- E) Reel faiz oranı

10-İMKB'de, aşağıdaki piyasalardan hangisi doğrudan şirketlerin kasasına nakit girişi sağlar?

- A) İkincil piyasa
- B) Üçüncül piyasa
- C) Gözaltı pazarı
- D) Birincil piyasa
- E) Organize olmamış piyasa

11-Bir finansal varlığın, gelecekte sağlayacağı getirilerdeki ölçülebilir belirsizliğe ne ad verilir?

- A) Belirsizlik
- B) Risk
- C) Bölünebilirlik
- D) Likidite
- E) Vade

12-Bir yıla kadar süreli fon arz ve talebinin karşılaştığı piyasalara ne ad verilir?

- A) Ulusal piyasalar
- B) Hisse senedi piyasaları
- C) Sermaye piyasaları
- D) Para piyasaları
- E) Birincil piyasalar

13-Para ve sermaye piyasaları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Para piyasalarındaki faiz oranları, sermaye piyasalarındaki faiz oranlarına göre genellikle daha yüksektir.
- B) Kısa süreli varlıkların finansmanında genellikle para piyasalarından faydalanılmaktadır.
- C) Para piyasası ile sermaye piyasasındaki faiz oranları farklı olmakla birlikte sürekli bir etkileşim içindedir.

D) Para piyasasındaki faiz oranlarının oynaklığı sermaye piyasasındaki faiz oranlarının oynaklığına göre genellikle daha yüksektir.
E) Orta ve uzun vadeli varlıkların finansmanında genellikle sermaye piyasalarından faydalanılmaktadır.

14- Daha önce işlem görmüş finansal varlıkların tekrar işlem gördüğü piyasalar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Organize piyasalar
- B) Birincil piyasalar
- C) İkincil piyasalar
- D) Dördüncül piyasalar
- E) Üçüncül piyasalar

15- Aşağıdakilerden hangisi faizin, sermaye piyasası açısından önemini ifade eden özelliklerinden biri değildir?

- A) Üretim faktörü olan sermayenin bedeli olması
- B) Tasarruflular için önemli bir gelir kaynağı olması
- C) Makro dengeyi sağlayan önemli bir faktör olması
- D) Para talebini ve likidite tercihini etkileyen önemli bir faktör olması
- E) Maliyet unsuru olması

16- Aşağıdakilerden hangisi, sermaye piyasasını sınıflandırma kriterlerinden biri değildir?

- A) Fonların arz ve talep durumu
- B) Piyasanın örgütlenme biçimi
- C) Piyasanın yöresel olup olmaması
- D) Piyasada işlem gören finansal varlığın değeri
- E) Piyasada işlem gören finansal varlığın türü

17- Aşağıdakilerden hangisi örgütlenmiş para piyasalarına örnektir?

- A) Menkul kıymet borsaları
- B) Tezgâh üstü piyasalar
- C) Ticari Bankalar
- D) Tefeci piyasalar
- E) Serbest piyasalar

18- Aşağıdakilerden hangisi, bir finansal varlığın alındıktan sonra tekrar satılabilmesi ile ilgili özelliğini ifade eder?

- A) Vade
- B) Bölünebilirlik
- C) Paraya çevrilebilirlik
- D) Getiri
- E) Geri dönülebilirlik

19- Menkul kıymetlerin aracısız alınıp satılmasıyla oluşan piyasalara ne ad verilir?

- A) Birincil piyasa
- B) İkincil piyasa
- C) Üçüncül piyasa
- D) Dördüncül piyasa
- E) Yöresel piyasa

20- Birikim açığı olan ekonomik birimlerle birikim fazlalığı olan ekonomik birimlerin karşılaştığı ve finansal varlıkların alınıp satıldığı piyasalara ne ad verilir?

- A) Reel piyasalar
- B) Para piyasaları
- C) Sermaye piyasaları
- D) Finansal piyasalar
- E) Hizmet piyasaları

21- Aşağıdakilerden hangisi finansal sistemin temel unsurlarından biri değildir?

- A) Sivil toplum örgütleri
- B) Yardımcı kuruluşlar
- C) Fon arz edenler
- D) Yatırım ve finansman araçları
- E) Hukuki ve idari düzen

22- Finansal varlık alım-satımının yapılacağı belirli bir mekânın bulunmaması durumunda oluşan piyasalara ne ad verilir?

- A) Birincil piyasalar
- B) B.Örgütlenmiş piyasalar
- C) İkincil piyasalar
- D) Menkul kıymet piyasaları
- E) Tezgah üstü piyasalar

23- Finansal araçlarla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Mevduat sertifikaları para piyasası aracıdır.
- B) Gelir ortaklığı senedi sermaye piyasası aracıdır.
- C) Hisse senedi sermaye piyasası aracıdır.
- D) Hazine bonosu sermaye piyasası aracıdır.
- E) Varlığa dayalı menkul kıymet para piyasası aracıdır.

24- Aşağıdakilerden hangisi faizin fonksiyonlarından biri değildir?

- A) Para piyasası ile reel piyasa arasında ilişki kurmak
- B) B.Para talebini ve likidite tercihini etkilemek
- C) Makro dengeyi sağlayan bir faktör olmak
- D) Kredi hacmini artırmak
- E) Yatırımları ve buna bağlı üretimi etkilemek

25- Bir finansal varlığın en az hangi miktarda paraya çevrilebileceğini gösteren özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Getiri sağlayabilirlik
- B) Paylaşılabilirlik
- C) Geri dönülebilirlik
- D) Bölünebilirlik
- E) Paraya çevrilebilirlik

26- Sermayenin üretimden aldığı paya ne ad verilir?

- A) Tahvil
- B) Bono
- C) Faiz
- D) Likit
- E) Getiri

27- Borsaya kote edilmiş menkul kıymetlerin aracısız alınıp satılmasıyla oluşan piyasa aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üçüncül piyasa
- B) İkincil piyasa
- C) Doğrudan piyasa
- D) Birincil piyasa
- E) Dördüncül piyasa

28- Aşağıdakilerden hangisi "Finansal Sistemi" oluşturan unsurlardan biri değildir?

- A) Yöneticiler
- B) Yatırımcılar
- C) Fon talep eden bireyler
- D) Finansal piyasalar
- E) Araçlar

29- Bir finansal varlığın alındıktan sonra tekrar satılabilirliği aşağıdakilerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Paraya çevrilebilirlik
- B) Bölünebilirlik
- C) Likidite
- D) Vade
- E) Geri dönüşebilirlik

30- Aşağıdakilerden hangisi nominal faiz oranını etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Reel faiz oranı
- B) Enflasyon
- C) Döviz kuru riski
- D) Ödenmeme riski
- E) Vade riski

31- Bir ülkede sermaye piyasasının var olabilmesi için aşağıdakilerden hangisi gereklidir?

- A) AŞ'lerin sayısı fazla olmalıdır
- B) Tüketim fazlası olmalıdır
- C) Tüketim açığı olmalı
- D) Uzun süreli yatırımlar için fon ihtiyacı olmalı
- E) Kısa süreli yatırımlar için fon ihtiyacı olmalı

32- İşletmeye fon girişi sağlayan piyasa aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birincil piyasalar
- B) İkincil piyasalar
- C) Örgütlenmiş piyasalar
- D) Üçüncül piyasalar
- E) Tezgâh üstü piyasalar

33- Aşağıdakilerden hangisi finansal varlıkların özelliklerinden biri değildir?

- A) Paraya çevrilebilirlik
- B) Bölünebilirlik
- C) Geri dönüşebilirlik
- D) Eşit nominal değer
- E) Likidite

34- Borsaya kote edilen finansal varlıkların borsa dışında işlem görmesiyle oluşan piyasa aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birincil piyasalar
- B) İkincil piyasalar
- C) Örgütlenmiş piyasalar
- D) Üçüncül piyasalar
- E) Tezgâh üstü piyasalar

35- Aşağıdakilerden hangisi bir finansal varlığın en az hangi miktarda paraya dönüşebileceği ile ilgili özelliğini ifade eder?

- A) Paraya çevrilebilirlik
- B) Bölünebilirlik
- C) Geri dönüşebilirlik
- D) Getiri
- E) Likidite

36- Finansal varlıkların aracısız alınıp satıldığı piyasa aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birincil piyasa
- B) İkincil piyasa
- C) Üçüncül piyasa
- D) Dördüncül piyasa
- E) Türev finansal varlık piyasası

37- Sermaye piyasasının temel finansal varlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hisse senetler
- B) Mevduat
- C) Finansman bonusu
- D) Hazine bonusu
- E) Mevduat sertifikası

38- Reel faiz %5, enflasyon primi %30 ve ödenmeme riski %3 ise nominal faiz oranı yüzde kaçtır?

- A)45
- B)38
- C)48
- D)35
- E)25

39- Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Piyasada enflasyonun artması nominal faizlerin de artmasına neden olur
- B) Piyasada enflasyon ve risk yoksa nominal faizler sıfır olmalıdır
- C) Reel faizler, yatırımcının yatırımdan beklediği verim oranının ve bugünkü tüketimden vazgeçmenin bir fonksiyonudur.
- D) Reel faiz oranı, enflasyon beklentisinin ve riskin sıfır olduğu durumdaki faizi ifade eder.
- E) Enflasyonun olmadığı durumlarda hazine bonolarının faizleri risksiz faiz oranı olarak kabul edilir.

40- Alım satım konusu, nihai mal ve hizmetler ile mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılan üretim faktörlerinin oluşturduğu piyasalara ne ad verilir?

- A) Reel piyasalar
- B) Birincil piyasalar
- C) Sermaye piyasası
- D) Finansal piyasalar
- E) İkincil piyasa

FINANSAL YÖNETİM VİZE HAZIRLIK 3

1- Talep eden açısından sonraki zamanda tüketebileceği parayı bugünden tüketme hakkının bedeli nedir?

- A) Anüte
- B) Faiz
- C) İskonto
- D) Risk
- E) Analiz

2- 2.000 YTL tutarındaki tasarruf % 10 faiz tutarı üzerinden bileşik faiz ile 2 yıllığına bankaya yatırılırsa vade sonu tutar ne olur?

- A) 2.000
- B) 2.220
- C) 2.420
- D) 3.100
- E) 3.420

3- Enflasyon oranının % 60 olduğu bir ülkede % 70 faizli bir devlet tahvilinin reel getirisi % kaç olur?

- A) 5,82
- B) 6,25
- C) 10
- D) 12,25
- E) 15

4- Belirli dönem sonlarında yatırılacak paraların vade sonundaki değerini hesaplamak ve belirli dönem sonlarında tahsil edilecek paranın şimdiki değerine ne denir?

- A) Bileşik faiz
- B) Basit faiz
- C) Risk
- D) Anüte
- E) Faiz

5- Bir yatırımcı tasarrufunu yıllık % 40 basit faizle bankaya yatırmış ve her 3 ayda bir 2000 YTL faiz almıştır. Bankaya yatırılan tutar ne kadar?

- A) 20.000
- B) 30.000
- C) 32.500
- D) 40.000
- E) 47.500

6- Senedin peşin değeri üzerinden hesaplanan iskontoya ne ad verilir?

- A) Basit iskonto
- B) Bileşik İskonto
- C) İç iskonto
- D) Dış iskonto
- E) Anüte

7- Aylık faiz oranı % 3 ise yıllık efektif faiz oranı yüzde kaç olur?

- A) % 40
- B) % 45
- C) % 41,12
- D) % 42,57
- E) % 47,17

8- Senedi kırdıran açısından senetlerin hangi iskonto yöntemiyle kırdırılması daha avantajlıdır?

- A) Bileşik İskonto
- B) Basit iskonto
- C) Dış iskonto
- D) İç iskonto
- E) Efektif iskonto

9- 1000 YTL % 50 bileşik faizle 2 yıllığına bankaya yatırılırsa vade sonunda elde edilen faiz geliri ne kadardır?

- A) 2150
- B) 2250
- C) 1250
- D) 1500
- E) 1750

10- Bir bankaya % 40 basit faizle yatırılan 1.000 TL karşılığında, 2 yıl sonra kaç TL geri alınacaktır?

- A) 1.200
- B) 1.400
- C) 1.600
- D) 1.800
- E) 2.000

11- 9 ay vadeli olarak 400.000 TL'ye işletmede kullanmak üzere satın alınan bir aracın, faiz oranının %30 olması durumunda peşin fiyatı kaç TL olur?

- A) 326.530
- B) 328.630
- C) 346.820
- D) 450.150
- E) 450.125

12- Belirli bir zaman süreci içerisinde eşit aralıklarla verilen ya da alınan eşit ödemeler dizisine ne ad verilir?

- A) Repo
- B) Anüte
- C) Senet Kırdırma
- D) Nakit İskontosu
- E) Efektif Faiz

13- Bir öğrencinin, 6 ay sonra satın alacağı bilgisayar için her ay sonunda bankaya 120 TL yatırması gerekmektedir. Bankanın uyguladığı aylık faiz oranı %4 olduğuna göre, bilgisayarın fiyatı yaklaşık kaç TL'dir?

- A) 700
- B) 720
- C) 758
- D) 780
- E) 796

14- Bir işletme, piyasadaki faiz oranlarının %20 olduğu durumda 4 ay sonra ödemesi gereken 800 TL'yi bugünden ödemek isterse, kaç TL ödeme yapmalıdır?

- A) 780
- B) 775
- C) 750
- D) 745
- E) 740

15- Aşağıdakilerden hangisi faiz oranlarını etkilemez?

- A) Temettü oranları
- B) Enflasyon
- C) Ödenmeme riski
- D) Paranın zaman değeri
- E) Vade riski

16- Bir işletme, bankadan 6 ay vadeli olarak aldığı 800 TL'lik kredi için 200 TL faiz ödediğine göre, bankanın uyguladığı faiz oranı yüzde kaçtır?

- A) 30
- B) 35
- C) 40
- D) 45
- E) 50

17- Vade değeri 680 TL olan 3 ay vadeli senedin dış iskontoyla kırdırılması durumunda, peşin değeri kaç TL olur? (İskonto oranı %30)

- A) 600
- B) 615
- C) 629
- D) 632
- E) 635

18- Yıllık nominal faiz oranı % 12 olduğunda 3 ay vadeli hesap açtırılırsa, yıllık efektif faiz yüzde kaç olur?

- A) 10
- B) 10.38
- C) 10.50
- D) 11.70
- E) 12.55

19- 5 yıl vadeli olarak %25 bileşik faizle bir bankaya yatırılan 500 TL, 5. yılın sonunda yaklaşık kaç TL olur?

- A) 1 025
- B) 1 526
- C) 1 898
- D) 2 282
- E) 2 525

20- 90 gün vadeli ve basit iç iskontoyla 100 TL nominal değerli olarak 95.2 TL den satışa sunulan bir hazine bonosunu satın alan yatırımcının getiri oranı yaklaşık yüzde kaç olur? (1 Yıl = 360 gün)

- A) 10
- B) 15
- C) 17
- D) 18
- E) 20

21- Nominal faiz oranı % 22 iken % 12 reel getiri elde edilmişse, enflasyon oranı yüzde kaç olur?

- A) 9
- B) 9.5
- C) 10
- D) 10.5
- E) 11

22- Piyasa faiz oranı % 20 iken, devamlı olarak yılda 10 TL kâr payı ödemesi taahhüt edilen imtiyazlı hisse senedinin değeri kaç TL olur?

- A) 50
- B) 55
- C) 70
- D) 75
- E) 100

23- Vergi ve diğer masraflar hariç olmak üzere, aylık % 2 olarak ilan edilen tüketici kredisi faizinin yıllık efektif faizi kaçtır?

- A) 23,9
- B) 24
- C) 25,6
- D) 26,8
- E) 27

24- Aşağıdakilerden hangisi faiz oranlarını etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Ödenmeme Riski
- B) Enflasyon Riski
- C) Vade Riski
- D) Likidite Riski
- E) Teknoloji Riski

25- Senedin vadesinden önce paraya dönüştürülmesine ne ad verilir?

- A) Leasing
- B) Nakit avansı
- C) Nakit iskontosu
- D) Senet kırdırma
- E) Reeskont

26- Vade değeri 750 TL olan senet bir banka tarafından % 55 iskonto oranı ve iç iskontoya göre 659.3 TL ye iskonto edildiğine göre, bu senedin vadesi kaç aydır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

27-10 yıl sonra yapılması düşünülen bir yatırım için bir bankaya her yıl %20 faizle 10.000 TL yatırılırsa yatırım tutarı yaklaşık kaç TL olur?

- A) 259.587
- B) 260.585
- C) 261.542
- D) 262.885
- E) 262.923

28-%15 yıllık bileşik faizle bankaya yatırılan 10.000 TL mevduat, 3 yılsonunda kaç TL olur?

- A) 13.225
- B) 14.049
- C) 14.429
- D) 15.209
- E) 15.609

29-Enflasyondan arındırılmış getiriye ne ad verilir?

- A) Nominal faiz
- B) Reel faiz
- C) Basit faiz
- D) Bileşik faiz
- E) Anüite

30-500 milyar \$ GSMH'ya sahip bir ülke GSMH'nı 5 yıl arka arkaya %5 artırırsa 5 yıl sonunda söz konusu ülkenin GSMH'sı kaç milyar \$'a yükselir?

- A) 607,8
- B) 615,4
- C) 624,6
- D) 638,1
- E) 640,9

31- Bir bankaya % 40 basit faizle yatırılan 10.000 TL karşılığında kaç ay sonra 13.333 TL geri alınır?

- A) 6
- B) 7
- C) 8
- D) 10
- E) 11

32- Nominal faiz oranı % 30 iken, % 4 reel faiz elde edebilmek için enflasyon oranının yüzde kaç olması gerekir?

- A) 21
- B) 23
- C) 25
- D) 27
- E) 29

33- Yıllık mevduat faiz oranının %15 ve beklenen enflasyon oranının %10 olması durumunda, Fisher Yaklaşımı'na göre mevduatın reel getirisi yüzde kaç olur?

- A) 4
- B) 4,5
- C) 5
- D) 5,5
- E) 6

34-(X) İşletmesi, bir bankaya yıllık %20 faiz oranı üzerinden, 2 aylığına 5.000 TL yatırmıştır. Söz konusu faizden %16 oranında stopaj yapıldığına göre, (X) İşletmesinin net faiz geliri yaklaşık kaç TL olur?

- A) 140
- B) 145
- C) 150
- D) 162
- E) 167

35-90 gün vadeli 100 TL nominal değerli hazine bonosunu 95.2 TL'den satın alan bir yatırımcı, satın aldığı bu hazine bonosunu 45 gün sonra satmak istemiştir. Satışta, iskonto oranı %25 olduğuna ve iç iskonto yöntemi uygulandığına göre satış fiyatı yaklaşık kaç TL olur? (1yıl=360 gün)

- A) 96.97
- B) 97.12
- C) 97.23
- D) 97.44
- E) 97.63

36-Nominal faiz oranı %25, yıllık enflasyon oranı %20 ise reel faiz oranı yaklaşık yüzde kaçtır?

- A) 2
- B) 3.12
- C) 4.17
- D) 4.31
- E) 5

FİNANSAL YÖNETİM VİZE HAZIRLIK 4

1. 2. Ve 3. Sorular aşağıdaki bilgilere göre cevaplandırılacaktır.

(Y) İşletmesi ile ilgili bilgiler aşağıdaki gibidir:

Net Satışlar 10.000 TL
Satışların Maliyeti 7.000 TL
Kredili Satışlar 6.000 TL
Stoklar 3.000 TL
Ticari Alacaklar 2.000 TL
Maddi Duran Varlıklar 5.000 TL

1-Bu bilgilere göre (Y) İşletmesinin stok devir hızı kaçtır?

- A) 2.33
- B) 2.13
- C) 1.93
- D) 1.83
- E) 1.73

2-Yukarıdaki bilgilere göre (Y) İşletmesinin alacak devir hızı kaçtır?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

3-Yukarıdaki bilgilere göre (Y) İşletmesinin maddi duran varlık devir hızı kaçtır?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

4-Belirli bir tarihte düzenlenmiş veya belirli bir döneme ait finansal tablolardaki kalemler arasındaki ilişkilerin tespiti ve değerlendirilmesine yönelik analiz türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kredi analizi
- B) İç analiz
- C) Dinamik analiz
- D) Yatırım analizi
- E) Statik analiz

5-Oran analizi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Oran analizinde anlamsız oran kullanmaktan kaçınılmalıdır.
- B) Oranlar üzerindeki mevsimlik ve konjonktürel hareketlerin etkileri dikkate alınmalıdır.
- C) Oranlar geleceğe yönelik bir fikir vermeyeceğinden, geçmiş faaliyetlerin analizinde kullanılmalıdır.
- D) Oranlardaki değişimler ek bilgilerle desteklenerek yorumlanmalıdır.
- E) Oranlar, doğru ve amaçlara uygun bir biçimde yorumlanmalıdır.

6-Bir işletmenin asit-test oranı, aşağıdakilerin hangisinden etkilenir?

- A) Peşin duran varlık satışından
- B) Hisse senedi ihracından
- C) Tahvil satışından
- D) Peşin duran varlık alımından
- E) Kredili satıştan

7-İşletmelere kredi kullandıran kuruluşların finansal analiz yapmalarının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İşletmelerin faaliyet sonuçlarının yeterli olup olmadığını belirlemek
- B) İşletmelerin hedeflerine, amaçlarına ulaşip ulaşmadığını belirlemek
- C) İşletmelerin geleceğine yönelik planlar hazırlamak
- D) İşletme çalışanlarının performansını ölçmek
- E) İşletmelerin borç ödeme yeteneğini ölçmek

8. ve 9. Sorular aşağıdaki bilgilere göre cevaplandırılacaktır.

(X) İşletmesi ile ilgili bilgiler aşağıdaki gibidir:

Hazır değerler 10 000 TL
Menkul değerler 50 000 TL
Alacaklar 100 000 TL
Stoklar 120 000 TL
Kısa vadeli borçlar 150 000 TL
Uzun vadeli borçlar 250 000 TL

8-Bu bilgilere göre, (X) İşletmesinin asit test oranı yaklaşık olarak kaçtır?

- A) 2
- B) 1.87
- C) 1.07
- D) 0.85
- E) 1.97

9-Yukarıdaki bilgilere göre, (X) İşletmesinin cari oranı yaklaşık olarak kaçtır?

- A) 1.07
- B) 1.35
- C) 1.87
- D) 1.97
- E) 2

10-İşletmenin likidite gücünü ortaya koymak ve kısa vadeli borçlarını ödeme gücünü saptamak amacıyla yapılan analize ne ad verilir?

- A) Yönetim analizi
- B) Kredi analizi
- C) Statik analiz
- D) Yatırım analizi
- E) Dinamik analiz

11- Bir işletmede alacakların kontrol altında olup olmadığını belirlemek için aşağıdaki oranlardan hangisine başvurulmaz?

- A) Alacaklar/Satışlar
- B) Alacaklar/Net kâr
- C) Alacak devir hızı
- D) Alacaklar/ Toplam varlıklar
- E) Alacakların ortalama tahsil süresi

12- Aşağıdakilerden hangisi finansal analizin amaçlarından biri değildir?

- A) İşletme aktiflerinin yeterli olup olmadığını incelemek
- B) İşletme maliyetlerini ve fiyatlandırma politikasını incelemek
- C) İşletmenin performansını değerlendirmek
- D) İşletme personelinin yeterli olup olmadığını incelemek
- E) İşletme kaynaklarının yeterli olup olmadığını incelemek

13. ve 14. Sorular aşağıdaki bilgilere göre cevaplandırılacaktır.

(B) İşletmesi ile ilgili bilgiler aşağıdaki gibidir:

Faiz ve Vergi Öncesi Kâr 280 000 TL
Kısa Vadeli Borçlar 100 000 TL
Uzun Vadeli Borçlar 150 000 TL
Özsermaye 750 000 TL
Kısa Vadeli Borç Maliyeti %5
Uzun Vadeli Borç Maliyeti %8
Vergi Oranı %50

13- Bu bilgilere göre, (B) İşletmesinin özsermaye kârlılığı yaklaşık yüzde kaçtır?

- A) 17.5
- B) 19.3
- C) 20.8
- D) 24.9
- E) 25.3

14- Yukarıdaki bilgilere göre, (B) İşletmesinin net kârı kaç TL'dir?

- A) 131 500
- B) 145 000
- C) 156 400
- D) 187 200
- E) 190 500

15- Bilanço veya gelir tablolarındaki iki kalemin birbirine oranlanması suretiyle yapılan analize ne ad verilir?

- A) Oran analizi
- B) Başabaş analizi
- C) Trend analizi
- D) Yüzde analiz
- E) Karşılaştırmalı tablolar analizi

16- Aşağıdakilerden hangisi, ortakların kârlılığı ölçülürken kullanılan bir orandır?

- A) Net kâr / Satışlar
- B) Dönen varlıklar / Kısa vadeli borçlar
- C) Net kâr / Özkaynaklar
- D) Dönen varlıklar / Uzun vadeli borçlar
- E) Toplam borçlar / Toplam kaynaklar

17- Borçlanma oranı 0,5, kısa vadeli borçları 120.000 TL ve pasif toplamı 500.000 TL olan bir işletmenin uzun vadeli borçları kaç TL dir?

- A) 250.000
- B) 130.000
- C) 120.000
- D) 90.000
- E) 80.000

18- Aşağıdakilerden hangisi faaliyet oranları arasında yer almaz?

- A) İşletme sermayesi devir hızı
- B) Stok devir hızı
- C) Asit-test oranı
- D) Maddi duran varlıklar devir hızı
- E) Alacakların ortalama tahsil süresi

19- Alacak devir hızı 3,4 olan bir işletmenin alacaklarını ortalama tahsil süresi kaç gündür? (1 Yıl=360 gün)

- A) 106
- B) 102
- C) 90
- D) 80
- E) 73

20- Aşağıdaki durumlardan hangisi, maddi duran varlık devir hızının yüksek görülmesine neden olur?

- A) Maddi duran varlıkların tam kapasite ile kullanılmaması
- B) Atıl kapasite olması
- C) Maddi duran varlıklara aşırı yatırım yapılması
- D) Maddi duran varlıkların etkin kullanılmaması
- E) Maddi duran varlıkların leasing yoluyla edinilmesi

21- İşletmenin kısa vadeli borç ödeme gücünü ölçmek için hesaplanan oranlar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karlılık oranları
- B) Faaliyet oranları
- C) Likidite oranları
- D) Kaldıraç oranları
- E) Finansal Yapı oranları

22., 23. Ve 24. Sorular aşağıdaki bilgilere göre cevaplandırılacaktır.

(X) İşletmesi ile ilgili bilgiler aşağıda verilmiştir.

Hazır değerler 10.000
Menkul değerler 30.000
Alacaklar 70.000
Stoklar 90.000
Duran varlıklar 300.000
Kısa vadeli borçlar 150.000
Uzun vadeli borçlar 250.000

22- Yukarıdaki bilgilere göre (X) işletmesinin aktif toplamı kaç TL'dir?

- A) 200.000
- B) 300.000
- C) 400.000
- D) 500.000
- E) 600.000

23- Yukarıdaki bilgilere göre (X) işletmesinin özkaynaklar toplamı kaç TL'dir?

- A) 100.000
- B) 200.000
- C) 300.000
- D) 400.000
- E) 500.000

24- Yukarıdaki bilgilere göre (X) işletmesinin cari oranı kaçtır?

- A) 1,00
- B) 1,10
- C) 1,33
- D) 1,55
- E) 2,00

25- Oran analizi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Oranların sonuçları, oranda yer alan değerlerin tutarları da dikkate alınarak yorumlanmalıdır.
- B) Oranlardaki değişimler ek bilgilerle desteklenerek yorumlanmalıdır.
- C) Mümkün olduğunca çok oran hesaplanmalıdır.
- D) Oranlar üzerindeki mevsimlik etkiler dikkate alınmalıdır.
- E) Oranlar amaca uygun şekilde yorumlanmalıdır.

26. Bilanço ve gelir tablosunda yer alan kalemlerin birbirine oranlaması ile yapılan analize ne denir?

- A) Dikey analiz
- B) Yatay analiz
- C) Oran analizi
- D) Trend analizi
- E) Regresyon analizi

27. Aşağıdakilerden hangisi finansal analizin amaçlarından biri değildir?

- A) İşletme çalışanlarının sayısının yeterli olup olmadığını belirlemek
- B) İşletme çalışanlarının performansının ölçülmesini ve denetimini sağlamak

- C) İşletmenin öz sermaye düzeyini ve öz sermaye ihtiyacını belirlemek
- D) İşletmenin amaçlarına ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek
- E) İşletmenin sahip olduğu kaynaklarının faaliyetlerini etkin olarak yürütmesi için yeterli olup olmadığını tespit etmek

28. İşletmenin likidite gücünü ortaya koyabilmek ve kısa vadeli borçlarını ödeyebilme yeteneği ölçmek amacıyla yapılan analize ne ad verilir?

- A) İç analiz
- B) Dış analiz
- C) Yatırım analizi
- D) Kredi analizi
- E) Yönetim analizi

29. Alacakların kontrol altında olup olmadığını belirlemek için aşağıdakilerden hangisine başvurulur?

- A) Satışların maliyeti/ Ortalama stok
- B) Net Satışlar / Ortalama öz kaynaklar
- C) Piyasa değeri / Defter değeri
- D) Alacaklar/Net kâr
- E) Kredili satışlar/ Ticari alacaklar

30- Aşağıdakilerden hangisi likidite oranları arasında yer alır?

- A) Toplam borç / Özsermaye
- B) Net kar / öz sermaye
- C) Net kar / satışlar
- D) Toplam borç / toplam varlık
- E) Dönen varlık / Kısa vadeli borç

31- İşletmenin gelecek dönemlere ilişkin kazanma gücünü saptamak için işletmeye uzun vadeli kaynak sağlayan yada sağlamayı düşünen kişilerce yapılan analize ne ad verilir?

- A) Kredi analizi
- B) İç analiz
- C) Statik analiz
- D) Yatırım analizi
- E) Yönetim analizi

32- Finansal tablolarda yer alan her kalemin aynı tabloda yer alan belirli bir kaleme, toplama veya grup toplamına oranlanmasıyla bulunan yüzdelere göre ifade edildiği analiz tekniği hangisidir?

- A) Karşılaştırmalı analiz
- B) Yüzde yöntemi analizi
- C) Trend analizi
- D) Yatay analiz
- E) Kredi analizi

33- Gelir tablosunun yüzde yöntemi ile analizi yapılırken 100 kabul edilerek diğer gelir kalemlerinin oranlandığı kalem hangisidir?

- A) Brüt satışlar
- B) Brüt satış karı
- C) Net satışlar
- D) Olağan kar
- E) Dönem net karı

34- İşletmenin kısa vadeli borçlarını ödeme yeteneğini ölçmek ve işletme sermayesinin yeterliliğine bakmak için kullanılan oranlara ne ad verilir?

- A) Borçluluk oranları
- B) Faaliyet oranları
- C) Likidite oranları
- D) Karlılık oranları
- E) Kaldıraç oranları

35-Yüzde yöntemi ile analizde aşağıdakilerden hangisi 100 olarak kabul edilmez?

- A) Dönen varlık toplamı
- B) Duran varlıklar toplamı
- C) Aktif toplam
- D) Brüt satışlar
- E) Net satışlar

36- İşletmenin satışlarını artırabilmek için yaptığı giderlerin karlılığa etkisini en iyi gösteren hesaplama şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Net satışlar – satılan malın maliyeti
- B) Net satışlar – brüt satış karı
- C) Brüt satış karı – faaliyet giderleri
- D) Faaliyet dışı giderler – olağan kar
- E) Olağanüstü giderler – net kar

FİNANSAL YÖNETİM ÇIKMIŞ SORU ANALİZLERİ

ÜNİTE 1

2004ara- 2006ara – 2006final- 2007büt

1-Aşağıdakilerden hangisi kişi ya da kurumların faydalanabileceği para ya da sermayeyi ifade eder?

- A) Finansal Yönetim
- B) Yatırım Yönetimi
- C) Plasman
- D) Finans
- E) Finansman

2004ara- 2006final

2-Aşağıdakilerden hangisi finans yöneticisinin fonksiyonlarından biri değildir?

- A) Dividant politikalarını oluşturmak
- B) Piyasa payını artırmak
- C) Finansal öngörülerde bulunmak
- D) Potansiyel birleşme ve satın almaları analiz etmek
- E) Sermaye yapısını oluşturmak

2004 ara- 2006 ara- 2006 büt

3-Aşağıdakilerden hangisi kontrolörün sorumluluklarından biridir?

- A) Dividant ödemeleri
- B) Emeklilik fonlarının yönetimi
- C) Bütçelerin hazırlanması
- D) Nakit yönetimi
- E) Banka ilişkileri

2004 ara- 2006 ara- 2007 final- 2010 büt.

4-Aşağıdakilerden hangisi işletmelerin sosyal amaçlarından biridir?

- A) İşletmenin büyümesini sağlamak
- B) İşletmede istihdamı sürekli kılmak
- C) İşletmenin kârını maksimize etmek
- D) İşletmenin piyasa payını artırmak
- E) İşletmenin değerini maksimize etmek

2009 ara

5-Aşağıdakilerden hangisi işletmelerin sosyal amaçlarından biridir?

- A) İşletmenin vergi ödemelerini azaltmak
- B) Mal ve hizmet üreterek toplumun refahını artırmak
- C) İşletmenin nakit akışını artırmak
- D) İşletme yatırımlarının karlılığını artırmak
- E) İşletme yatırımlarının riskini azaltmak

2004 ara- 2007 final

6-Aşağıdakilerden hangisi tahvil çıkararak sermaye sağlayabilir?

- A) Anonim ortaklıklar
- B) Limited ortaklıklar
- C) Bireysel işletmeler
- D) Kolektif ortaklıklar
- E) Sermayesi paylara bölünmüş komandit ortaklıklar

2008 ara

7-Aşağıdakilerden hangisi finans yöneticisinin sorumlulukları arasında yer almaz?

- A) Kredi yönetimi
- B) Mali tabloların hazırlanması
- C) Finansman yönetimi
- D) Banka ilişkileri
- E) Nakit yönetimi

2005 ara- 2006 büt

8-İşletmenin ihtiyacı olan fonların sağlanmasına ne ad verilir?

- A) Nakit yönetimi
- B) Temettü yönetimi
- C) Opsiyon
- D) Finansman
- E) Oto finansman

2005 ara – 2011 ara

9-Tescil edilen ve bilançoda sabit bir kalem olarak gösterilen sermayenin, hisse senedi sayısına bölünmesiyle elde edilen değere ne ad verilir?

- A) Defter değeri
- B) Piyasa değeri
- C) Nominal değer
- D) Tasfiye değer
- E) İhraç değeri

2005 ara- 2008 ara

10- Kayıtlı sermaye sistemiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kayıtlı sermaye, ödenmiş sermayeyi ifade eder.
- B) Kayıtlı sermaye tavanı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenir.
- C) Sadece anonim şirketler kayıtlı sermaye sistemine geçebilir.
- D) Kayıtlı sermaye sistemine geçmiş şirketlerin çıkarılmış sermaye miktarının şirket unvanıyla belirtilmesi gerekir.
- E) Kayıtlı sermaye sistemine geçecek şirketlerin belirli bir başlangıç sermayeleri olmalıdır.

2005 ara- 2008 ara- 2005 final

11-İki ya da daha fazla kişinin herhangi bir şekil şartına tabi olmaksızın yalnızca sözlü bir anlaşma ile kurdukları ortaklık türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Limitet ortaklık
- B) Adi komandit ortaklık
- C) Kolektif ortaklık
- D) Adi ortaklık
- E) Anonim ortaklık

2007 ara

12-Risk ve kârlılık ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Risk azaldıkça kârlılık da artar.
- B) Risk arttıkça kârlılık da artar.
- C) Finansal kararlarda, risk belirleyicidir.
- D) Risk ve kârlılık ters yönde hareket eder.
- E) Finansal kararlarda, kârlılık belirleyicidir.

2006ara- 2008ara- 2005büt- 2008final-2004final
13-Aşağıdakilerden hangisi işletmelerin amaçlarından biri olan kâr maksimizasyonunun en önemli eksiklerinden biridir?

- A) Yatırım tutarı faktörünü dikkate almaması
- B) Satışlardaki artışı dikkate almaması
- C) Vergi faktörünü dikkate almaması
- D) Zaman faktörünü dikkate almaması
- E) Üretim artışını dikkate almaması

2006 ara- 2008 ara

14- Aşağıdakilerden hangisi işletmelerin hukuki yapısı ile doğrudan ilgili değildir?

- A) Faaliyet sonuçlarının açıklanması
- B) Vergi tahakkuku
- C) Alacaklılara karşı sorumluluk
- D) Kâr dağıtımı
- E) Dönem kâr

2007 ara 2010 final

15- Limitet şirket ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ortakların sorumlulukları sınırlıdır.
- B) Sermaye artırımı için ortakların oybirliği gereklidir.
- C) Tahvil ihraç edemez.
- D) Ortaklara sermaye payları için hisse senedi verilir.
- E) En az iki ortakla kurulabilir.

2007 ara- 2010 fin.-

16- Aşağıdakilerden hangisi borçla finansmanın özelliklerinden biri değildir?

- A) Faiz ödeme yükümlülüğü içermesi
- B) Faiz giderlerinin vergiden düşülebilmesi
- C) Vade içermesi
- D) Anapara ödeme yükümlülüğü içermesi
- E) Hisse senedi finansmanına göre daha az riskli olması

2007 ara- 2011 ara

17- Aşağıdaki ifadelerden hangisi finansal yönetim kavramını en iyi tanımlamaktadır?

- A) Kişilerin faydalanabileceği paranın yönetilmesidir.
- B) Kurumların faydalanabileceği fonların yönetilmesidir.
- C) İşletmenin ihtiyacı olan fonların sağlanarak uygun varlıklara yatırılmasıdır.
- D) İşletmenin ihtiyacı olan fonların sağlanmasıdır.
- E) Kişilerin ihtiyacı olan fonların sağlanmasıdır.

2007 ara-

18- Aşağıdakilerden hangisi kayıtlı sermaye sisteminden faydalanabilir?

- A) Limitet şirketler
- B) Halka kapalı anonim şirketler
- C) Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler
- D) Halka açık anonim şirketler
- E) Kolektif şirketler

2009 ara-

19- Borçla finansmanın en önemli avantajı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Faiz ödemelerinin sabit olması
- B) Kar payı oranlarının yükseltilmesi
- C) Hisse senediyle finansmana göre daha az riskli olması
- D) Vadesinin olması
- E) Faiz giderlerinin vergiden düşülebilmesi

2009 ara- 2009 büt-

20- Finans yöneticisinin finansman ve yatırım kararları alırken öncelikle dikkate alması gereken konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İşletmenin piyasa değerinin nasıl etkileneceği
- B) Kar paylarının nasıl etkileneceği
- C) İşletmenin yükümlülüklerinin nasıl etkileneceği
- D) İşletmenin varlıklarının nasıl etkileneceği
- E) Karlılığın nasıl etkileneceği

2009 ara-

21- Muhasebe ve finans fonksiyonlarının farklı yöneticiler tarafından yürütüldüğü işletmelerde aşağıdaki faaliyetlerden hangisi genellikle muhasebe yöneticisi tarafından gerçekleştirilmektedir?

- A) Kar payı ödemeleri
- B) Finansman
- C) Mali tabloların hazırlanması
- D) Nakit yönetimi
- E) Kredi yönetimi

2010 ara-

22- İki veya daha fazla gerçek ve tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulan, ortakların sorumluluğu koydukları sermaye ile sınırlı ve esas sermayesi belirli olan ticari ortaklık türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adi komandit ortaklık
- B) Limitet ortaklık
- C) Anonim ortaklık
- D) Kolektif ortaklık
- E) Sermayesi paylara bölünmüş komandit ortaklık

2010 ara-

23- Anonim şirketlerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Borçlarından dolayı yalnızca mal varlığı ile sorumludur
- B) Sermayesi paylara bölünmüştür ve bu paylar hisse senetleriyle temsil edilir
- C) Ani ya da tedrici olarak kurulabilir
- D) Halka açık ya da kapalı olabilir
- E) Ortakların bir kısmının sorumluluğu sınırlı bir kısmının ise sınırsızdır.

2010 ara-

24- Anonim şirketlerde sermaye artırım kararı hangi organ alır?

- A) Finans komitesi
- B) Ticaret Mahkemesi
- C) Yönetim Kurulu
- D) Genel kurul
- E) Sermaye Piyasası Kurulu

2010 ara-

25- Aşağıdakilerden hangisi hisse senedi ile finansmanın avantajlarından biri değildir?

- A) Faaliyetlerden kar elde edildiği halde genel kurul kararıyla karın dağıtılmamasının mümkün olması
- B) Anapara ödemesinin olmaması
- C) Kar pay ödemelerinin vergiden düşülebilmesi
- D) Vadenin olmaması
- E) Faiz ödemesinin olmaması

2010 ara-

26- Muhasebe ve finans fonksiyonlarının farklı yöneticiler tarafından yürütüldüğü işletmelerde, aşağıdaki faaliyetlerden hangisi genellikle finans yöneticisi tarafından gerçekleştirilir?

- A) Banka ilişkileri
- B) Vergiler
- C) Kayıtların korunması
- D) Bordro işlemleri
- E) İç denetim

2004 final.-2005 büt-

27- Aşağıdakilerden hangisi bir şirketin halka kapalı ya da halka açık olarak tanımlanmasında dikkate alınması gereken kriterlerden biri değildir?

- A) Ortak sayısı
- B) Hisse senetlerinin borsaya kote edilip edilmediği
- C) Yöneticilerin uzmanlık alanları
- D) Pay sahipliğinin devredilebilirliği
- E) Yönetimde bir grubun ağırlığının bulunup bulunmadığı

2005 fin- 2008 büt-

28- Kayıtlı sermaye tavanı, aşağıdakilerden hangisi tarafından belirlenir?

- A) Ortaklık genel kurulu
- B) Menkul kıymetler borsası
- C) Ticaret bakanlığı
- D) Ortaklık yönetim kurulu
- E) Sermaye Piyasası Kurulu

2009 fin.-

29- Halka açık şirketler, aşağıdaki kurumlardan hangisinin denetimindedir?

- A) Sermaye Piyasası Kurulunun
- B) Hazine Müsteşarlığının
- C) İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının
- D) Rekabet Kurulunun
- E) Sanayi ve Ticaret Bakanlığının

2009 fin-

30- Halka açık şirketlerin sermayelerini daha az formaliteyle artırmalarına olanak sağlayan sisteme ne ad verilir?

- A) Esas sermaye sistemi
- B) Ödenmemiş sermaye sistemi
- C) Ödenmiş sermaye sistemi
- D) Sabit sermaye sistemi
- E) Kayıtlı sermaye sistemi

2007 büt- 2010 büt

31- Senedin vadesinden önce paraya dönüştürülmesine ne ad verilir?

- A) Nakit iskontosu
- B) Leasing
- C) Reeskont
- D) Nakit avans
- E) Senet kırdırma

2008 büt-

32- İşletmenin ihtiyacı olan fonların sağlanarak uygun varlıklara yatırılmasına ne ad verilir?

- A) Finansman
- B) Opsiyon
- C) Nakit yönetimi
- D) Oto finansman
- E) Finansal yönetim

ÜNİTE 3

2004 ara- 2007 final-

1- Bir bankaya % 40 basit faizle yatırılan 1.000 TL karşılığında, 2 yıl sonra kaç TL geri alınacaktır?

- A) 1.200
- B) 1.400
- C) 1.600
- D) 1.800
- E) 2.000

2004 ara- 2010 ara-

2- 9 ay vadeli olarak 400.000 TL'ye işletmede kullanmak üzere satın alınan bir aracın, faiz oranının %30 olması durumunda peşin fiyatı kaç TL olur?

- A) 326.530
- B) 328.630
- C) 346.820
- D) 450.150
- E) 450.125

2004 ara- 2006 ara-

3- Belirli bir zaman süreci içerisinde eşit aralıklarla verilen ya da alınan eşit ödemeler dizisine ne ad verilir?

- A) Repo
- B) Anüite
- C) Senet Kırdırma
- D) Nakit iskontosu
- E) Efektif Faiz

2004 ara- 2006 ara-

4- Bir öğrencinin, 6 ay sonra satın alacağı bilgisayar için her ay sonunda bankaya 120 TL yatırması gerekmektedir. Bankanın uyguladığı aylık faiz oranı %4 olduğuna göre, bilgisayarın fiyatı yaklaşık kaç TL'dir?

- A) 700
- B) 720
- C) 758
- D) 780
- E) 796

2005 ara- 2005 büt- 2008 final-

5- Bir işletme, piyasadaki faiz oranlarının %20 olduğu durumda 4 ay sonra ödemesi gereken 800 TL'yi bugünden ödemek isterse, kaç TL ödeme yapmalıdır?

- A) 780
- B) 775
- C) 750
- D) 745
- E) 740

2009 ara- 2011 ara

6- Aşağıdakilerden hangisi faiz oranlarını etkilemez?

- A) Temettü oranları
- B) Enflasyon
- C) Ödenmeme riski
- D) Paranın zaman değeri
- E) Vade riski

2005 ara-

7- Bir işletme, bankadan 6 ay vadeli olarak aldığı 800 TL'lik kredi için 200 TL faiz ödediğine göre, bankanın uyguladığı faiz oranı yüzde kaçtır?

- A) 30
- B) 35
- C) 40
- D) 45
- E) 50

2005 ara- 2005 büt-

8- Vade değeri 680 TL olan 3 ay vadeli senedin dış iskontoyla kırdırılması durumunda, peşin değeri kaç TL olur? (Iskonto oranı %30)

- A) 600
- B) 615
- C) 629
- D) 632
- E) 635

2005 ara-

9- Yıllık nominal faiz oranı % 12 olduğunda 3 ay vadeli hesap açtırılırsa, yıllık efektif faiz yüzde kaç olur?

- A) 10
- B) 10.38
- C) 10.50
- D) 11.70
- E) 12.55

2006 ara- 2006 final-

10- 5 yıl vadeli olarak %25 bileşik faizle bir bankaya yatırılan 500 TL, 5. yılın sonunda yaklaşık kaç TL olur?

- A) 1 025
- B) 1 526
- C) 1 898
- D) 2 282
- E) 2 525

2006 ara-

11- 90 gün vadeli ve basit iç iskontoyla 100 TL nominal değerli olarak 95.2 TL den satışa sunulan bir hazine bonosunu satın alan yatırımcının getiri oranı yaklaşık yüzde kaç olur? (1 Yıl = 360 gün)

- A) 10
- B) 15
- C) 17
- D) 18
- E) 20

2007 ara- 2008 ara-

12- Nominal faiz oranı % 22 iken % 12 reel getiri elde edilmişse, enflasyon oranı yüzde kaç olur?

- A) 9
- B) 9.5
- C) 10
- D) 10.5
- E) 11

2007 ara-

13- Piyasa faiz oranı % 20 iken, devamlı olarak yılda 10 TL kâr payı ödemesi taahhüt edilen imtiyazlı hisse senedinin değeri kaç TL olur?

- A) 50
- B) 55
- C) 70
- D) 75
- E) 100

2007 ara- 2009 ara- 2010 ara- 2009 büt

14- Vergi ve diğer masraflar hariç olmak üzere, aylık % 2 olarak ilan edilen tüketici kredisi faizinin yıllık efektif faizi kaçtır?

- A) 23,9
- B) 24
- C) 25,6
- D) 26,8
- E) 27

2007 ara- 2008 ara- 2008 büt-

15- Aşağıdakilerden hangisi faiz oranlarını etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Ödenmeme Riski
- B) Enflasyon Riski
- C) Vade Riski
- D) Likidite Riski
- E) Teknoloji Riski

**2008 ara- 2006 büt- 2007 büt-
16- Senedin vadesinden önce paraya
dönüştürülmesine ne ad verilir?**

- A) Leasing
- B) Nakit avansı
- C) Nakit iskontosu
- D) Senet kırdırma
- E) Reeskont

**2008 ara-
17- Vade değeri 750 TL olan senet bir banka
tarafından % 55 iskonto oranı ve iç iskontoya göre
659.3 TL ye iskonto edildiğine göre, bu senedin
vadesi kaç aydır?**

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

**2008 ara-
18-10 yıl sonra yapılması düşünülen bir yatırım için
bir bankaya her yıl %20 faizle 10.000 TL yatırılırsa
yatırım tutarı yaklaşık kaç TL olur?**

- A) 259.587
- B) 260.585
- C) 261.542
- D) 262.885
- E) 262.923

**2009 ara-
19-%15 yıllık bileşik faizle bankaya yatırılan 10.000
TL mevduat, 3 yılsonunda kaç TL olur?**

- A) 13.225
- B) 14.049
- C) 14.429
- D) 15.209
- E) 15.609

**2009 ara- 2010 ara-
20-Enflasyondan arındırılmış getiriye ne ad verilir?**

- A) Nominal faiz
- B) Reel faiz
- C) Basit faiz
- D) Bileşik faiz
- E) Anüite

**2009 ara- 2009 final-
21-500 milyar \$ GSMH'ya sahip bir ülke GSMH'nı 5
yıl arka arkaya %5 artırırsa 5 yıl sonunda söz
konusu ülkenin GSMH'sı kaç milyar \$'a yükselir?**

- A) 607,8
- B) 615,4
- C) 624,6
- D) 638,1
- E) 640,9

**2010 ara-
22- Bir bankaya % 40 basit faizle yatırılan 10.000 TL
karşılığında kaç ay sonra 13.333 TL geri alınır?**

- A) 6
- B) 7
- C) 8
- D) 10
- E) 11

**2010 ara- 2008 büt-
23- Nominal faiz oranı % 30 iken, % 4 reel faiz elde
edebilmek için enflasyon oranının yüzde kaç olması
gerekir?**

- A) 21
- B) 23
- C) 25
- D) 27
- E) 29

**2009 final-
24- Yıllık mevduat faiz oranının %15 ve beklenen
enflasyon oranının %10 olması durumunda, Fisher
Yaklaşımı'na göre mevduatın reel getirisi yüzde
kaç olur?**

- A) 4
- B) 4,5
- C) 5
- D) 5,5
- E) 6

**2008 ara- 2005 final-
25-(X) İşletmesi, bir bankaya yıllık %20 faiz oranı
üzerinden, 2 aylığına 5.000 TL yatırmıştır. Söz
konusu faizden %16 oranında stopaj yapıldığına
göre, (X) İşletmesinin net faiz geliri yaklaşık kaç TL
olur?**

- A) 140
- B) 145
- C) 150
- D) 162
- E) 167

**2005 final- 2008 final-
26-90 gün vadeli 100 TL nominal değerli hazine
bonosunu 95.2 TL'den satın alan bir yatırımcı, satın
aldığı bu hazine bonosunu 45 gün sonra satmak
istemiştir. Satışta, iskonto oranı %25 olduğuna ve
iç iskonto yöntemi uygulandığına göre satış fiyatı
yaklaşık kaç TL olur? (1yıl=360 gün)**

- A) 96.97
- B) 97.12
- C) 97.23
- D) 97.44
- E) 97.63

**2007 final-
27-Nominal faiz oranı %25, yıllık enflasyon oranı
%20 ise reel faiz oranı yaklaşık yüzde kaçtır?**

- A) 2
- B) 3.12
- C) 4.17
- D) 4.31
- E) 5

**2009 büt-
28-%15 yıllık bileşik faizle bankaya yatırılan 10.000
TL mevduat 3 yılsonunda kaç TL olur?**

- A) 13.225
- B) 14.049
- C) 14.429
- D) 15.209
- E) 15.609

**2010 final-
29-Nominal faiz oranı %30, yıllık enflasyon oranı
%25 ise, reel faiz oranı yüzde kaçtır?**

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

ÜNİTE 4

**2004 ara- 2010 ara- 2007 büt-
Sorular aşağıdaki bilgilere göre
cevaplandırılacaktır.**

(Y) İşletmesi ile ilgili bilgiler aşağıdaki gibidir:

Net Satışlar 10.000 TL
Satışların Maliyeti 7.000 TL
Kredili Satışlar 6.000 TL
Stoklar 3.000 TL
Ticari Alacaklar 2.000 TL
Maddi Duran Varlıklar 5.000 TL

**1-Bu bilgilere göre (Y) İşletmesinin stok devir hızı
kaçtır?**

- A) 2.33
- B) 2.13
- C) 1.93
- D) 1.83
- E) 1.73

**2-Yukarıdaki bilgilere göre (Y) İşletmesinin alacak
devir hızı kaçtır?**

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

**3-Yukarıdaki bilgilere göre (Y) İşletmesinin maddi
duran varlık devir hızı kaçtır?**

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

**2004 ara-
4-Belirli bir tarihte düzenlenmiş veya belirli bir
döneme ait finansal tablolardaki kalemler
arasındaki ilişkilerin tespiti ve değerlendirilmesine
yönelik analiz türü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Kredi analizi

- B) İç analiz
- C) Dinamik analiz
- D) Yatırım analizi
- E) Statik analiz

**2004 ara-
5-Oran analizi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden
hangisi yanlıştır?**

- A) Oran analizinde anlamsız oran kullanmaktan kaçınılmalıdır.
- B) Oranlar üzerindeki mevsimlik ve konjonktürel hareketlerin etkileri dikkate alınmalıdır.
- C) Oranlar geleceğe yönelik bir fikir vermeyeceğinden, geçmiş faaliyetlerin analizinde kullanılmalıdır.
- D) Oranlardaki değişimler ek bilgilerle desteklenerek yorumlanmalıdır.
- E) Oranlar, doğru ve amaçlara uygun bir biçimde yorumlanmalıdır.

2007 ara- 2010 ara

**6-Bir işletmenin asit-test oranı, aşağıdakilerin
hangisinden etkilenir?**

- A) Peşin duran varlık satışından
- B) Hisse senedi ihracından
- C) Tahvil satışından
- D) Peşin duran varlık alımından
- E) Kredili satıştan

**2004 ara- 2006 ara- 2007 final-
7-İşletmelere kredi kullandıran kuruluşların
finansal analiz yapmalarının nedeni
aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) İşletmelerin faaliyet sonuçlarının yeterli olup olmadığını belirlemek
- B) İşletmelerin hedeflerine, amaçlarına ulaşip ulaşmadığını belirlemek
- C) İşletmelerin geleceğine yönelik planlar hazırlamak
- D) İşletme çalışanlarının performansını ölçmek
- E) İşletmelerin borç ödeme yeteneğini ölçmek

**2005 ara- 2006 ara- 2005 büt-2006 büt-
Sorular aşağıdaki bilgilere göre
cevaplandırılacaktır.**

(X) İşletmesi ile ilgili bilgiler aşağıdaki gibidir:

Hazır değerler 10 000 TL
Menkul değerler 50 000 TL
Alacaklar 100 000 TL
Stoklar 120 000 TL
Kısa vadeli borçlar 150 000 TL
Uzun vadeli borçlar 250 000 TL

**8-Bu bilgilere göre, (X) İşletmesinin asit test oranı
yaklaşık olarak kaçtır?**

- A) 2
- B) 1.87
- C) 1.07
- D) 0.85
- E) 1.97

9- Yukarıdaki bilgilere göre, (X) İşletmesinin cari oranı yaklaşık olarak kaçtır?

- A) 1.07
- B) 1.35
- C) 1.87
- D) 1.97
- E) 2

2005 ara- 2006 final- 2008 final-

10- İşletmenin likidite gücünü ortaya koymak ve kısa vadeli borçlarını ödeme gücünü saptamak amacıyla yapılan analize ne ad verilir?

- A) Yönetim analizi
- B) Kredi analizi
- C) Statik analiz
- D) Yatırım analizi
- E) Dinamik analiz

2005 final-

11- Bir işletmede alacakların kontrol altında olup olmadığını belirlemek için aşağıdaki oranlardan hangisine başvurulmaz?

- A) Alacaklar/Satışlar
- B) Alacaklar/Net kâr
- C) Alacak devir hızı
- D) Alacaklar/ Toplam varlıklar
- E) Alacakların ortalama tahsil süresi

2005 ara- 2006 ara- 2009 ara- 2008 büt- 2011 ara

12- Aşağıdakilerden hangisi finansal analizin amaçlarından biri değildir?

- A) İşletme aktiflerinin yeterli olup olmadığını incelemek
- B) İşletme maliyetlerini ve fiyatlandırma politikasını incelemek
- C) İşletmenin performansını değerlendirmek
- D) İşletme personelinin yeterli olup olmadığını incelemek
- E) İşletme kaynaklarının yeterli olup olmadığını incelemek

2005 ara- Sorular aşağıdaki bilgilere göre cevaplandırılacaktır.

(B) İşletmesi ile ilgili bilgiler aşağıdaki gibidir:
Faiz ve Vergi Öncesi Kâr 280 000 TL
Kısa Vadeli Borçlar 100 000 TL
Uzun Vadeli Borçlar 150 000 TL
Özsermaye 750 000 TL
Kısa Vadeli Borç Maliyeti %5
Uzun Vadeli Borç Maliyeti %8
Vergi Oranı %50

13- Bu bilgilere göre, (B) İşletmesinin özsermaye kârlılığı yaklaşık yüzde kaçtır?

- A) 17.5
- B) 19.3
- C) 20.8
- D) 24.9
- E) 25.3

14- Yukarıdaki bilgilere göre, (B) İşletmesinin net kârı kaç TL'dir?

- A) 131 500
- B) 145 000
- C) 156 400
- D) 187 200
- E) 190 500

2006 ara- 2005 final-

15- Bilanço veya gelir tablolarındaki iki kalemin birbirine oranlanması suretiyle yapılan analize ne ad verilir?

- A) Oran analizi
- B) Başabaş analizi
- C) Trend analizi
- D) Yüzde analiz
- E) Karşılaştırmalı tablolar analizi

2007 ara- 2009 final-

16- Aşağıdakilerden hangisi, ortakların kârlılığı ölçülürken kullanılan bir orandır?

- A) Net kâr / Satışlar
- B) Dönen varlıklar / Kısa vadeli borçlar
- C) Net kâr / Öz kaynaklar
- D) Dönen varlıklar / Uzun vadeli borçlar
- E) Toplam borçlar / Toplam kaynaklar

2007 ara-

17- Borçlanma oranı 0,5 kısa vadeli borçları 120.000 TL ve pasif toplamı 500.000 TL olan bir işletmenin uzun vadeli borçları kaç TL dir?

- A) 250.000
- B) 130.000
- C) 120.000
- D) 90.000
- E) 80.000

2007 ara- 2010 final-

18- Aşağıdakilerden hangisi faaliyet oranları arasında yer almaz?

- A) İşletme sermayesi devir hızı
- B) Stok devir hızı
- C) Asit-test oranı
- D) Maddi duran varlıklar devir hızı
- E) Alacakların ortalama tahsil süresi

2007 ara- 2010 büt-

19- Alacak devir hızı 3,4 olan bir işletmenin alacaklarını ortalama tahsil süresi kaç gündür? (1 Yıl=360 gün)

- A) 106
- B) 102
- C) 90
- D) 80
- E) 73

2008 ara- 2005 final-

20- Aşağıdaki durumlardan hangisi, maddi duran varlık devir hızının yüksek görülmesine neden olur?

- A) Maddi duran varlıkların tam kapasite ile kullanılmaması
- B) Atıl kapasite olması
- C) Maddi duran varlıklara aşırı yatırım yapılması
- D) Maddi duran varlıkların etkin kullanılmaması
- E) Maddi duran varlıkların leasing yoluyla edinilmesi

2009 final-

21-İşletmenin kısa vadeli borç ödeme gücünü ölçmek için hesaplanan oranlar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karlılık oranları
- B) Faaliyet oranları
- C) Likidite oranları
- D) Kaldıraç oranları
- E) Finansal Yapı oranları

2009 ara-

Sorular aşağıdaki bilgilere göre cevaplandırılacaktır.

(X) İşletmesi ile ilgili bilgiler aşağıda verilmiştir.

Hazır değerler 10.000
Menkul değerler 30.000
Alacaklar 70.000
Stoklar 90.000
Duran varlıklar 300.000
Kısa vadeli borçlar 150.000
Uzun vadeli borçlar 250.000

22- Yukarıdaki bilgilere göre (X) işletmesinin aktif toplamı kaç TL'dir?

- A) 200.000
- B) 300.000
- C) 400.000
- D) 500.000
- E) 600.000

23- Yukarıdaki bilgilere göre (X) işletmesinin özkaynaklar toplamı kaç TL'dir?

- A) 100.000
- B) 200.000
- C) 300.000
- D) 400.000
- E) 500.000

24- Yukarıdaki bilgilere göre (X) işletmesinin cari oranı kaçtır?

- A) 1,00
- B) 1,10
- C) 1,33
- D) 1,55
- E) 2,00

2009 ara- 2009 büt-

25- Oran analizi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Oranların sonuçları, oranda yer alan değerlerin tutarları da dikkate alınarak yorumlanmalıdır.
- B) Oranlardaki değişimler ek bilgilerle desteklenerek yorumlanmalıdır.
- C) Mümkün olduğunca çok oran hesaplanmalıdır.
- D) Oranlar üzerindeki mevsimlik etkiler dikkate alınmalıdır.
- E) Oranlar amaca uygun şekilde yorumlanmalıdır.

ARA SINAVDA

BAŞARILAR DİLERİM.

TUĞBA GÜÇ

ÜNİTE 5: BAŞABAŞ VE KALDIRAÇ ANALİZLERİ

Temel amacı işletmenin piyasa değerini maksimum kılmak olan finans yöneticisi, bu amaç doğrultusunda işletme faaliyetlerinin kârlılığıyla ilgilenmek zorundadır. En basit tanımıyla kâr, toplam gelirler ile toplam giderler arasındaki farktır. Başabaş ya da diğer bir ifade ile maliyet-hacim-kâr analizi, işletmelerin çeşitli üretim düzeylerindeki satış gelirleriyle, maliyet ve giderleri arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik bir analiz aracıdır.

BAŞABAŞ ANALİZİ VE GİDER TÜRLERİ

Finans yöneticisi başa baş analizi ile faaliyet giderlerini karşılayacak satış seviyesinin ne olduğunu ve belirli satış seviyelerinde ortaya çıkacak kâr miktarının ne olacağını belirlemeye çalışır. Başabaş analizinin amacı, işletmenin başabaş olduğu faaliyet noktasının saptanmasıdır. Başabaş noktası, işletmenin ne kâr ne de zarar ettiği faaliyet noktasıdır. Bu noktada, toplam satış gelirleri toplam maliyetlere eşittir.

Başabaş analizinin dayandığı varsayımlar şunlardır:

- Değişkenler arasındaki ilişki kısa dönemlidir.
- Değişken giderler belirli bir süre üretim miktarı ile orantılı olarak değişir. Yani birim başına değişken gider sabit kalmaktadır. Buna karşılık birim başına sabit giderler ise değişkendir.
- Birim satış fiyatı, kabul edilen dönem içinde değişmemektedir.
- Analizi kapsayan dönem için belirlenen faaliyet hacmi değişmemektedir.
- Üretilen miktarın tamamı satılmaktadır. Diğer bir ifadeyle stoklama yoktur.
- İlgili dönemde girdi maliyetlerinde bir değişme söz konusu değildir.
- Analizin yapıldığı dönem içinde üretim faktörlerinin verimliliği değişmemektedir.

Sabit giderler, Amortisman giderleri, kira giderleri, vergiler ve faiz giderleri gibi giderler bu grup giderlere örnek olarak verilebilir

Değişken giderler, Direk hammadde, direk işçilik ve enerji giderleri bu grup giderlere örnek olarak verilebilir

NOT: Sabit giderler farklı üretim ve satış düzeyleri için aynı kalırken, değişken giderler üretim ve satış hacmine bağlı olarak değişmektedir.

Uzun dönemde tüm giderler değişkendir, çok kısa dönemde (üç aydan daha kısa) tüm giderler sabittir, orta uzunluktaki bir dönemde ise personel ücretleri gibi sabit giderler değişken olabilmektedir. başabaş analizi kısa vadeli değerlendirmelerde kullanılan bir araç olmaktadır.

Başabaş Noktasının Hesaplanması

Kâr = Toplam Gelir - Toplam Gider

Kâr = Birim Satış Fiyatı x Satış Miktarı - (Sabit Giderler + Değişken Giderler)

Bu durumda kârı sıfır yapan üretim ve satış miktarı (Q) diğer bir ifadeyle başa baş noktası şu şekilde hesaplanacaktır:

$$Q = \frac{\text{Sabit Giderler}}{\text{Birim Satış Fiyatı} - \text{Birim Değişken Gider}}$$

$$Q = \frac{F}{P - V}$$

Örnek: Yıllık Üretim kapasitesi 50.000 birim olan (A) işletmesi, üretimde birim başına 100 TL değişken maliyete katlanmaktadır. Ürünün birim satış fiyatı 190 TL olup, sabit maliyetler toplamı 1.440.000 TL'dir. İşletmenin başabaş noktası üretim düzeyini hesaplayınız.

Örnek: (X) İşletmesinin ürettiği malların birim satış fiyatı 1.000 TL'dir. Birim değişken gideri 300 TL olan işletmenin sabit giderleri toplamı 7.000.000 TL ise, işletme başabaş noktasına hangi üretim hacminde ulaşacaktır?

Başabaş noktasını miktar olarak değil de parasal tutar olarak hesaplamak istersek, başabaş satış tutarını aşağıdaki gibi hesaplayabiliriz:

$$\text{Başabaş Satış Tutarı} = \frac{\text{Sabit Giderler}}{1 - \text{Değişken Gider Oranı}}$$

$$\text{Başabaş Satış Tutarı} = Q = \frac{F}{\left(1 - \frac{V}{P}\right)} \text{ olacaktır.}$$

Örnek: Bir işletme birim satış fiyatı 20 TL olan bir ürün için, 10 TL birim değişken gidere katlanmaktadır. Sabit giderleri toplamı 5.000 TL olan işletmenin başabaş satış hâsılatını hesaplayınız.

Örnek: Bir işletme birim satış fiyatı 30 TL olan bir ürün için, 15 TL birim değişken gidere katlanmaktadır. Sabit giderleri toplamı 15.000 TL olan işletmenin başabaş satış hâsılatını hesaplayınız.

Nakit Başabaş Noktası

İşletmelerin minimum nakit bulundurma zorunluluğu ya da eldeki likiditenin fırsat maliyetinin olduğu düşünüldüğünde, nakit harcamaları karşılayacak bir satış hacmi belirlenmek istenebilir. Söz konusu satış düzeyi, nakit başabaş noktası olarak adlandırılır.

NOT: Amortismanlar ve tükenme payları gibi giderler, gider olarak gözüktür fakat işletmeden herhangi bir nakit çıkışı gerçekleşmez.

$$Q_{\text{Nakit}} = \frac{(F - A)}{(P - V)}$$

Örnek: Bir tekstil işletmesinin ürettiği ürünlerin satış fiyatları 20 TL'dir. Değişken maliyetler birim başına 10 TL iken, toplam sabit maliyetler 10.000 TL'dir. İşletmenin nakit çıkışı gerektirmeyen giderleri 4.000 TL olup, işletmenin başabaş noktası üretim düzeyini hesaplayınız.

Örnek: (Y) İşletmesi ürettiği dondurma makinelerini 2.000TL'den satmaktadır. Değişken maliyetler birim başına 750TL iken, toplam sabit maliyetler 60.000TL'dir. İşletmenin 20.000 TL amortisman ve karşılık giderleri bulunmaktadır. Bu durumda işletmenin başabaş üretim düzeyini hesaplayınız.

Birden Fazla Ürün İçin Başabaş Noktasının Hesaplanması

İşletmenin birden fazla ürün ya da hizmet üretilip satıldığı durumda, başabaş noktasının hesaplanması için işletmenin bütünü temsil eden bir değişken gider oranının hesaplanması gerekir. Bu durumda değişken gider oranı, her bir ürünün satış toplamı içerisindeki ağırlığı ve değişken gider oranına bağlı olarak ağırlıklı ortalama değer olarak hesaplanır.

Örnek: Güneş Tekstil A.Ş. dört farklı ürün üretilip satmaktadır. Her ürünün tahmini satış tutarı ve değişken gider oranı aşağıdaki gibidir: Güneş Tekstil A.Ş.'nin sabit giderleri toplamı 1.300 TL'dir. İşletmenin başa baş satış tutarını hesaplayınız.

Ürün	Tahmini Satış Tutarı	Değişken Gider Oranı (birim başına değişken)
A	2.000	%80
B	3.000	%60
C	1.000	%70
D	2.000	%65
Toplam	8.000	

Başabaş Analizinin Kullanım Alanları

Finans yöneticileri için kısa vadeli planlamalarda kullanabilecekleri bir araç olarak başabaş analizinin başlıca kullanım alanları şu şekilde sıralanabilir:

- Firmanın, zarara uğramaması için ulaşılabilecek gerekli iş hacmi düzeyinin saptanması,
- Çeşitli üretim düzeylerinde birim maliyetlerinin hesaplanması,
- Çeşitli çalışma düzeyleri için firmanın işletme sermayesi gereksiniminin tahmini,
- Değişken giderler, sabit giderler ve/veya birim satış fiyatlarındaki değişikliklerin, firmanın kâra geçiş noktası ve toplam kârına olabilecek etkilerinin incelenmesi,
- En kârlı ürün türlerinin seçilmesi, üretim bileşiminin değiştirilmesi,
- Asgari satış fiyatının belirlenmesi,
- Kâr hedeflerine ulaşılması için gerekli iş hacminin saptanması,
- Firmanın üretim kapasitesinin artırılması halinde, böyle bir büyümeyi haklı kılacak satış hacminin belirlenmesi,
- İşletmenin tevsi yatırımına ihtiyacı olup olmadığının belirlenmesi,
- Yeni yapılacak yatırımlarda, risk derecesini veya emniyet marjını dikkate alarak, asgari üretim kapasitesinin ne olması gerektiğinin saptanması,
- Firmanın izleyeceği üretim, fiyat, yatırım politikaları konusunda alınacak kararlara yardımcı olması,
- Kâra geçiş için önceden tahmin edilen iş hacmi ile firmanın kâra geçiş noktasına fiilen ulaştığı iş hacmi arasında karşılaştırmalar yapılarak, faaliyetlerin kontrol edilmesi, firmanın izlediği politikaların ve yönetiminin değerlendirilmesi.

Başabaş analizinin oldukça yaygın bir kullanım alanı olmakla birlikte, analizde kullanılan varsayımların geçerliliği konusunda bazı eleştiriler vardır ve bu eleştiriler şu şekilde özetlenebilir:

- Faaliyet giderlerinin sabit ve değişken gider şeklinde ayrılması kolay değildir.
- Üretim ve satış hacminin eş olması sıklıkla karşılaşılan bir durum değildir.
- Birim satış fiyatının üretim miktarından bağımsız ve sabit olması ancak tam rekabet koşullarında mümkündür.
- Analizde kullanılan veriler geçmiş ve mevcut duruma bağlı olarak oluşmuş veriler olup, gelecekte değişmeyeceklerini varsaymak, geleceğin belirsizliğini dikkate almama sonucunu doğurmaktadır.

FAALİYET KALDIRACI

Faaliyet kaldırıcı, sabit giderler ile değişken giderler arasında ilişki kurarak sabit giderlerin nereye kadar kabul edilebileceğini araştıran bir analiz tekniğidir. Faaliyet kaldırıcı ile analizden amaç, belirli bir üretim düzeyinden sonra üretim arttığında kârdaki artışları ortaya koymaktır.

Sabit giderleri az olan emek yoğun işletmelerin başabaş noktaları düşük üretim düzeylerinde gerçekleşmektedir. Sermaye yoğun işletmelerde ise sabit giderler fazla olduğu için başabaş noktası yüksek üretim düzeylerinde gerçekleşmektedir.

$$\text{Faaliyet Kaldıraç Derecesi} = \frac{\text{Faiz ve Vergi Öncesi Kârdaki \% Değişim}}{\text{Satışlardaki \% Değişim}}$$

$$\text{Faaliyet Kaldıraç Derecesi} = \frac{\frac{\Delta \text{FVÖK}}{\text{FVÖK}}}{\frac{\Delta \text{Satışlar}}{\text{Satışlar}}}$$

Örnek: Bir gıda işletmesinin T10.000'lik satış düzeyindeki faiz ve vergi öncesi kârı T100.000'dir. İşletmenin satışları T11.000 olduğunda faiz ve vergi öncesi kârının (FVÖK) T120.000 olacağı beklenmektedir. Bu işletmenin faaliyet kaldırıcı derecesini hesaplayalım,

Örnek: Bir imalat işletmesinin T10.000.000'lik satış düzeyindeki FVÖK'ü T2.000.000'dir. İşletmenin satışlarının % 20 artışı durumunda faiz ve vergi öncesi kârın T2.800.000 olması beklenmektedir. Bu işletmenin faaliyet kaldırıcı derecesini hesaplayınız.

Yüksek bir faaliyet kaldırıcı derecesi, diğer şeyler sabit olduğunda, satışlardaki nispeten küçük bir değişimin faiz ve vergi öncesi kârlarda (FVÖK) daha büyük bir değişmeye yol açacağı anlamına gelir.

$$\text{Faaliyet Kaldıraç Derecesi} = \frac{Q(P - V)}{Q(P - V) - F}$$

Örnek: (X) Gıda işletmesi, satış fiyatı T150 ve birim değişken maliyeti T100 olan bir ürün üretmektedir. Toplam sabit maliyetleri T500.000 olan İşletmenin 110.000 birimlik satış düzeyindeki faaliyet kaldırıcı derecesini hesaplayınız.

Örnek: (X) İşletmesinin, birim satış fiyatı T600, birim değişken giderleri T250, sabit giderleri T600.000'dir. Üretim miktarı 4.000 birimdir. Bu işletmenin faaliyet kaldırıcı derecesini hesaplayınız.

Örnek: Bir turizm işletmesine ait gelir tablosu bilgileri aşağıda verilmiştir:

Satışlar :	42.000
Değişken Maliyetler :	(21.000)
Brüt Kâr :	21.000
Sabit Maliyetler :	(9.000)
Faiz ve vergi Öncesi Kâr :	12.000
Faiz :	(6.000)
Vergi Öncesi Kâr :	6.000
Vergi (%40) :	2.400
Vergi Sonrası Kâr :	3.600

Mevcut üretim düzeyindeki faaliyet kaldıraç derecesini hesaplayınız.

NOT: İşletmenin üretim ve satış miktarı başabaş seviyesine ne kadar yakınsa, faaliyet kaldıraç derecesi o kadar büyük olmaktadır.

FİNANSAL KALDIRAÇ

Finansal kaldıraç, işletmenin belirli bir dönemde borçlandığı varsayımıyla, borçların kârlılığı ne ölçüde etkilediğini ortaya koymak için yararlanılan bir analiz tekniğidir. Finansal kaldıraç etkisi, faiz ödemeleri yabancı kaynak kullanımıyla sağlanan kârların altında kaldığı sürece işletme kârlılığını olumlu yönde etkiler.

Finansal kaldıraç derecesi şu şekilde hesaplanır:

$$\text{Finansal Kaldıraç Derecesi} = \frac{\text{Hisse Başına Kârdaki \% Değişme}}{\text{Faiz ve Vergi Öncesi Kârdaki \% Değişme}}$$

$$\text{Finansal Kaldıraç Derecesi} = \frac{\frac{\Delta \text{HBK}}{\text{HBK}}}{\frac{\Delta \text{FVÖK}}{\text{FVÖK}}}$$

$$\text{Finansal Kaldıraç Derecesi} = \frac{\text{FVÖK}}{\text{FVÖK} - C}$$

$$\text{Finansal Kaldıraç Derecesi} = \frac{\text{Faiz ve Vergi Öncesi Kâr}}{\text{Faiz ve Vergi Öncesi Kâr} - \text{Faiz Giderleri}}$$

Örnek: (Z) işletmesinin faiz ve vergi öncesi kârı T20.000 olduğu durumda hisse başına kârı T1.000 olmaktadır. İşletmenin faiz ve vergi öncesi kârı %10'luk bir artışla T22.000 olduğunda hisse başına kârı T1.500 olmaktadır. Bu durumda işletmenin finansal kaldıraç derecesini hesaplayınız.

Örnek: Bir imalat işletmesinin 2010 yılına ait faiz ve vergi öncesi kârı T5.200'dir. İşletme kullanmakta olduğu krediler karşılığında yıllık T1.200 faiz ödemesi yapmaktadır. Bu işletmeye ait finansal kaldıraç derecesini hesaplayınız.

Örnek: Bir gıda işletmesi yılda 8.000 adet konserve ürün üretmektedir. Üretilen her ürünün değişken maliyeti T8 ve satış fiyatı T12'dir. Sabit giderler toplamı T10.000'dir. İşletme kullanmış olduğu borçları için ödediği faiz toplamı T2.000'dir. Bu işletmenin finansal kaldıraç derecesini hesaplayınız.

Örnek: Bir imalat işletmesi yılda 10.000 adet kutu deterjan üretmektedir. Üretilen her deterjanın değişken maliyeti T10 ve satış fiyatı T15'dir. Sabit giderler toplamı T20.000'dir. İşletmenin ödediği faiz ödemeleri toplamı T6.000'dir. Bu işletmenin finansal kaldıraç derecesini hesaplayınız.

BİRLEŞİK KALDIRAÇ

Hem faaliyet kaldıraç derecesinin (iş riski) ve hem de finansal kaldıraç derecesinin (finansman riski) söz konusu olduğu işletmeler için, bu iki kaldıraç derecesinden hareketle üçüncü bir kaldıraç derecesi hesaplamak mümkündür. Faaliyet ve finansal kaldıraç derecesine bağlı olarak hesaplanabilecek kaldıraç derecesine **birleşik (toplam) kaldıraç derecesi** denir. Birleşik kaldıraç derecesi, satış hacmindeki bir değişimin hisse başına kârlarda ne seviyede bir değişmeye yol açacağını ifade eder.

Birleşik kaldıraç derecesini şu şekilde hesaplayabiliriz;

Birleşik (Toplam) Kaldıraç Derecesi = Faaliyet Kaldıraç Derecesi * Finansal Kaldıraç Derecesi

$$\text{Birleşik Kaldıraç Derecesi} = \frac{\frac{\Delta \text{FVÖK}}{\Delta \text{Satışlar}}}{\frac{\text{Satışlar}}{\text{FVÖK}}} * \frac{\Delta \text{HBK}}{\Delta \text{FVÖK}}$$

$$\text{Birleşik Kaldıraç Derecesi} = \frac{\frac{\Delta \text{HBK}}{\Delta \text{Satışlar}}}{\frac{\text{Satışlar}}{\text{FVÖK}}} = \frac{\text{Hisse Başına Kârdaki \% Değişim}}{\text{Satışlardaki \% Değişim}}$$

$$\text{Birleşik Kaldıraç Derecesi} = \frac{Q(P - V)}{Q(P - V) - F} * \frac{Q(P - V) - F}{Q(P - V) - (F + C)}$$

$$\text{Birleşik Kaldıraç Derecesi} = \frac{Q(P - V)}{Q(P - V) - (F + C)}$$

Örnek: Bir işletmenin satışlarında %6'lık artış olduğunda Hisse başına kârında %3'lük bir artış oluyorsa işletmenin birleşik kaldıraç derecesi kaç olur?

Örnek: Plastik ürünler üreten Ece İmalat işletmesinin sattığı 10.000 birim ürünün birim satış fiyatı T10, birim değişken giderleri T5 ve sabit giderleri toplamı T20.000'dir. İşletmenin ödemesi gereken yıllık faiz ödemesi T5.000'dir. İşletmenin birleşik kaldıraç derecesini hesaplayınız.

Örnek: Otomobil üreten Fırat Oto üretim işletmesinin sattığı 100 birim ürünün birim satış fiyatı T65.000, birim değişken giderleri T45.000 ve sabit giderleri toplamı T100000'dir. İşletmenin ödemesi gereken yıllık faiz ödemesi T20.000'dir. İşletmenin birleşik kaldıraç derecesini hesaplayınız.

ÜNİTE 5 İLE İLGİLİ SORULAR

1. Bir giyim firmasının satışlarında %10'luk artış olduğunda hisse başına kârında %40'lık bir artış oluyorsa, işletmenin birleşik kaldıraç derecesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 5
- B) 4,4
- C) 4
- D) 5,4
- E) 3

2. Aşağıdakilerden hangisi "satışlardaki değişime karşı faiz ve vergi öncesi kârların göstereceği değişim seviyesini" ifade etmektedir?

- A) Başabaş noktası
- B) Faaliyet kaldıraç derecesi
- C) Finansal kaldıraç derecesi
- D) Birleşik kaldıraç derecesi
- E) Nakit başabaş noktası

3. Aşağıdakilerden hangisi finansal riskin göstergesidir?

- A) Başabaş noktası
- B) Faaliyet kaldıraç derecesi
- C) Finansal kaldıraç derecesi
- D) Birleşik kaldıraç derecesi
- E) Nakit başabaş noktası

4. Aşağıdakilerden hangisi kâr ya da zararın söz konusu olmadığı, kârın sıfır olduğu satış miktarı veya tutarını ifade etmektedir?

- A) Finansal kaldıraç derecesi
- B) Faaliyet kaldıraç derecesi
- C) Sıfır kâr noktası
- D) Birleşik kaldıraç derecesi
- E) Finansal risk

5. Bir imalat işletmesinin 2011 yılına ait faiz ve vergi öncesi kârı 8.400 TL'dir. İşletme kullanmakta olduğu krediler karşılığında yıllık 2.800 TL faiz ödemesi yapmaktadır. Bu işletmeye ait finansal kaldıraç derecesini hesaplayınız.

- A) 2,5
- B) 2,4
- C) 2,0
- D) 1,8
- E) 1,5

6. Aşağıdakilerden hangisi iş riskini ifade etmektedir?

- A) Finansal kaldıraç derecesi
- B) Finansman riski
- C) Birleşik kaldıraç derecesi
- D) Faaliyet kaldıraç derecesi
- E) Başabaş noktası

7. Bir imalat işletmesi üretimde birim başına 200 TL değişken maliyete katlanmaktadır. Ürünün birim satış fiyatı 220 TL olup, sabit maliyetler toplamı 100.000 TL'dir. İşletmenin başa baş noktası üretim düzeyi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 7.500
- B) 5.000
- C) 4.500
- D) 3.000
- E) 2.000

8. Aşağıdakilerden hangisi nakit harcamaları karşılayacak satış düzeyini ifade etmektedir?

- A) Nakit başabaş noktası
- B) Finansal kaldıraç derecesi
- C) Faaliyet kaldıraç derecesi
- D) Finansal risk
- E) İş riski

9. Bir işletme birim satış fiyatı 40 TL olan bir ürün için, 10 TL birim değişken maliyete katlanmaktadır. Sabit giderleri toplamı 15.000 TL olan işletmenin başabaş noktasına ulaşacağı satış hâsulatını hesaplayınız.

- A) 10.000
- B) 15.000
- C) 20.000
- D) 25.000
- E) 30.000

10. Bir imalat işletmesinin 400 TL'lik satış düzeyindeki faiz ve vergi öncesi kârı 2.000 TL'dir. İşletmenin satışları 500 TL olduğunda faiz ve vergi öncesi kârının 3.000 TL olacağı beklenmektedir. Bu işletmenin faaliyet kaldıraç derecesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2
- B) 3
- C) 1,5
- D) 2,5
- E) 4

1c 2b 3c 4c 5e 6d 7b 8a 9c 10a

ÜNİTE 6: FİNANSAL PLANLAMA VE KONTROL

FİNANSAL PLANLAMA VE ÖNEMİ

Finansal planlama, işletmenin, gelecekte bir bütün olarak hangi noktada olmasının istendiğinin belirlenmesidir. Finansal plan ise, firmanın gelecekte nasıl davranacağını, hedeflerini, hareket tarzını belirleyen, gelecekteki alternatif yatırımlarının ve finansal kararlarının finansal yönden etkilerini değerlendiren ve şekillendiren sistematik bir yaklaşımdır.

Finansal planlama sürecinde işletmenin temel verilerinin yanında, işletmenin içinde bulunduğu sektör veya ekonomik yapıya ilişkin işletme dışı verilere de ihtiyaç vardır.

Gerekli özen gösterilerek yapılan bir finansal planlama, işletmeler açısından şu bakımlardan önemlidir;

- Finansal planlama ile işletmenin finansal yapısına ilişkin belirli bir tercihin nakit akışlarına, karlılığa ve dış kaynak ihtiyacına etkisi hakkında bir yargıya sahip olabiliriz,
- Finansal planlama sayesinde işletme yönetimi, satışların beklenen seviyenin altında olması veya hammadde temininde beklenmeyen sorunlarla karşılaşılması gibi, piyasa koşullarında ortaya çıkabilecek değişimlere daha kolay uyum sağlayabilirler,
- Finansal planlama, farklı zamanlarda gerçekleşen para giriş ve çıkışları arasında uyumlaştırma olanağı sağlar.

Böylece işletme, yükümlülüklerini yerine getirememe ya da atıl fon tutma gibi istenmeyen sonuçlardan korunma imkânına sahip olur. Finansal planlamadan beklenen faydaların sağlanabilmesi için belirlenen plan hedeflerinin:

- İşletmedeki tüm ilgili birimlerin görüşlerini yansıtır olması,
- Gerçekçi ve ulaşılabilir olması,
- Güçlü varsayımlara dayanması gerekmektedir.

FİNANSAL PLANLAMA TÜRLERİ

Kısa Süreli Finansal Planlar: Planlama dönemi bir yıldan az bir dönemi kapsıyor ise hazırlanan plan kısa süreli bir plandır. Kısa süreli finansal planlar işletmelerin, günlük, haftalık, aylık işlemlerden doğacak nakit giriş ve çıkışlarını önceden belirlemek amacıyla yapılan planlardır. Kısa süreli finansal planlamada nakit yönetimi temel amaçtır.

Orta ve Uzun Süreli Finansal Planlar: Orta ve uzun süreli planlar, işletmenin piyasa değerini artırmaya yönelik olarak izleyeceği stratejiler doğrultusunda yapılan finansal planlardır. Planlama süresi uzadıkça belirsizlik ve risk artacağından bu tür planların her zaman tam olarak uygulanması söz konusu olmayabilir.

Olağan Finansal Planlar Olağan finansal planlar, nakit planı, kredi planı ve ödeme araçları planı olmak üzere birbirini tamamlayan üç ayrı plandan oluşurlar.

Özel Finansal Planlar: İşletmelerin kurulmaları, genişletilmeleri, birleşmeleri ve tasfiye edilmeleri durumunda yapılan finansal planlardır.

Olağanüstü Finansal Planlar: Genellikle yatırım ve uzun süreli sermaye ihtiyacını kapsayan finansal planlardır.

FİNANSAL PLANLAMA VE TAHMİN

Finansal planlama süreci geçmiş yıllardaki verilere dayanarak yapılan satış tahminleri ile başlar.

Başta satışlar olmak üzere para akımlarına ilişkin yapılacak tahminler şunları içermelidir;

- Belirli bir dönem boyunca firmanın ne miktarda paraya ihtiyaç duyacağı,
- Aynı dönemde işletme faaliyetlerinden yaratılacak kaynakların ne miktarda olacağı,
- Toplam kaynak ihtiyacı ile işletme faaliyetlerinden yaratılacak kaynaklar arasındaki fark anlamında dış kaynak ihtiyacının ne miktarda olacağı.

Gelecek dönemlerde ortaya çıkacak para akımlarının tahmininde kullanılan yöntemler şunlardır;

- Satışların Yüzdesi Yöntemi
- Bilanço Kalemlerinin Günlük Satış Tutarına Oranı Yöntemi
- Regresyon Yöntemi
- Oranlar Yöntemi

Satışların yüzdesi yöntemi

geçmiş bilanço kalemleri ile satışlar arasındaki ilişki belirlenerek bu ilişkinin gelecekte de devam edeceği varsayımı altında, tahmin edilen satış seviyesi için proforma bilanço hazırlanır.

Bilanço Kalemlerinin Günlük Satış Tutarına Oranı Yöntemi

Bilanço kalemlerinin satışlarla ilişkisine dayanarak proforma bilanço hazırlanmasında kullanılacak yöntemlerden birisi de bilanço kalemlerinin günlük satış tutarına oranı yöntemidir. Bu yöntemde ilk olarak, bilanço kalemlerinin kaç günlük satışa eşit oldukları bulunur. Daha sonra, tahmini satış tutarına bağlı olarak her bir bilanço kaleminin değeri hesaplanır.

Regresyon Yöntemi

Bu yöntemde bilanço kalemleri, satışların bir fonksiyonu olarak ele alınır. Bilanço kalemlerinin bağımlı değişken satışların bağımsız değişken olarak ele alındığı bu yöntemde, tahmin edilecek bilanço kalemleriyle satışlar arasında geçmiş yıllarda görülen ilişki saptanır ve bu ilişkiye en uygun düşen regresyon denklemi bulunur. Bulunan regresyon denklemi yardımıyla, gelecek yıllara ilişkin tahmini satış tutarlarına bağlı olarak işletmenin proforma bilançosu oluşturulur.

Oranlar yönteminde işletmenin faaliyette bulunduğu sektöre ilişkin tipik oranlar ile işletme için tahmin edilen satışların bilinmesi, proforma bilanço düzenlenmesi için yeterli olmaktadır. Özellikle yeni kurulmuş işletmeler için kullanılacak bir yöntemdir.

Proforma Fon Akım Tablosu Hazırlanması

Fon akım tablosu, bir işletmenin belirli bir dönemde sağlamış olduğu kaynaklarla bu kaynakların kullanım yerlerinin belirtildiği tablodur. Proforma fon akım tablosu ise, işletmenin gelecek dönemlere ilişkin sağlayacağı tahmin edilen fon kaynakları ile bu kaynakların tahmini kullanım yerlerini gösteren tablodur.

Uzun süreli bir planlama aracı olan proforma fon akım tablosu, planlanan dönem için firmaya ilişkin şu bilgileri ortaya koymaktadır;

- Firmanın gelecek dönemlerde sağlayabileceği kaynakları,
- Firmanın, planın kapsadığı dönem içindeki fon (kaynak) gereksinimi,
- Firma tarafından yaratılan kaynakların ihtiyaçlar için yeterli olup olamayacağı,
- Firma tarafında yaratılan kaynaklar yeterli değilse, ihtiyacın hangi yollarla karşılanabileceği.

Proforma fon akım tablosu başlıca iki kısımdan oluşur; fon kaynakları ve fon kullanımları. İşletmeler açısından başlıca fon kaynakları aktiflerdeki azalışlar, yabancı kaynaklardaki artışlar, sermaye artışı ve nakit çıkışı gerektirmeyen giderlerden oluşur. Fon kullanımları ise, varlıklardaki artışlar, yabancı kaynaklardaki azalışlar, sermaye azalışı, ödenecek vergi ve kâr paylarından oluşur. Proforma fon akım tablosunun hazırlanması için proforma bilanço, proforma gelir tablosu, işletmenin kâr dağıtım politikasının bilgisine ve işletmenin imzalamış olduğu kredi sözleşmelerinin bilgisine ihtiyaç duyulur.

FİNANSAL PLANLAMA VE BÜTÇELER

Finansal planlama faaliyetinde temel uygulama aracı **bütçelerdir**. Finansal planlama faaliyeti çerçevesinde, para akımlarına ilişkin bütçeler yapılır. Bir işletmede nakit giriş ve çıkışları anlamında para akımlarına yol açan işlemler başlıca üç grupta toplanır; Satışlardan doğan nakit akımları, faaliyetlerden doğan nakit akımları, finansmandan doğan nakit akımları.

Satışlardan doğan nakit akımları, gerçekleştirilen satışlara bağlı olarak işletmeye giren nakit akımlarıdır.

Faaliyetlerden doğan nakit akımları; satışların gerçekleştirilebilmesi için yapılan harcamalara bağlı olarak ortaya çıkan nakit akımlarıdır.

Finansmandan doğan nakit akımları; varlıkların finansmanına ilişkin tercihlere bağlı olarak ilave borçlanma yada sermaye artışı yoluyla kaynak temini ile kullanılan kaynaklara ilişkin anapara, faiz ve kâr payı ödemeleri finansmandan doğan nakit akımları olarak değerlendirilir.

Bütçeler, performans değerlendirmesine olanak verdiği gibi, tahminlerden sapmaların saptanmasını ve geleceğe ilişkin tahminlerimizi gözden geçirmemizi de kolaylaştırır

Nakit Bütçesi

Kısa dönemli finansal planlamanın en temel araçlarından biri nakit bütçesidir. Nakit bütçesi, gelecek dönemlere ilişkin nakit giriş ve çıkışlarının tahmin edilip özetlendiği bütçedir. Nakit bütçesinin hazırlanmasındaki amaç, ele alınan döneme ilişkin işletmenin nakit ihtiyaçlarının ve fazlalıklarının önceden tespit edilmesidir. Böylece işletme, ne zaman nakit açığı olacağını görerek bu açığın ne şekilde karşılanacağını kararını önceden vermek suretiyle likidite sıkışıklığını önleyebilecektir.

Nakit fazlalığının olduğu dönemlerde ise bu fazlalığın ne şekilde değerlendirileceğinin kararını yine önceden verme imkânına sahip olacaktır. Nakit bütçesinin uygulanacağı zamanın bilinmesi, fon akışının sınırlarının saptanması

açısından zorunludur. Aksi halde, bütçenin kontrol ve karşılaştırma aracı olarak kullanılamaz. Genel olarak nakit bütçelerinin süresi altı ay ve bir yıl olmakla birlikte, bu süre kesin değildir. Nakit bütçeleri yapılan işin türüne göre üçer aylık veya aylık bütçeler olarak da düzenlenebilir.

Nakit Bütçesinin Hazırlanması

Nakit bütçesinin hazırlanmasında ilk aşama, söz konusu bütçenin kapsayacağı sürenin belirlenmesidir. Nakit bütçesi günlük, haftalık, aylık, yıllık vb. zaman aralıkları için hazırlanabilmektedir. Hazırlanacak bütçenin kapsayacağı süre, işletme nakit akımlarının istikrarlılığı ve tahmin edilebilirliği ile yakından ilişkilidir. Süre uzadıkça veya ekonomik koşullara ilişkin istikrarsızlık arttıkça nakit akımlarına ilişkin sağlıklı tahmin yapma olanağı azalacağından, hazırlanan bütçe nispeten daha kısa süreleri kapsayacaktır. Nakit akımlarının istikrarlı olduğu ve para akımlarına ilişkin belirsizliğin azaldığı ölçüde para akımı tahminleri daha sağlıklı yapılabileceğinden, nispeten daha uzun süreleri kapsayan bütçeler hazırlanabilecektir. Nakit bütçesinin kapsayacağı süre uzadıkça veya ekonomik istikrarsızlık arttıkça nakit akımlarına ilişkin sağlıklı tahmin yapma olanağı azalacaktır.

Nakit bütçesinin hazırlanmasında ikinci aşama, ele alınan döneme ilişkin para giriş ve çıkışlarının saptanmasıdır. İşletmelerin en önemli nakit girişleri peşin satışlardan ve önceden yapılmış kredili satışlardan doğan tahsilâtlardan oluşur. Eğer varsa nakit girişine yol açacak diğer işlemlerde (faiz tahsilâtları, kâr payı tahsilâtları, yeni borçlanmalardan sağlanan kaynaklar vb.) dikkate alınmalıdır. İşletme faaliyetlerine ilişkin nakit çıkışına yol açan bazı önemli işlemler ise hammadde malzeme alımı, maaş ve ücret ödemeleri, dağıtım giderleri gibi işlemlerdir. Eğer varsa nakit çıkışına yol açan diğer tüm işlemlerde (borç anapara ve faiz ödemeleri, ortaklara kârpayı ödemesi vb.) saptanmalıdır. İşletmenin kredili satış koşulları da dikkate alınarak nakit giriş ve çıkışları aylar, haftalar vb. her bir dönem için tahmin edilir.

ÜNİTE 6 İLE İLGİLİ SORULAR

1. Aşağıdaki yöntemlerden hangisinde bilanço kalemleri satışların yüzdesi şeklinde tahmin edilerek proforma bilanço düzenlenir?

- A) Regresyon yöntemi
- B) Yüzde alma yöntemi
- C) Uzun süreli finansal planlama
- D) Satışların yüzdesi yöntemi
- E) Bütçe oluşturma

2. Aşağıdaki yöntemlerden hangisi bilanço kalemleri ile satışlar arasındaki ilişkinin denklemini oluşturmayı gerektirir?

- A) Satışların yüzdesi yöntemi
- B) Regresyon yöntemi
- C) Oranlar yöntemi
- D) Finansal planlama
- E) Nakit bütçesi

3. 2012 yılı itibarıyla İşletmenin satışları ve stok seviyesi arasındaki ilişki $y = -125 + 12X$ olarak ifade edilmektedir. İşletmenin 2013 yılına ait tahmin edilen satışları 100 olduğu durumda, işletmenin tahmini stok tutarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1.025
- B) 1.050
- C) 1.075
- D) 1.100
- E) 1.150

4. Gelecek dönemlerde ortaya çıkacak para akımlarının tahmininde kullanılan yöntemlerden hangisi özellikle yeni kurulmuş işletmeler için kullanışlı bir yöntemdir?

- A) Satışların yüzdesi yöntemi
- B) Regresyon yöntemi
- C) Nakit bütçesi
- D) Finansal planlama
- E) Oranlar yöntemi

5. Aşağıdakilerden hangisi finansmandan doğan nakit akımlarıdır?

- A) Satışlardan doğan nakit akımları
- B) İşçilik giderlerinden kaynaklanan nakit akımları
- C) Kira ödemelerinden kaynaklanan nakit akımları
- D) Kâr payı ödemelerinden kaynaklanan nakit akımları
- E) Faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımları

6. Aşağıdakilerden hangisi bir yıllık veya dönemlik finansal faaliyetlerin rakamlara dökülmüş ve özetlenmiş halini ifade etmektedir?

- A) Regresyon yöntemi
- B) Bütçe
- C) Finansal planlama
- D) Oranlar yöntemi
- E) Satışların yüzdesi yöntemi

7. Aşağıdakilerden hangisi finansal planlamadan beklenen faydanın sağlanabilmesi için belirlenen plan hedeflerinin taşınması gereken özelliklerden biridir?

- A) Gerçekçi olması
- B) Kolay değiştirilir olması
- C) Basit olması
- D) Plan döneminin kısa olması
- E) Plan döneminin uzun olması

8. Satışlar ve alacaklar arasındaki ilişkinin $y = -15 + 1,5x$ denklemi ile ifade edilebileceğini tespit eden işletme gelecek döneme ilişkin alacak tutarını 75 TL olarak tahmin etmektedir. Bu durumda işletmenin, gelecek döneme ilişkin tahmini satış tutarı kaç liradır?

- A) 45
- B) 50
- C) 55
- D) 60
- E) 65

9. Aşağıdakilerden hangisi nakit bütçesinin hazırlanması sürecindeki ilk aşamadır?

- A) Ele alınan döneme ilişkin para girişlerinin tespit edilmesi
- B) Ele alınan döneme ilişkin para çıkışlarının tespit edilmesi
- C) Bütçenin kapsayacağı dönemin belirlenmesi
- D) Nakit giriş ve çıkışlarının saptanması
- E) Nakit açığının tespit edilmesi

10. Aşağıdakilerden hangisi işletmenin gelecekte bir bütün olarak hangi noktada olmasının istendiğinin belirlenmesini ifade etmektedir?

- A) Finansal planlama
- B) Satışlardan doğan nakit akımlarının belirlenmesi
- C) Nakit girişlerinin belirlenmesi
- D) Faaliyetlerden doğan nakit akımlarının belirlenmesi
- E) Nakit çıkışlarının belirlenmesi

1d 2b 3c 4e 5d 6b 7a 8d 9c 10b

ÜNİTE 7: ÇALIŞMA SERMAYESİ YÖNETİMİ

ÇALIŞMA SERMAYESİ KAVRAMI

Çalışma sermayesi yönetiminin konusu, bilançodaki dönen varlıklardır. Söz konusu varlıklar, brüt çalışma sermayesini oluşturan ve bir yıl içinde paraya dönüşebilen para, menkul kıymetler, alacaklar, stoklar, akreditif ve peşin ödenen giderlerdir. Net işletme sermayesi ise dönen varlıklar ile kısa süreli borçlar arasındaki farkı ifade etmektedir. İşletmenin hedeflerine başarılı bir biçimde ulaşmasında, çalışma sermayesi yönetiminin önemli bir rolü vardır.

Bir işletme ne kadar büyür ve faaliyetleri yayılır ise çalışma sermayesi ihtiyacı da o derece artar. En ucuz ve en uygun çalışma sermayesi, işletmenin kendi faaliyetleri sırasında oluşur. Çalışma sermayesinin etkin yönetimi, nakit oluşturarak kârlılığının artmasını sağlamanın yanı sıra nakit sıkıntısı nedeniyle oluşabilecek riskleri de azaltmaktadır.

Çalışma sermayesinin en önemli unsurları ise nakit, menkul kıymetler, alacaklar, borçlar ve stoklardır. Çalışma sermayesini oluşturan kalemlerin yapısı incelendiğinde, işletmenin etkinliği ve finansal gücü hakkında da bilgi alınır.

Çalışma sermayesi ne kadar etkin yönetilirse, borçlanma ihtiyacı da o ölçüde azalır. Bir işletmenin borçlanması faiz ödemeyi, sermaye artırımını ise işletmenin faaliyet kârından kâr payı ödemeyi gerektirdiği unutulmamalıdır.

İşletme faaliyetlerinde ödemeler genellikle vadeli olarak yapılıyor olsa da, varlık alımlarında en azından tutarın belli bir oranının peşin ödenmesi gerekmektedir.

Buna bağlı olarak nakit ödeme oranı arttığında, çalışma sermayesi ihtiyacı da artmaktadır. Çalışma sermayesinin finansmanında aşağıdaki kaynaklar kullanılmaktadır:

- Kasa ve bankadaki rezervler,
- Kârın nakit tutarı,
- Satıcı kredileri,
- Hissedarların yeni sermaye koyması ya da borç vermesi,
- Banka kredi limitlerinin aşılması ve
- Uzun süreli kredilerden kısa süreli faaliyetlerin finansmanı

Yetersiz çalışma sermayesine rağmen satışlar arttırılmak isteniyorsa, işletme faaliyetlerinin riski artmaktadır. Çalışma sermayesinin gerilimi olarak bilinen; daha açık bir ifade ile işletmenin kaldıramayacağı bir yükümlülüğün altına girmesi olarak da nitelendirilen bu gerilim, aşağıdaki uyarı sinyalleri ile belirlenebilir:

- İşletmenin nakit pozisyonu üzerinde baskı oluşması,
- Nakit arttırmak amacıyla, müşterilere erken ödeme için yüksek iskonto uygulanması,
- Banka kredi limitlerinin aşılması,
- Başka bankalardan yeni kredi limitlerinin araştırılması,
- Satıcılara borçların zamanında ödenmemesi,
- Yeni alım için satıcılara tutarın tamamının nakit ödenmesi,
- Bankalardan acil kredi talebinde bulunulması,

ÇALIŞMA SERMAYESİNİN ÖZELLİKLERİ

Çalışma sermayesi unsurları ile sabit varlıklar arasında önemli farklılık bulunmaktadır. Söz konusu farklar:

1. Çalışma sermayesi unsurları bölünebilir niteliktedir.
2. Çalışma sermayesi unsurlarının vadesi bir yıldan kısa ve likittir.
3. Çalışma sermayesini oluşturan dönen varlık kalemleri hareketli olup aralarında yakın bir ilişki vardır.
4. Çalışma sermayesi kararları kısa sürede revize edilebilir.
5. Çalışma sermayesi yatırımlarının işletmenin risk derecesine etkisi nispeten sınırlıdır.

ÇALIŞMA SERMAYESİ TÜRLERİ

İşletmelerin üretim faaliyetleri, mevsimlik ve konjonktürel etkiler ya da benzeri nedenlerle önemli değişim gösterir. Finans yöneticisinin temel görevi de değişen koşullara uygun bir finansman politikası uygulamaktır. Yönetici, her şeyden önce işletmenin üretim yapısına ve pazarlama olanaklarına uygun bir sermaye yapısı oluşturmak durumundadır. Dönen varlıklardaki mevsime bağlı değişimler, kısa süreli borçlarla finanse edilebilir. Buna karşılık bazı firmalarda devamlı nitelikteki dönen varlıkların, uzun süreli borçlar ya da öz sermaye ile finanse edilmesi yönünde tercihler de görülebilir.

Çalışma sermayesinin süreklilik arzeden bölümü sürekli çalışma sermayesi, dalgalanan ve iş hacmine paralel olarak değişen kısmı ise geçici ya da dalgalanan çalışma sermayesi olarak adlandırılır. Olağanüstü durumlarda işletmelerin karşılaştıkları güçlükleri kısmen gidermek için, mevcut çalışma sermayesi olağanüstü özellik gösterir.

ÇALIŞMA SERMAYESİNİN UNSURLARI

Firmaların dönen varlıklara bağladıkları fonların kullanım yerleri, işletmenin özelliklerine göre değişir. Varlıkların türü ve tutarı, belirli bir işletmenin ürettiği mallara, teknik üretim sistemine ve yöneticilerin tercihlerine göre değişir. Çalışma sermayesini oluşturan unsurlar dönen varlık kalemleridir:

- Nakit (kasa ve bankadaki paralar)
- Serbest menkul kıymetler (hisse senetleri ve tahviller)
- Kısa vadeli alacaklar (alacak senetleri, müşteriler)
- Stoklar ve
- Diğer dönen varlıklar

Nakit Yönetimi

Nakit kavramı, para ve vadesiz mevduat anlamında kullanılır. Nakit yönetimi, nakit fazlası ve açıklarına meydan vermeden, işletmede bulundurulması gereken optimum para tutarının belirlenmesini amaçlar ve belli bir dönemdeki ödeme ve tahsilat arasındaki dengeyi zamansal açıdan da kurmaya çalışır.

Nakit, bir işletmenin adeta can simididir. Likiditede bir bozulma olursa işletmenin fonlama operasyonları, yatırımların finansmanı ve ödemelerde de problem yaşanır. Yatırım kararı almadan önce işletmenin nakit akış yapısı belirlenmelidir.

Keynes, bireyler gibi işletmelerin de üç temel neden ile para bulduklarını belirtmiştir;

İşlem nedeni ile, Firmaların günlük normal faaliyetlerinin gerektirdiği gereksinimleri karşılamak amacıyla, para bulduklarını ifade eder.

İhtiyat nedeni ile, işletmelerin beklenmeyen gelişmeler karşısında hazırlıklı olma amacıyla para bulduklarını ifade eder.

Spekülasyon nedeni ile, gelecekteki kârlı yatırım fırsatlarından yararlanmak için para bulundurulmasıdır. Nakit burada, diğer nedenlerde olduğundan farklı olarak savunma amacıyla olmayıp, atılımcı bir düşünce ile bulundurulur.

Kasada para bulundurulmasını belirleyen faktörler şu şekilde özetlenebilir;

- İşletmenin nakit yönetim politikası,
- Cari likidite durumu,
- İşletme yönetiminin likidite ve risk konusundaki tercihleri,
- Borç ödenim tablosu (borçların vade yapısı),
- İşletmenin borçlanma yeteneği,
- Kısa ve uzun dönemdeki tahmini nakit akımları.

Grup firmaları, holdingler ve çok uluslu şirketlerde nakit yönetimi diğer işletmelerden farklıdır. Uygulamada, *merkeziyetçi* bir şirket ile *merkezkaç* bir şirket yapısını yansıtan farklı likidite ve nakit akış modelleri yer alır. Genel olarak aşırı *merkezcil olmayan* yönetim modelleri belirli esneklikler sayesinde yüksek kazanç fırsatları sunabilir.

Merkezi nakit yönetiminde nakit tek merkezden yönetilir, fonksiyonları lokal birimlere devredilerek veya devredilmeden yönetilebilir. Merkezi nakit yöneticisi likiditeyi bir para birimi ve bir merkezde yönetirken, yerel otoritelerden ve bankacılık sisteminden enformasyon edinir.

Alacak Yönetimi

Alacak hesaplarıyla ilgili temel kural, vadeli satışlarda satış tutarı ve ödeme süresinin belirlenmesidir. Kredili satışların koşulları, firmanın maliyet ve kârlılığını önemli ölçüde etkiler. Örneğin kredi koşulları katı olduğunda, alacaklara daha az yatırım yapılır ve buna paralel olarak kötü alacakları da azalır, azalan alacak nedeniyle kârda belirli bir düşüş yaşanacaktır.

Potansiyel bir müşterinin ödeme yeteneği değerlendirilirken; firmanın ödeme alışkanlığı, finansal gücü, teminat olarak sunulan varlıklar ve genel ekonomik koşullar dikkate alınmalıdır. Firmanın kredi politikasında uzun süre değişiklik olmuyorsa, bu yolla değersiz alacakların tutarı en aza indirilebilir.

Esnek bir satış politikası sonucu aşağıdaki maliyetlerin ortaya çıkması mümkündür:

1. Esnek bir kredi politikası sonucu satışlar daha geniş bir müşteri grubuna yayıldığında, yeni müşterilerin analizi nedeniyle maliyetler artacağı gibi, tahsilat giderleri ve tahsil edilemeyen alacakların maliyeti de artabilmektedir.
2. Alacakların herhangi bir kaynaktan finanse edilmesi gerekir. Firmanın alacaklarını yeni yabancı kaynaklarla finanse etmesi durumunda ödenen ek faizler nedeniyle maliyetler artar.
3. Firma artan alacakları kendi öz sermayesi ile finanse ederse, bu kez öz sermayenin yeterince kârlı kullanılmaması nedeniyle alternatif maliyetler artar, bu da hisse senetlerinin fiyatına yansır.

Alacak yönetiminde aşağıdaki noktalara özen gösterilmelidir:

- Alacak tahsili işletmenin öncelikli konusu olmalıdır,
- Alacak tahsili ile ilgili işletmenin kesin bir politikası olmalıdır,
- Alacak tahsil politikası işletme çalışanları, müşteriler ve satıcılar tarafından bilinmelidir,
- Yeni vadeli alım talebinde bulunan özellikle büyük müşterilere karşı profesyonel davranılmalıdır,
- Vadeli satış kararı vermeden önce müşteriler analiz edilmelidir.
- Her müşteri için kredi limiti tahsis edilmeli, limitleri sürekli gözden geçirilmeli özellikle sektörü etkileyen olumsuz gelişmelerin belirmesi halinde daha dikkatli davranılmalıdır,
- Büyük müşteriler yakından takip edilmelidir,
- Satış yapıldığında derhal fatura düzenlenmelidir,
- Gecikmiş ödemelere vade farkı yüksek tutulmalıdır,
- Alacaklar yaşılandırılarak eskiler tahsil edilmeden bu gruba yeni satış yapılmamalıdır.

Bir işletmenin alacak yatırımlarını genellikle kredi standartları, kredi koşulları ve tahsilât politikası belirlemektedir. Kredi standartları, işletmenin alacaklarını artırıp artırmaması gerektiği konusunda önemli bir kriter olarak kullanılabilir. Bu kriterin uygulanması ile standartlar, kredili satışlar konusunda karar almaya katkıda bulunur. Alacak yönetiminde de firmanın uygulayacağı kredi politikası sayesinde net işletme sermayesi olumlu etkilenebilir. Kredili satış kararı vermeden önce aşağıdaki faktörler özenle değerlendirilmelidir:

- Kredi değerliliği,
- Kredi standartları,
- Tahsil politikası,
- Kredili satış tutarı,
- Kredi vadesi,
- Erken ödemelerde iskontodan yararlandırma, (a/b net c)
- Alacakların tahsil ve firmaya kazandırma çabaları.

Alacaklar içinde eski aylara ya da yıllara ait alacakların artması, işletmenin tahsil yeteneğinin azaldığını göstermektedir. Bu durumda borçlular analiz edilerek, ödeme yapılmamasının neden kaynaklandığını belirlemek gerekmektedir. Bu durumda aşağıdaki noktalara dikkat edilmesi finans yöneticisine yardımcı olacaktır:

- Zayıf kredi kararı,
- Tahsil sürecinin etkin olmaması,
- Kredi koşullarının gereğinden fazla esnek olması,
- Geç fatura çıkarılması ve satışların kaydının gecikmesi,
- Hatalı fatura düzenlenmesi,
- Müşteri memnuniyetsizliği.

Aşağıda sıralanan öneriler tahsilâtın hızlandırılması na yardımcı olacaktır:

- Geç ödemeler ile ilgili uygun prosedürlerin geliştirilmesi,
- Geç ödemelerin peşine düşülmesi,
- Tahsilâtın amaç haline getirilmesi,
- İşletme çabalarının sonuç vermemesi halinde dışsal destek aranması,
- Alacaklar işletmenin varlıklarıdır. Bu nedenle tahsilât çabalarından mahcubiyet duyulmaması, görüşmelerde somut ödeme belirtileri olmadan, ödenecek arasına dâhil edilmemesi,
- Olağanüstü pazar koşullarında anlaşma şartlarında değişikliğe gidilmesi ve
- Alacakların gerektiğinde factoringe devredilmesi.

Borç Yönetimi

Satıcılar hesabı etkin nakit yönetiminin en önemli unsurudur. Bu yüzden hesap özenle yönetilerek işletmenin nakit pozisyonu artırılmalıdır. Her satın almanın belirli bölümü nakit gerektirir. Bu da işletmenin nakit akımını etkileyebilir. Aşağıdaki noktalara dikkat edilerek borç yönetiminin işletmenin likiditesini olumsuz etkilemesi engellenebilir:

- Satın alma ile ilgili yetkililer,
- Büyük satın almalarda miktar iskontosu,
- Satın almanın maliyeti,
- Stok taşımanın maliyeti,
- Alternatif satıcıların satış koşulları,
- Satıcıların kârlılık politikası,
- Satıcı maliyetlerdeki değişimin faturaya yansıtıp yansıtmadığı,
- Hammadde tesliminde satıcının dakikliği,
- Satın almanın hangi periyotlarla yapıldığı (just- in- time gibi).

Stok Yönetimi

İşletme stoklarını yönetmek profesyonel yaklaşım gerektirir. Yüksek stok tutarları işletmeye önemli maliyetler getirirken, stok yetersizliği de müşterilere zamanında mal gönderememe nedeniyle müşteri kaybına yol açar. Burada temel nokta stokların müşterilere gönderilmeden önce ne kadar süre ile raflarda yer aldığıdır. Stok düzeyi genellikle işletmenin faaliyet gösterdiği sektöre bağlıdır.

Alacak yönetiminde olduğu gibi firmanın stok düzeyinin belirlenmesi de işletme açısından bir yatırım kararı olarak değerlendirilmektedir. Finans yöneticisi, işletme açısından optimum stok miktarını belirlerken, firmanın pazar değerinin maksimum kılınması ilkesinden hareket etmektedir. Stok yönetiminde yöneticilerin sürekli üzerinde durması gereken temel noktalar şu şekilde sıralanabilir:

- Uygun bir stok düzeyinin sürdürülmesi,
- Miktar ve değer analizinin yapılması,
- Uygun sipariş politikalarının uygulanması,
- Hammadde, yarı mamul ve tamamlanmış ürün stoklarının detaylı analizi,
- Fire ve bozulmaların kontrolü ve önlenmesi.

Yetersiz stok bulundurmak, işletmelerde olası üretim durması nedeniyle müşteri siparişlerinin karşılanamaması riskine yol açar. Yüksek miktarda stok bulundurmak ise işletmenin bağladığı sermaye nedeniyle likiditesini olumsuz etkiler.

İşletmelerde stoklara yapılan yatırımları; üretim ya da satış hacmi, üretim süresi ve tekniği ile stoklanan malın bozulma olasılığı/süresi belirlemektedir. Stoklara yapılan yatırımlar yalnızca depolardaki mallara bağlanan sermayeden ibaret sayılamaz. Özellikle satın alma güçlükleri nedeniyle satıcılara avans ödemeleri ve yurtdışından getirilen mallar için açılan akreditifler de işletmelerin stoklara yaptığı yatırımlar arasında yer almaktadır. İşletmenin üretim tekniği, satın alma olanakları ve sahip olduğu depoların özelliği dikkate alınarak, stokların etkin bir biçimde kontrolü gerekmektedir. Stok kontrol sistemi, stokların işletmeye maliyetini minimum kılmaya çalışmaktadır.

Stokların üretim süresi, teslim süresi ve satış oranı uygulamada belirsizlik gösterir. Çalışma hayatında grevler, toplu olarak işten çıkarmalar, satıcıların mal göndermede gecikmeleri ve talepte beklenmeyen dalgalanmalar işletmelerin **emniyet stoku** bulundurmalarına yol açar.

Stok bulundurma maliyetinin optimum kılınması açısından stok bulundurmama maliyeti ile taşıma maliyetleri arasında bir dengenin oluşturulması gerekmektedir. Optimal stok düzeyi aşağıdaki faktörlere paralel olarak değişir:

- Katkı payının azalması ya da üretim verimsizliği,
- Kullanım ya da satış oranlarının belirsizliği,
- Teslim sürelerinin belirsizliği.

Bir işletmenin stok düzeyini; arz kaynaklarının güvenilirliği, firmanın satıcı ve alıcılarla bütünleşme derecesi, satın almada kullanılan kaynakların maliyeti, stokların fiziksel yapısı, dağıtım kanallarının şekli, üretimin niteliği ve satış hacmi gibi koşullar etkiler.

Ekonomik sipariş miktarı (ESM), her siparişte toplam stok maliyetlerini minimum kılan optimum tutardır.

$$ESM = \sqrt{\frac{2SP}{C}}$$

S: Birim kullanımını, P: Sipariş başına gideri, C: Birim taşıma maliyeti

Büyük miktardaki siparişler taşıma giderlerini, küçük miktardaki siparişler ise sipariş maliyetlerini artırır. Bir dönemde verilmesi gereken sipariş sayısı, toplam kullanım miktarının ekonomik sipariş miktarına bölünmesiyle bulunur.

Optimum stok düzeyini belirleyen faktörler şunlardır:

- Her ürünün tahmini satış miktarı,
- Hammadde ve malzemeye kolayca ulaşılabilme,
- Satıcının sevkiyat süresi,
- Büyük alımlarda peşin ödeme iskontosundan yararlanılması.

İşletme raflarında duran stokların süresi uzadıkça bu stokların işletmeye parasal maliyetleri de artmaktadır. Bu yüzden stok yönetiminde etkinlik açısından aşağıdaki noktalara özen gösterilmelidir:

- Satın alma ve depolama sisteminin etkinliğinin gözden geçirilmesi,
- Her stok kaleminin kullanım miktarı ve sıklığı belirlenmesi,
- Üretimde sık ve yoğun kullanılan kalemleri daha sık kontrol ederken önemsiz kalemlerin periyodik kontrol edilmesi,
- Sürümü ağır malların ya da modası geçmiş, çürümeye yüz tutmuş malların hızla satılması,
- Gerektiğinde fason üretim imkânlarından yararlanılması,
- Stokların arka kapıdan çıkışının önlenmesi.

ÇALIŞMA SERMAYESİ DÖNGÜSÜ

Çalışma sermayesi yönetimi likit ve likit olmayan varlıkları kapsar ve nakit, alacak, stok ve nakit benzeri varlıkların uygun bir bileşimi olarak yapılandırılır. Tipik bir sanayi ve ticaret işletmesinin kısa süreli faaliyetleri aşağıdaki işlem ve kararlardan oluşur. İşlemler:

- Hammadde satın alınması,
- Satın almada nakit ödeme,
- Üretim süreci,
- Satış süreci,
- Nakit tahsilatı.

Kararlar:

- Verilecek sipariş miktarı,
- Borçlanma ya da nakit dengesinin düşürülmesi,
- Üretim teknolojisinin seçilmesi,
- Peşin ya da vadeli satış koşullarının belirlenmesi,
- Alacakların tahsil edilmesi.

Hammadde stoklarının firmaya ulaşması ile satışlardan doğan alacakların tahsil edildiği gün arasında geçen süre faaliyet çemberi ile ifade edilir. Nakit döngüsü ise hammadde-malzeme için nakit ödeme günü ile alacakların nakit olarak tahsil edildiği gün arasında geçen süreyi kapsar. Faaliyet döngüsü, stok devir süresi ile alacak tahsil süresinden oluşur. Nakit döngüsü ise nakit ödeme ve nakit tahsilatı arasındaki süreyi kapsar.

Nakit Döngüsü= Faaliyet Döngüsü - Borç Ödeme Süresi'dir.

ÇALIŞMA SERMAYESİ YETERLİLİĞİNİN ANALİZİ

Çalışma sermayesinin düzeyini belirleyen faktörler aşağıda özetlenmektedir:

- İşletmenin niteliği, faaliyette bulunduğu sektör,
- Üretim süresi veya satılacak malların tedarik süresi,
- Satılacak malların birim maliyeti,
- İşletmenin satış hacmi,
- Satın alma ve satış koşulları,
- Stok devir hızı,
- Alacak devir hızı,
- Dönen varlıkların değer kaybetme olasılığı,
- Konjonktürel hareketler,
- Satışların belirli ay veya mevsimlerde yoğunlaşması ya da yıla düzenli dağılması,
- Örgütsel yapı ve üretim teknolojisi.

Çalışma sermayesinin yetersizliğini belirlemede aşağıdaki göstergelerden yararlanı olabilir:

- Dönen varlıkların kısa süreli borçları karşılayamaması,
- Borçların zamanında ödenememesi,
- Yetersiz stok ile çalışılması,
- Vade farkı gelirlerinden yararlanılamaması,
- Uygun koşullarda girdi sağlanamaması,
- Değişen pazar koşullarına zamanında uyum sağlanamaması,
- İşletme ile ilgili kamuoyunda olumsuz haberler yayınlanması,
- Borsaya kayıtlı firmaların hisse senedi fiyatlarının değer kaybetmesi.

Çalışma sermayesinin yetersizliğine neden olan faktörler; aşırı maliyet artışları nedeniyle kronik hale gelen zararlar, hesapsız duran varlık yatırımları, satış fiyatlarına yeterli kâr marjının eklenememesi, girdi fiyatlarındaki artışlar, yüksek faiz oranları üzerinden borçlanmalar, sektördeki teknolojik gelişmelere uyum sağlanamaması ve hatalı kâr dağıtım politikası olarak özetlenebilir.

Aşırı yüksek çalışma sermayesi aşağıdaki göstergelerden anlaşılabilir:

- Duran varlıklara aşırı yatırım,
- Stokların üretim ve satış sürecine uyarlanamaması,
- İşletmenin kredibilitésinin düşük olması,
- Güçlü bir sermaye imajının avantaj kabul edilmesi,
- Alacak tahsil süresinin yüksek olması.

Finans yöneticisi, aşağıda belirtilen konular üzerinde durarak; işletmenin çevresi ile uyum sağlar ve aynı zamanda işletmenin pazar değerini olumlu yönde etkileyebilir:

- Tam kapasitede kesintisiz bir üretimin sürdürülebilmesini güvenceye almak,
- Değişen pazar koşullarında risk ve getiri dengesini sürdürülebilmek,
- Para ve sermaye piyasalarında yatırım fırsatlarını değerlendirmek,
- İşletmenin genel kredibilitasını artırıcı finansal önlemleri almak,
- Kredi kurumları ile ilişkileri geliştirerek, ihtiyaç durumunda kredi limitlerini kullanmak.

ÇALIŞMA SERMAYESİNE YATIRIM POLİTİKASI

Atak Çalışma Sermayesi Politikası: Dönen varlıklara daha az yatırım yapılarak, likiditenin düşük tutulması ve risk düzeyinin artırılarak dönen varlık yapısının oluşturulmasıdır.

İhtiyatlı Çalışma Sermayesi Politikası: Dönen varlıklara daha fazla yatırım yapılarak, likiditenin yüksek tutulması ve risk düzeyinin düşürülerek varlık yapısının oluşturulmasıdır.

Normal Çalışma Sermayesi Politikası: Bu iki yaklaşımın ortasında, "optimum" düzeyi hedefleyen politikadır.

ÇALIŞMA SERMAYESİNİN FİNANSMANI

Çalışma sermayesi yönetiminde atak bir politikanın izlenmesi durumunda kısa vadeli borçlar yüksek oranda kullanılırken ihtiyatlı bir politika izlendiğinde uzun vadeli borçlanma tercih edilir.

Kısa ve uzun vadeli borçlanma ile ilgili farklılıklar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. Uzun vadeli borçlara oranla kısa vadeli borçlanmak daha hızlı ve kolay gerçekleştirilir. Bankaların kredi kapasitesi sınırlı olduğu için daha detaylı araştırma ve değerlendirme yaparlar. Ayrıca uzun vadeli borçlanabilmek için işletme sermayesi yönetiminden ziyade geliştirilen projeler önem kazanır.
2. Konjonktürel nedenlerle sermaye ihtiyacı ortaya çıktığında uzun vadeli borçlanma tercih edilmez.
3. Uzun vadeli borçların maliyeti kısa vadeliye göre daha yüksektir. Ayrıca borçların vadesinden önce geri ödenmesi de kolay değildir. Nihayet uzun vadeli borçlanma katı şartlara tabidir. İşletmenin esnekliğini olumsuz etkileyebilir.
4. Gelişmekte olan ülkelerde uzun vadeli kredi olarak kullanılabilir fonlar yetersiz olduğundan bu krediler daha çok büyük ölçekli firmalara ve kârlılığı yüksek olan projelere kullanılır.

Dengeli Finansman Stratejisi:

Duran varlıklar ile çalışma sermayesinin süreklilik gösteren kısmı uzun vadeli kaynaklarla, dalgalanan bölümü ise kısa vadeli kaynaklarla finanse edilir. Çalışma sermayesini oluşturan varlıkların tutarlarında dalgalanma olmadığında kısa vadeli kaynak kullanılır. Nispeten yüksek maliyeti nedeniyle işletme kârlılığının düşük gerçekleşmesine neden olabilir.

İhtiyatlı Finansman Stratejisi:

İşletme varlıklarının tamamı uzun vadeli kaynaklarla finanse edilir. Planlama açısından önemli bir üstünlüğe sahip olmakla birlikte uzun vadeli kaynak maliyetleri ve değişen pazar koşullarına uyarlanamaması nedeniyle ülkemizde uygulanmasının özellikle küçük ve orta boy işletmeler açısından önemli sakıncaları vardır. Çünkü uzun vadeli fonlamanın maliyeti kısa vadeliye göre daha yüksektir. Ayrıca uzun süreli fonlamanın yetersiz olduğu gelişen pazarlarda uygulama güçlüğü bulunmaktadır.

Atak Finansman Stratejisi:

Duran varlıkların uzun vadeli kaynaklarla, dönen varlıkların kısa vadeli kaynaklarla finanse edilmesidir. Diğer stratejilere göre riskli olmakla birlikte, işletmenin büyüyen pazar ve artan konjonktür ortamında kârlılığını artırabilmesine imkan tanır. Yüksek konjonktür dönemlerinde kısa vadeli fonlamanın esnekliğinden yararlanılarak özkaynak kârlılığının artmasını ve bunun da işletmenin piyasa değerine yansımaları sağlar. İşletme finansı temel prensibine göre dönen varlıkların kısa süreli kaynaklarla duran varlıkların ise uzun süreli borçlar ve öz kaynaklarla finanse edilmesi gerekir. Bu kuralın yerine getirilmemesi durumunda işletme faaliyetlerinde karşılaşılabilecek riskler de artar.

ÇALIŞMA SERMAYESİ İHTİYACININ BELİRLENMESİ

İşletmelerde finans yöneticilerinin önemli görevlerinden biri de sermaye ihtiyacının doğru belirlenmesidir. İşletmelerde ihtiyaç duyulan sermaye, ortam ve şartlara göre değişir. İşletme faaliyetlerinin niteliğine, ölçeğine ve kullanılan finansal tekniklere göre değişmekle birlikte sermaye ihtiyacını belirleyen faktörler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Ortalama stoklar,
- Yıllık satışlar,
- Yıllık genel giderler,
- Brüt ve net kâr marjı,
- Satıcılara ödeme süresi,
- Müşterilere sunulan ödeme süresi,
- Mevsimsel ve konjonktürel değişimler.

ÜNİTE 7 İLE İLGİLİ SORULAR

1. Dönen varlıklardan kısa süreli borçların çıkartılmasıyla aşağıdakilerden hangisi elde edilir?

- A) Brüt çalışma sermayesi
- B) Faaliyetsel çalışma sermayesi
- C) Etkin çalışma sermayesi
- D) Net çalışma sermayesi
- E) Artık çalışma sermayesi

2. Aşağıdakilerden hangisi belirsizliklerdeki artış sebebiyle çalışma sermayesi varlıklarına fazladan yapılan yatırımları ifade eder?

- A) Dalgalanır çalışma sermayesi
- B) Olağanüstü çalışma sermayesi
- C) Net çalışma sermayesi
- D) Değişken çalışma sermayesi
- E) Artık çalışma sermayesi

3. Aşağıdakilerden hangisi çalışma sermayesinin unsurları ile doğrudan ilgili değildir?

- A) İnsan kaynakları yönetimi
- B) Alacak yönetimi
- C) Stok yönetimi
- D) Dönen varlıklar
- E) Nakit yönetimi

4. Aşağıdakilerden hangisi faaliyet çemberini arttırır?

- A) Stok tutma süresinin azalışı
- B) Borç ödeme süresinin artışı
- C) Borç devir hızının artışı
- D) Alacak tahsil süresinin azalışı
- E) Alacak devir hızının azalışı

5. Bir işletmenin alacak tahsil süresi 76 gün, stok tutma süresi 45 gün ve borç ödeme süresi 80 gün ise nakit çemberi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 111
- B) 49
- C) 41
- D) 121
- E) 76

6. Aşağıdakilerden hangisi çalışma sermayesinde etkinliği arttırır?

- A) Stok tutma süresini arttırmak
- B) İşlem nedeniyle tutulan nakitleri arttırmak
- C) İhtiyat nedeniyle tutulan nakitleri arttırmak
- D) Satışlarda daha az vade tanımak
- E) Sabit varlık yatırımlarını azaltmak

7. Çalışma sermayesine yatırımlarda atak politika izleyen bir işletme için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Dönen varlıklara fazla yatırım yapması nedeniyle kârlılığı düşüktür
- B) Dönen varlıklara fazla yatırım yapması nedeniyle kârlılığı yüksektir
- C) Dönen varlıklara fazla yatırım yapması nedeniyle riskliliği yüksektir
- D) Dönen varlıklara az yatırım yapması nedeniyle riskliliği yüksektir
- E) Dönen varlıklara az yatırım yapması nedeniyle kârlılığı düşüktür

8. Kısa vadeli kaynaklarla dönen varlıkların sadece dalgalanır kısmının finanse edildiği strateji aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İhtiyatlı finansman stratejisi
- B) Değişken finansman stratejisi
- C) Dengeli finansman stratejisi
- D) Kısa vadeli finansman stratejisi
- E) Atak finansman stratejisi

9. Aşağıdakilerden hangisi çalışma sermayesinin yetersizliğine neden olan faktörlerden birisi değildir?

- A) Hesapsız duran varlık yatırımları,
- B) Satış fiyatlarına yeterli kâr marjının eklenememesi,
- C) Girdi fiyatlarındaki artışlar,
- D) Sektördeki teknolojik gelişmelere uyum sağlanamaması
- E) Faiz oranlarındaki düşüşler.

10. Bir işletme üretimde kullanılan günlük sermaye 90.000 TL, hammadde ve malzeme ortalama stok süresi 15 gün, mamullerin ortalama stok süresi 30 gün ve kredili satışlarda ödeme süresi 20 gün ise işletmenin nakit gereksinmesi ne kadardır?

- A) 2.250.000
- B) 5.850.000
- C) 1.800.000
- D) 4.050.000
- E) 3.150.000

1d 2b 3a 4e 5c 6d 7d 8c 9e 10b

ÜNİTE 8 : KISA VADELİ FİNANSMAN

İŞLETMELERİN KISA VADELİ FİNANSMANI

İşletmelerin kısa vadeli kaynak ihtiyacını genellikle; faaliyet hacmi, satış ve kredi politikası, sermaye yapısı ile sezonluk ve konjonktürel faktörler belirler. İhtiyaç duyulan nakit tutarının açıkça bilinmesi durumunda kısa süreli kredilerin maliyet, tutar ve esnekliği önem kazanır.

İşletmenin kısa vadeli kaynak ihtiyacını, işletmenin faaliyet hacmi, satış politikası, kredi politikası, sermaye yapısı ve ekonomik konjonktür belirler.

Kısa vadeli kaynaklar uzun vadeli kaynaklara göre daha kısa sürede temin edilebilmektedir. Bunun yanında kısa vadeli kaynakların esnek olması, sermaye yapısının dönemler arasında değişen firma ihtiyaçlarına uygun olarak değiştirilmesine imkân tanır. Kısa vadeli kaynakların maliyetinin uzun vadeli kaynakların maliyetine göre daha düşük olduğu kabul edilmektedir. Ancak kısa vadeli kaynaklar, geri ödeme sıklıkları ve yenilemede karşılaşılabilecek sıkıntılar nedeniyle, işletme için risk oluşturmaktadır.

İşletmelerin yararlanabileceği kısa süreli finansman kaynakları altı grupta toplanabilir:

- Ticari Krediler,
- Geri Satın Alma Anlaşmaları (Repo),
- Menkulleştirme,
- Finansman bonusu,
- Banka Kredileri,
- Diğer Kısa Süreli Kaynaklar.

TİCARİ KREDİLER

Ticari krediler (satıcı kredileri), nakit ödeme yapmadan, satıcının alıcıya belirli bir ödeme süresi tanınmasıdır. Bu kredinin kullanımı, alıcı açısından peşin ödeme iskontosundan vazgeçmek anlamına gelir. Müşterilerden alınan avanslar da aynı temele dayanmaktadır.

Vade farkı, sektör alışkanlıklarına, pazar faiz oranlarına ve satıcı ya da alıcının pazarlık gücüne göre belirlenir.

Kredi kolaylığını sunan açısından satıcı kredileri bir bakıma satış artırma aracı olarak kullanılır. Satıcı kredileri kredi kurumlarından borçlanmak için yeterli bir kredi değerliliğine sahip olmayan, özellikle sermaye yapısı zayıf ve likidite sıkıntısı çeken, küçük ve orta boy işletmeler tarafından sıklıkla kullanılır. Bu tür kredilerin teminatı, firmanın ticari itibarıdır. Bazı ülkelerde, ayrıca satıcı mülkiyeti de korunmaya çalışılır.

GERİ SATIN ALMA ANLAŞMALARI (REPO)

Bir menkul kıymetin belli bir tarihte, belli bir fiyattan geri alınma taahhüdü ile satımı repo olarak adlandırılır. **Ters repo**, ise bir menkul kıymetin belli bir tarihte, belli bir fiyattan geri satma taahhüdü ile alımıdır.

Repo'yu diğer para piyasası araçlarından ayıran en belirgin özellik, bir menkul kıymetin gerçek vadesinin alıcı ve satıcının ihtiyaçlarını karşılamak için kısaltılmasıdır. Repo işlemleri İ.M.K.B. repo pazarında organize şekilde yürütülür. Özellikle faiz oranları nın yüksek olduğu dönemlerde işletme kârlılığına da önemli katkı sağlar. Repo, çalışma sermayesinin finansmanı amacıyla kullanılan kısa süreli banka kredileri ile işletme alacaklarından tahsilatların kısa vadeli olarak değerlendirilmesinde kullanılan önemli araçlardan biridir.

Repo işlemlerine konu olabilecek menkul kıymetler:

- devlet tahvilleri,
  - hazine bonoları,
  - banka bonoları ve banka garantili bonolar,
  - Kamu Ortaklığı İdaresi ve Toplu Konut İdaresince ihraç edilen borçlanma senetleri
- piyasada ya da borsada işlem gören VDMK dışındaki diğer borçlanma senetleri şeklinde özetlenebilir.

MENKULLEŞTİRME

Varlığa dayalı menkul kıymet (VDMK), alacaklar karşılık gösterilerek menkul kıymet çıkarılması işlemidir. Özetle, bilançodaki alacaklar kalemi menkul kıymete dönüşür, bu da menkulleştirme (securitization) olarak bilinir.

Menkulleştirme, gelecekte gerçekleştirilecek belirli nakit akımları güvence gösterilerek, finansal piyasalardan borçlanma olanağı sağlayan bir transformasyon tekniğidir. Söz konusu teknik özellikle bankalara kredi veren kamu ya da özel kuruluşlara önemli avantajlar sağlar. VDMK çıkarılması işletmeye likiditenin artırılması, finans kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve faiz riskinin azaltılması konularında avantaj sağlar.

VDMK'nın en bilinen şekli finansal kurumların gayrimenkul ipoteği, otomobil kredileri ve tüketici kredileri veya senetli alacakların bilançodaki değerleri karşılığında menkul kıymet ihracıdır. Uygulamada; *ödeme aktarmalı tahviller*, *varlığa dayalı tahviller*, *varlığa dayalı finansman bonosu* ve *ayrıcılık pay senedi* şeklinde görülen varlığa dayalı menkul kıymetlerin kullanımı yaygındır.

FİNANSMAN BONUSU

İşletmelerin portföylerinde yer alan alacakları karşılığında maksimum 2 yıl vadeli olan menkul kıymet ihracıdır. SPK düzenlemelerine göre; son üç yılda zarar etmeyen anonim ortaklıklar ve tahvil ihraç sınırının yanı sıra son bir yıla ait bilançolarını kârla kapatan ortaklar bilançolarını denetime onaylatmaları halinde aynı koşullarda finansman bonosu çıkarabilirler.

Finansman bonolarını; anonim ortaklıklar, mevzuata göre özelleştirme kapsamına alınanlar dâhil kamu iktisadi teşekkülleri, mahalli idareler ile ilgili özel mevzuat uyarınca faaliyet gösteren kuruluş, idare ve işletmeler çıkarabilir.

Bonolar; garantisiz (A tipi), ortaklığa karşı taahhüt edilmiş ve banka kredisi ile desteklenmiş (B tipi) banka garantili (C tipi) Hazine garantisi ile çıkarılan (E tipi), başka bir anonim şirketin ödeme garantisi ile çıkarılan (F tipi) finansman bonoları şeklinde gruplandırılır.

Finansman bonolarının satış fiyatı basit iç ve dış iskonto ya da bileşik iskonto metodu ile hesaplanabilir. Geçmişte basit iskontoyla satış fiyatı hesaplanırken, günümüzde daha çok bileşik iskonto yöntemi kullanılmaktadır.

BANKA KREDİLERİ

Bankalar müşterilerine kredi kullandırmadan önce genellikle kredibilite analizi yapmaktadırlar. Müşterinin kredi değerliliğinin belirlenmesinde 5 C kuralından hareket edilebilir: Karakter (character), kapasite (capacity), kapital (capital), teminatlar (collateral) ve koşullar (conditions).

Nakdi Krediler

Belirli bir vade sonunda faizi ile birlikte geri alınmak üzere tüzel ve gerçek kişilere bankalar tarafından kullanılan kredilerdir. Nakdi kredi kullanılırken bankalar ilgili komisyon oranına göre alınan ücretin yanı sıra, banka ve müşteri ilişkilerine göre kendi inisiyatiflerini kullanarak ipotek, çek veya kefalet gibi teminatlar isteyebilirler.

Nakdi krediler türlerine göre öncelikle tüketici kredileri ve ticari krediler olmak üzere ikiye ayrılır. Ticari krediler firmaların kullandığı krediler olup borçlu cari hesap, spot kredi, döviz endeksli kredi, işletme kredileri, altın kredisi, döviz kredisi, iskonto kredisi, ve kredili mevduat hesabı şeklinde sunulabilirler.

Cari Hesap Kredisinde banka, müşterisine belirli bir limite kadar kredi açar; müşteri ise gereksinmelerine göre hesaptan para çeker, kredi de bu şekilde bir cari hesap üzerinden yürütülür. Daha çok kısa süreli olan cari hesap kredisi, genellikle çalışma sermayesi gereksinmesinin karşılanmasında kullanılır.

Güvenilir müşterilere sunulan kısa süreli kredilerin önemli bir bölümü *açık kredi* şeklinde kullanılır. Sadece müşteri imzası karşılığında sunulan krediler, cari hesap şeklinde çalışır. Bu krediler uygulamada daha çok ihracat hazırlık, akreditif teminatı ve kasa kolaylığı şeklinde kullanılır. Teminatsız olmaları nedeniyle riskli diye düşünülür, ancak sadece seçkin müşterilere sunulduğundan risk, müşteri seçimiyle elimine edilir. Bu amaçla müşterinin uzun bir ticari geçmişe sahip olması, kamuoyundaki itibarı, rekabet yeteneği, likiditesi ve işinde deneyimli olması gibi konular özenle değerlendirilir

Zaman içinde değeri düşmeyen, fiyatı istikrarlı ve kolayca paraya dönüştürülebilen varlıkların rehini karşılığında da kredi kullanılmaktadır. Borçlu cari hesap şeklinde açılan senetler karşılığı kredinin geniş bir uygulama alanı vardır. Bu amaçla vadesi en çok 181 gün olan bonolar yaygın olarak kullanılır. Çekler ise görüldüklerinde ödenmeleri gerektiğinden teminata kabul edilmez. Söz konusu varlıkların rehinde kullanılabilmesi için aşağıdaki özellikleri taşıması gerekmektedir:

- İtfa edilmemiş olması,
- Üzerine mahkemece ödeme yasağı konulmamış olması,
- Nama yazılı olanların ait oldukları kuruluşların defterine kaydedilmiş olması.

Spot Kredi

Firmaların kısa süreli nakit ihtiyaçlarını karşılamak için aldığı, vadesi geldiğinde tek seferde ödemesi yapılan kredilerdir. Spot kredilerde müşteri istese de ara ödeme yapamaz. Spot kredilerin tutarı, uygulanacak faiz oranı ve vadesi, kredinin kullanıldığı tarihteki piyasa koşulları ve firma ile yapılan görüşmeler sonucunda saptanır ve kredinin süresi boyunca değişmez. Spot krediler maksimum 360 güne kadar kullanılabilir. Ancak *spot döviz kredilerinde* vade 18 aya kadar çıkabilir.

İştira-İskonto Kredileri

Ticari işlemde doğmuş ve henüz vadesi gelmemiş ticari senetlerin nakde çevrilebilmesine olanak sağlayan bir kredi uygulamasıdır. Uygulamada senet kırdırılması olarak bilinen iskonto işlemi, bankalarca süresi henüz dolmamış poliçe, bono gibi kıymetli evrakların vadesine kadar olan faiz ve komisyonların düşülmesinden sonra bedelinin müşteriye peşin olarak ödenmesidir.

Rotatif Nakit Krediler

Belirlenen vade ve limit içinde kalınmak şartıyla firmanın, imza ve/veya nakit karşılığında, istenen zaman ve miktarda para çekmesine, istendiği zaman ise krediyi kısmen veya tamamen kapatmasına olanak veren avans niteliğindeki (borçlu cari hesap şeklinde çalışan) kredi türüdür. Vadesinden önce kapatılabilme özelliği, firmalara likidite kolaylığı sağlar ve finansman giderlerinin azaltır. Faiz ödemeleri genellikle 3 ayda bir kredi kapaması sırasında yapılır.

Prefinansman Kredisi

Ticari bankalar uluslararası ticaretin finansmanında kullanılmak üzere müşterilerine akreditif ve prefinansman ile ihracat ve döviz kredileri kullanırlar. Yurt dışından mal ithal eden müşterilerinin akreditif avans ödemesini üstlenirler. Böylece akreditifin açılması ile malın yurda gelmesine kadar geçen süredeki finansman ihtiyacını karşılarlar. Aynı şekilde yurt dışına yapılacak ihracatın üretimini gerçekleştirmek için müşterilerine borçlu cari hesap şeklinde çalışan ticari senet ve vesaik karşılığı kredi kullanırlar. Bu kredilerin vadeleri genellikle en fazla 1 yıl olarak uygulanır.

Prefinansman kredisi işletmelere aşağıdaki avantajları sağlar:

- İhracatı önceden finanse etme olanağı,
- Sağladığı döviz girdisine oranla maliyet avantajı,
- T esasına dayalı kredilere göre maliyet avantajı,
- Süresinden önce hesabın kapatılması halinde faizsiz döviz kullanma olanağı,
- İhraç bedellerinin tahsil edilmesiyle kapatılabilmesi.

Döviz Kredileri ve Döviz Endeksli Krediler

İhracata dönük satışları ile döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı amacıyla işletmeler kısa vadeli döviz kredileri kullanabilirler. Bir döviz cinsi üzerinden faiz belirlenerek alış yapılır ve TL olarak kullanılır. Döviz kullanılması özel şartlara tabidir. İhracat taahhüdü içerdiği için KKDF ve BSMV'den istisna edilir. Spot ya da rotatif olarak kullanılması mümkündür. Rotatif kullanımında faiz tahakkuku özel durumlar dışında 3'er aylık dönemler halinde gerçekleştirilir.

Döviz sağlayıcı projelere verilmesi açısından ihracat kredisine benzemektedir. Aralarındaki en önemli fark; *ihracat kredisi* TL olarak açılırken, *döviz kredisinin* döviz ve TL olarak kullanılabilmesidir. *Döviz kredisi*, döviz dönüşü olan işlemlerin finanse edilmesi için kullanılır ve kredi anaparası ile faizlerinin dövizle ödenmesi gerekir. Döviz kredisi faiz oranı, banka ile müşteri arasında serbestçe kararlaştırılır. Döviz kredisinin maliyeti aşağıdaki gibi formüle edilebilir:

$$k = \text{Libor} + \text{Spread} + \text{Banka Ücret ve Komisyonu}$$

Döviz Endeksli Krediler, limiti belli bir döviz cinsine endekslenen ve bu limitle sınırlı olarak borçlanma tarihindeki döviz alış kurları üzerinden TL olarak ödenen, geri ödemesi ve faizi endekslenen döviz cinsi ve tutarına göre hesaplanarak TL olarak tahsil edilen kredilerdir. Döviz kredilerinden farklı olarak ihracat taahhüdü söz konusu olmadığından taahhüt açığı ve yaptırım yoktur.

Eximbank Kredileri

İhracatın geliştirilmesi ve ihracatçıya daha düşük maliyetli fon kaynağı sağlanması amacıyla Türkiye İhracat Kredis Bankası A.Ş. (Eximbank) tarafından hazırlanan çeşitli kredi paketleri bankalar aracılığı ile ihracatçılara, ihracat taahhüdü karşılığında kullanılır.

Eximbank kredileri vergi, resim, harç ve fondan muaf oldukları için ihracatçılara düşük maliyetli fon imkânı sağlar. Bu nedenle diğer ihracat kredilerine oranla faiz avantajı vardır. Kredi, mal sevkinden önce Türk Lirası ya da döviz olarak kullanılabilir. *Sektörel dış ticaret şirketleri*, imalatçılar, imalatçı-ihracatçılar ve ihracatçı firmalara, Türk menşeli malların serbest dövizle, kesin olarak ihracı taahhüdü karşılığında, Free On Board (FOB) ihracat taahhüdünün % 100'ünün TCMB döviz alış kuru üzerinden hesaplanan TL karşılığı kadar kullanılabilen, kullanım koşulları ve faiz oranı Eximbank tarafından belirlenen Eximbank kaynaklı krediler ticari bankalarca kullanılır.

DİĞER KISA SÜRELİ KAYNAKLAR

Faaliyetlerden sağlanan kaynaklar, işletme ile ilgili kişi ya da kurumlar arasında paylaşılır. Oluşan bu gelirler üzerinden ödenecek vergi, kâr payı ve ücretler belirli bir süre sonra ilgili hesaplara aktarılır. İşletmeler devletten vergi iadesi niteliğinde ya da bazı istisna muafiyetlerden yararlanabilirler. Müşterilerden alınan avans ya da bayilerden alınan depozito ve teminatlar da bu gruptaki finansman olanakları arasında yer alır.

Müşterilerden tahsil edilen KDV, ödenecek gelir vergisi ve çalışanlar için yapılan sigorta kesintileri belirli bir süre sonra ilgili kurum hesabına yatırılır. Bunlar *kendiliğinden oluşan kaynaklardır*. Özellikle geniş bir bayi ağı ile çalışan firmalar, bayilerden *nakit teminat veya depozit* olarak faaliyetlerin finansmanında kullanırlar. Holding ya da şirketler grubu şeklinde organize olan kuruluşlar arasında sürekli nakit ya da fon transferi olur. Özellikle likiditesi güçlü olan ana şirket daha çok yeni kuruluşları finanse eder.

Takas (barter), malın mal ile değişimine dayanan bir yöntemdir. Bu ödeme şeklinde para kullanılmaz. Takasın gelişmiş bir şekli olan "kliringde" ise ülkeler arasında bu yönde bir anlaşma düzenlenir ve işlemler kliring ofisi ile merkez bankasının denetiminde gerçekleşir. Satıcı firmanın ithalatçı ülkeden alacaklarını mal olarak tahsil etmesi *aktarma ticareti (switch trading)* olarak bilinir. Uygun mal bulunmaması durumunda ise bu hak başka bir ülkeye aktarılabilir.

Dengeleme (offset) anlaşmaları gelişmiş ülkelerin az gelişmiş ülkelere ileri teknoloji gerektiren malların satışını özendirmek için kullanılır. Malı satan ülke, ithalatçı ülkeye döviz tasarrufu sağlayıcı yönde yardımcı olur, böylece döviz rezervleri dengelenir.

Geri -alım (buy back), dengelemenin başka bir versiyonudur. Burada ihraç edilen malların bedeli, bu mallar aracılığı ile gerçekleştirilecek üretimin satın alınmasıyla ödenir. Bu yöntemde üretici kuruluş, malları alarak alacağını tahsil eder. Geri almaya benzer olarak, ihracatçının sattığı mallar karşılığında, ithalatçı ülkeden belirlenmiş sürede malın satın aldığı yöntem ise **karşı satın alma (counter purchase)** olarak bilinir.

Gayri Nakdi Krediler

Herhangi bir işin yapılmasını, mal teslimini veya borç ödemesini taahhüt eden işletmelerin, bu taahhütlerini kararlaştırılan koşullara uygun olarak yerine getireceklerini veya borçlandıkları paraları vadelerinde ödeyeceklerini güvenceye almak üzere, bankaca karşı tarafa hitaben taahhütte bulunulması, garanti verilmesi tarzında kullanılan parasal olmayan kredilerdir.

Teminat Mektupları

Teminat mektubu, borçlunun alacaklıya karşı üstlendiği yükümlülüğün yerine getirilmesini garanti etmek üzere, ticari bankalar tarafından alacaklıya hitaben düzenlenen bir taahhüttür. Yurt içinde ya da yurt dışında yerleşik gerçek ya da tüzel kişiler lehine bir malın teslimi, bir işin yapılabilmesi ya da bir borcun vadesinde ödenmesi vb. konularda yüklenimin yerine getirilememesi halinde, belirli bir tutarı n kayıtsız şartsız ödenmesinin bir mektupla taahhüt edildiği kredi uygulamasıdır.

Kabul Kredisi (Banka Kabulleri)

Kabul (aval) kredisi, ithalatçı firmanın malı teslim aldıktan sonra, satıcı ile anlaştıkları ve poliçe üzerinde belirtilen tarihte ödeme yapılmasını içerir. Akreditifli, vesaik veya mal mukabili olmak üzere yapılabilecek kabul kredili ödeme şeklinde, düzenlenecek poliçelerin vadeleri kabul tarihinden başlayarak herhangi bir süre ile sınırlı olmaksızın serbestçe belirlenir. Para piyasası gelişmiş ülkelerde bu poliçeler, ihracatçılar tarafından iskonto edilerek mal bedellerinin vadesinden önce tahsil edilmesi sağlanır. Böylece ihracatçılar, vadeli mal satışlarını kolayca finanse ederler.

Referans Mektupları

Genellikle inşaat ve taahhüt işleri ile uğraşan kredili müşterilerden, işe yetecek kredi ve nakit gücüne sahip olup olmadıklarını saptamak amacıyla referans mektupları istenebilir. İş için ihtiyaç duyulması halinde bankanın ilgili birimine başvurularak, TL ya da yabancı para üzerinden işletmeye referans mektubu düzenlenebilir.

ULUSLARARASI TİCARETTE ÖDEME ŞEKİLLERİ

Peşin Ödeme

Peşin ödeme, ithalatçının ihracatçıya mal bedelini bankası aracılığıyla ödemesi, ihracatçı nın da bedelini tahsil ettikten sonra malı ithalatçıya göndermesi şeklinde gerçekleşir. Bu sistemde ithalatçı satıcıya güven duyar ve bir bakıma onu kredilendirir. Peşin ödeme, ihracatçıyı güvenceye alır, ithalatçı ise risk üstlenir.

Mal Mukabili Ödeme

Açık hesap (open account) olarak da adlandırılan sistemde, ihracatçı bedelini tahsil etmeden malı yükler. Vade genellikle 30 ile 90 gün arasında değişir. Mal mukabili ödeme yönteminde ihracatçı ithalatçıyı bir bakıma finanse ettiği için ithalatçı açısından en avantajlı ödeme yöntemidir.

NOT: Peşin ödemede ithalatçı malların eline ulaşmama riskini, mal mukabili ödemede ise ihracatçı malları teslim etmesine rağmen ithalatçının ödeme yapmaması riskini üstlenir.

Vesaik Mukabili Ödeme

Vesaikler ihracatçının bankası aracılığı ile tahsilat bankasına ödeme talebi ile birlikte gönderilir. Vesaik, ödemenin ithalatçıdan tahsile dair alınan ödeme garantisinden sonra ithalatçıya teslim edilir. Ödeme ise tekrar bankalar kanalı ile ihracatçıya ulaşır. İthalatçıya güven duyulması, ithalatçının ülkesinde ekonomik ortam ve şartların dengeli olması ve iki firmanın aralarında sürekli ticaret yapılması durumunda tercih edilen bir yöntemdir.

Akreditif

Akreditif dış ticarete alıcı ve satıcıyı güvence altına alan bir ödeme ve finansman yöntemidir. Bu yöntemde banka, akreditif yoluyla, ithalat yapan müşteriye ithalatın gerçekleşmesi için gerekli finansman olanağı sağlar. Uluslararası ticarete de, alıcı ile satıcı arasındaki sözleşmede, satıcı teslim borcunu, alıcı ise malın bedelini ödeme yükümlülüğünü üstlenir. Satıcı, malı sattığı anda bedelini almak, alıcı ise bedeli ödediği anda satın aldığı malın depolarında olmasını ister. Uluslar arası satım sözleşmeleri, çeşitli nedenlerle, taraşarın yükümlülüklerini aynı anda yerine getirmelerini güçleştirir. Bu durumda bankalar devreye girerek riski üstlenirler. Akreditif, uluslararası ticarete, taraşarın kaygılarını en aza indiren ödeme ve kredi şeklidir. Akreditif ödeme sisteminde bankalar çok önemli rol oynamaktadır çünkü bankalar hem ihracatçıyı hem de ithalatçıyı güvence altına alırlar.

Akreditif işleminde kredi mektubunda belirtilecek özellikler şunlardır:

- Akreditifin türü,
- Muhabir bankanın adı, adresi ve mektubun keşide tarihi,
- Akreditifin açılmasını isteyen müşterinin ve ödemenin yapılacağı firmanın adı,
- Akreditifin tutarı, satış ve teslim şekli,
- Sigorta koşulları,
- Malın türü ve miktarı,
- Malın yükleneceği ve boşaltılacağı limanlar,
- Kısmi sevkiyat yapılıp yapılamayacağı,
- Akreditifin vadesi ve yükleme vadesi,
- Akreditifin kullanılış şekli.

Akreditif açılmadan önce dikkat edilmesi gereken noktalar şu şekilde sıralanabilir:

- Satış sözleşmesinin doğru yapılmasına özen gösterilmeli,
- Üretim ya da tedarik süresi ile akreditif arasında uyum olmalı,
- Karmaşık işlemlerden kaçınılmalı,
- Her akreditif kendi içinde değerlendirilmeli,
- Akreditif içeriği analiz edilmeli,
- İşletmeye uymayan şartların amir bankadan değiştirilmesi istenmeli,
- İşlemin riski doğru tespit edilmeli,
- İşlemin maliyetleri karşılaştırılmalı.

Akreditif işlemleri

- Alıcı ile satıcı arasında proforma faturaya dayalı sözleşmenin yapılması,
- İthalatçının bankasına ihracatçı lehine akreditif açması için talimat verilmesi,
- Amir bankanın, satıcının ülkesindeki bankasına akreditifi ihbar ya da teyit etmesi,
- Muhabir ya da teyit eden bankanın akreditifin açıldığını ihracatçıya bildirmesi,
- Açılan akreditif üzerine satıcının belirtilen zamanda malları sevk etmesi,
- Satıcının, sevkiyatın yapıldığını gösteren belgeleri kredinin açıldığı bankaya göndermesi,
- Muhabir bankanın, vesaiki ithalatçının bankasına göndermesi,
- İthalatçı firmanın bankasına ödemeyi yapması ya da kredi kullanması,
- İthalatçı firmanın bankasından vesaikin teslim alınması,
- Amir bankanın ihracatçının bankasına akreditif tutarını ödemesi,
- İhracatçının bankasının akreditif tutarını ihracatçıya ödemesi ve malların gümrükten çekilmesi.

Akreditif işleminde banka, teslim edilecek malları doğrudan onaylayarak değil, bu malların teslimini gösteren belgelere dayanarak işlem yapmaktadır. Bu nedenle akreditif işleminin doğru bir şekilde yapıldığından emin olmak için banka söz konusu belgeleri titizlikle incelemelidir.

Akreditif Türleri

Dönülebilir (Kabili Rücu) Akreditif: Bu tür akreditifler, ithalatçı ya da bankası tarafından, ihracatçıya önceden haber verilmeden, her zaman değiştirilebilir veya iptal edilebilir.

Dönülemez (Gayri Kabili Rücu) Akreditif: Gayri kabili rücu akreditif, süresinden önce bankanın onayı alınmadan değiştirilmesi ve iptali mümkün olmayan akreditiftir. Teyitli ve teyitsiz olmak üzere iki şekli vardır.

Teyitli Akreditif: İhracatçı, akreditif açan bankaya, yeterince güvenmiyorsa, kendisini güvende hissetmek için poliçenin ödenmesi konusunda bir bankadan teminat vermesini isteyebilir.

Rotatif Akreditif: Şartlara göre kısmen veya tamamen kullanıldığında değişiklik gerektirmeden önceden belirlenen tutarda yenilenen akreditiftir.

Devredilebilir Akreditif: Akreditif metninde “transferable” yazma zorunluluğu olan devredilebilir akreditif, kendisine akreditif açılan lehdarın (ihracatçı) talimatı ile akreditifin açıldığı bankadan bir veya birden fazla ikinci lehdarın kullanımına izin verilebilen bir akreditiftir. Aksi belirtilmedikçe bir akreditif ancak bir kez devredilebilir.

Red Clause Akreditif: Muhabir banka, akreditif talimatında belirtilen özel bir hükme dayanarak, ihracatçı sevk belgelerini ibraz etmeden avans ödemesinde bulunur.

Green Clause Akreditif: Green clause akreditifte ihracatçının mal sevkinden önce akreditiften tahsilat yapmasına olanak sağlar.

Karşılıklı (Back To Back) Akreditif: İhracatçının lehine açılan akreditifin devredilebilir olmadığı ya da devredilse bile devir işleminin gerektirdiği ticari şartları yerine getiremediği durumlarda karşılıklı akreditif kullanılır.

Stand-By Akreditif: Bu tür akreditifler bir ödeme aracından çok bir garanti aracıdır. Taraflar arasında yapılan sözleşmelerde, taraflardan birisinin yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumuna karşın, diğer tarafın garanti olarak bir teminat istemesi sonucu teminat gösterimi için bankalarca müteahhit adına açılan kredilerdir.

FAKTÖRİNG

Faktoring, mal veya hizmet satışından doğan alacakları temlik alarak satıcı firmaya garanti, tahsilat/alacak yönetimi ve finansman hizmetlerinden en az birinin sunulduğu finansman yöntemidir. Faktoring, vadeli alacaklara hareket ve likidite kazandıran ve işletmeye “nakit” girişini sağlayan önemli yöntemlerden biridir. İşletmelerin faktoring kuruluşları ile yaptıkları sözleşmeler ile alacaklar güvenli ve etkili bir tahsilat ve nakit akışına dönüşür.

Faktoring işlemi sadece kısa vadeli alacaklar için söz konusu olup, bu işlemde vadeler genellikle 30 ile 120 gün arasında değişmektedir. Daha çok bir kredi tekniği olarak değerlendirilen faktoring üç temel fonksiyonu yerine getirir. Söz konusu fonksiyonlar şunlardır:

- Finansman
- Hizmet
- Risk üstlenme.

Faktoring Türleri

Fatura (invoice) Faktoringi, risk üstlenilmeyen bir faktoring şeklidir. Bazı satıcılar ticari itibarları açısından faktoring işleminin örtülü kalmasını tercih edebilirler. Bu durumda **kapalı faktoring** söz. Faaliyetleri belirli mevsimlerde yoğunlaşan firmalar ise genellikle **sezonluk faktoringi** tercih ederler. Ödemenin doğrudan faktoring kuruluşuna yapıldığı ancak faktörün risk üstlenmediği ve alacak tahsilini üstlendiği faktoring şekli **toptan faktoring** olarak adlandırılır. **Vade Faktoring’de** hizmet ve güvence fonksiyonları yerine getirilir, fonlama yer almaz.

Acente Faktoring’inde de iki farklı uygulama vardır. İlkinde finansman ve risk üstlenme bir arada yer alır, alacak yönetimi ise satıcı firmanın isteğine bağlıdır. İkincisinde ise alacak yönetimi ve tahsil fonksiyonu satıcı firma tarafından yürütülürken, güvence ve fonlama fonksiyonu faktor tarafından üstlenilir.

Uluslararası Faktoring: Başlangıçta yurt içi işlemlerle yoğun olarak ilgilenen faktoring kuruluşları dış ticaretteki artışa paralel olarak uluslararası faktoring işlemlerini özel uzman kadrolarla ve uluslararası acenta bağlantıları ile etkili ve yoğun bir şekilde gerçekleştirmeye başlamışlardır.

Full Servis Rücu Edilemez Faktoring, genelde üretici ile factor arasında düzenli ve sürekli bir anlaşma niteliğindedir.

Açıklanmamış Faktoring, işletme, faktoring anlaşması yaptığı için gizli tutulması kaydıyla, full servisin sağladığı tüm hizmetlerden yararlanmak isteyebilir. Böyle bir durumda ayrı bir pazarlama şirketi kurularak, faturaları yeni kurulan şirket (faktor) adına düzenlenir. Faktor ile işletme arasında bir faktoring anlaşması yapılarak, pazarlama şirketinin, üreticilerin tüm alacaklarını satın alacağı belirtilir. Finansman ve hizmet işlevinin yanı sıra riskin de üstlenildiği faktoring işlemleri **gerçek faktoring** olarak adlandırılır. Faktorün risk üstlenmediği faktoring sözleşmeleri ise **gerçek olmayan faktoring** olarak bilinir.

Faktoringin Maliyeti

Faktoring maliyeti iki bölümden oluşur. Bunlar, komisyon ve firmaya avans ödemesi yapıldığında oluşan faizdir. Alacağın faktor tarafından belirlenen riskine göre komisyonu, genellikle faturanın % 1’i ile % 3’ü arasındadır. Avans ödemesinin faizi; cari faiz oranına bağlıdır.

Faktoringin Yararları

Başta tekstil, otomotiv, yedek parça ve gıda olmak üzere çeşitli sektörlerde küçük ve orta boy firmalar faktoring hizmetlerinden yaygın olarak yararlanırlar. Bununla birlikte faktoringin işletmelere sağladığı en önemli faydalar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Faktoring yöntemi ile sağlanan finansman kaynağı esneklik,
- Alacaklara bağlanan fonların vadesinden önce çözülmesi, fonların başka alanlarda kullanılabilmesine imkan tanır,
- Faktoring kurumunun senet tahsil dışındaki diğer hizmetlerden de yararlanılabilir.
- Alacak hakkının satışının, firmanın bilançosu üzerine etkisi de diğer finansman yöntemlerinden farklı olarak bilançonun aktif kısmındaki alacakları düşürme şeklinde olur.

ÜNİTE 8 İLE İLGİLİ SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi işletmelerin kısa vadeli finansman kaynakları arasında yer almaz?

- A) Faktoring
- B) Forfaiting
- C) Eximbank
- D) Prefinansman kredisi
- E) Kabul kredisi

2. Satıcı kredileri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Aylık vade farkları toplandığında yıllık maliyet bankaların kredi faiz oranından daha yüksektir.
- B) İşletmelerin kısa vadeli kaynakları arasında önemli bir yer tutar.
- C) Borçlanma kapasitesi sınırlı olan özellikle küçük boy işletmelerin en önemli finansman kaynaklarıdır.
- D) Üretici toptancıya, toptancı da perakendeciye bir ödeme süresi tanır.
- E) İşletmelerin nakit iskontosundan yararlanmaması maliyetlerini olumlu etkiler.

3. Aşağıdakilerden hangisi finansman bonusu yoluyla fon sağlayamaz?

- A) Halka açık şirketler
- B) Mahalli idareler
- C) Sıradan (Adi) ortaklıklar
- D) Kamu iktisadi teşebbüsleri
- E) Özel mevzuat uyarınca faaliyet gösteren kuruluşlar

4. Aşağıdakilerden hangisi faktöringün fonksiyonlarından değildir?

- A) Finansman
- B) Vergi yönetimi
- C) Risk yönetimi
- D) Hizmet
- E) İstihbarat

5. L işletmesi 5 milyon'lık finansman bonosunu %15 iskonto oranından satmak istiyor. Bononun vadesi 1 Aralık 2011 olduğuna göre 1 Kasım 2011'de finansman bonosunun satış fiyatı kaç TL'dir? (basit iç iskonto yöntemine göre)

- A) 2.509.300
- B) 3.938.272
- C) 4.938.272
- D) 4.950.300
- E) 5.010.400

6. Aşağıdakilerden hangisi üzerine repo işlemi yapılamaz?

- A) Devlet tahvilleri
- B) Hazine bonoları
- C) Banka garantili bonolar
- D) Borsada işlem gören borçlanma senetleri
- E) Borsaya kote edilmiş hisse senetleri

7-9 sorular aşağıdaki bilgilere göre yanıtlanacaktır.

K işletmesi ticari faaliyetlerinden doğan 180 günlük ve 80.000 TL alacağını vadesinden önce faktöring şirketine devrederek finansman sağlamak istiyor. Faktöring şirketi, hizmet ve risk üstlenme karşılığında komisyon olarak alacak tutarının %2'sini, verilecek nakit karşılığında da yıllık %15 faiz uyguluyor. Sözleşmeye göre alacak tutarının tamamı üzerinden ödeme yapılacaktır.

7. Yukarıdaki bilgilere göre işletmenin ödeyeceği komisyon gideri kaç T olur?

- A) 1.400
- B) 1.500
- C) 1.600
- D) 1.700
- E) 1.850

8. Bu bilgilere göre işletmenin ödeyeceği finansman gideri kaç TL olur?

- A) 5.000
- B) 6.000
- C) 6.500
- D) 6.650
- E) 6.800

9. Bu bilgilere göre işletmenin faktöring işleminden yararlanarak sağlayacağı fon tutarı kaç TL'dir?

- A) 71.300
- B) 72.400
- C) 73.100
- D) 74.500
- E) 75.600

10. Aşağıdakilerden hangisi akreditif türleri arasında yer almaz?

- A) Dönülemez (gayri kabili rücu)
- B) Teyitli akreditif
- C) Rotatif akreditif
- D) Eximbank kaynaklı akreditif
- E) Red Clause akreditif

1b 2e 3c 4b 5c 6e 7c 8b 9b 10d

FİNANSAL YÖNETİM ÇIKMIŞ SORU ANALİZLERİ (FİNAL)

2005 final- 2006 final- 2007 büt.

1-Bir işletmede yarı mamul stoku tutulmasının temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Stok maliyetlerini düşürmek
- B) Sipariş verme sıklığını azaltmak
- C) Üretim sürecinde, bir faaliyetteki aksamının diğer bir faaliyeti etkilemesini önlemek
- D) Üretim sürecini kısaltmak
- E) Üretim kalitesini artırmak

2006 final-

3-“3/10 net 45” ne anlama gelir?

- A) 45 gün vade tanınan alacak 10 gün içinde ödenirse %10 indirim yapılır.
- B) Alacak 45 gün içinde ödenirse %3 indirim yapılır.
- C) 45 gün vade tanınan alacak 10 gün içinde ödenirse %3 indirim yapılır.
- D) 45 gün vade tanınan alacak 3 gün içinde ödenirse %10 indirim yapılır.
- E) Alacak 45 gün içinde ödenirse %10 indirim yapılır.

2008 büt-

4-“5/15 net 60” ne anlama gelir?

- A) 60 gün vade tanınan alacak 5 gün içinde ödenirse %15 indirim yapılır.
- B) 60 gün vade tanınan alacak 15 gün içinde ödenirse %5 indirim yapılır.
- C) Alacak 60 gün içinde ödenirse %5 indirim yapılır.
- D) 60 gün vade tanınan alacak 15 gün içinde ödenirse %15 indirim yapılır.
- E) Alacak 60 gün içinde ödenirse %15 indirim yapılır.

2010 büt-

5-“5/10 net 60” ne anlama gelir?

- A) 60 gün vade tanınan alacak 5 gün içinde ödenirse %5 indirim yapılır.
- B) 60 gün vade tanınan alacak 10 gün içinde ödenirse %5 indirim yapılır.
- C) Alacak 60 gün içinde ödenirse %5 indirim yapılır.
- D) 60 gün vade tanınan alacak 10 gün içinde ödenirse %10 indirim yapılır.
- E) Alacak 60 gün içinde ödenirse %10 indirim yapılır.

2006 final-

6-Aşağıdaki durumlardan hangisi alacaklar düzeyini artırmaz?

- A) Kredi politikasının esnek olması
- B) Sektörde rekabet olmaması
- C) Ekonomide durgunluk yaşanması
- D) Kredili satışların artması
- E) Satışların artması

2007 final- 2008 büt- 2009 büt-

7-Aşağıdakilerden hangisi alacak düzeyini belirleyen faktörlerden biri değildir?

- A) Sektördeki rekabet
- B) Kredi ve tahsilât politikası
- C) Ortaklık yapısı
- D) Kredili satışların toplam satışlar içindeki payı

E) Satışların hacmi

2007 final- 2009 final-

8-Aşağıdakilerden hangisi kredi politikasının esnekleştirilmesinin doğuracağı sonuçlardan biri değildir?

- A) Stok bulundurma maliyetlerinin artması
- B) Tahsil edilemeyen alacakların oranının artması
- C) Satışların artması
- D) Alacak tahsil maliyetlerinin artması
- E) Alacaklara bağlanan fonların azalması

2006 büt-

9-Aşağıdakilerden hangisi esnek kredi politikası uygulamasının sonuçlarından biri değildir?

- A) Satışların artması
- B) Kârların artması
- C) Tahsil edilemeyen alacakların artması
- D) Alacaklara bağlanan fonların azalması
- E) Stoklara bağlanan fonların artması

2007 final-

10-Aşağıdakilerden hangisi yarı mamul stok miktarını etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Ürünün satış fiyatı
- B) Üretim miktarı
- C) Üretim sürecinin uzunluğu
- D) Üretimin katma değeri
- E) Üretim faaliyetinin sürekliliği

2008 final-

11-Bir işletmenin, kredi politikasında yaptığı değişiklikten sonra satışları 12.000 TL den 15.000 TL ye, nakit iskontosu oranı %3 ten %5 e ve nakit iskontosundan faydalananların oranı %20 den %40 a çıktığına göre, nakit iskontosunun söz konusu işletmeye maliyeti kaç TL olmuştur?

- A) 412
- B) 395
- C) 315
- D) 228
- E) 204

2008 final- 2010 final-

12-3/15 net 30 kredi şartının 1 yıl içerisinde kullanılmamasının müşteriye yıllık maliyeti yaklaşık yüzde kaçtır? (1 yıl=360 gün)

- A) 74.2
- B) 68.7
- C) 67.9
- D) 66.3
- E) 65.8

2009 final-

14- Stokların yetersiz olması, aşağıdaki durumlardan hangisine yol açmaz?

- A) Üretim kalitesinin düşmesine
- B) Müşteri kaybına
- C) Üretimin gecikmesine
- D) Üretimin durmasına
- E) Maliyetlerin artmasına

2009 final-

15- Aşağıdakilerden hangisi hammadde stoku bulundurmaya etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Hammadde fiyatlarındaki beklentiler
- B) İşletmenin depolama kapasitesi
- C) Stok bulundurma maliyetleri
- D) Kredili satışların hacmi
- E) Üretimin mevsimlik oluşu

2010 büt-

16- Faaliyetleri birbirine bağımlı olan işletmelerde stokların yetersiz olması, aşağıdaki durumlardan hangisine yol açmaz?

- A) Stok giderlerinin artmasına
- B) Müşteri kaybına
- C) Üretimin durmasına
- D) Üretimin gecikmesine
- E) Siparişlerin gecikmesine

2010 final-

17- Ekonomik sipariş miktarı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Toplam stok maliyetlerini maksimize edecek sipariş miktarını belirlemeye yöneliktir
- B) Toplam stok maliyetlerini minimize edecek sipariş miktarını belirlemeye yöneliktir
- C) Toplam sipariş maliyetlerini minimize edecek sipariş miktarını belirlemeye yöneliktir
- D) Toplam stok bulundurma maliyetlerini maksimize edecek sipariş miktarını belirlemeye yöneliktir
- E) Toplam stok bulundurma maliyetlerini minimize edecek sipariş miktarını belirlemeye yöneliktir

2005 büt- 2006 büt- 2007 büt-

19- Aşağıdakilerden hangisi daha fazla yarı mamul bulundurmaya gerektirmez?

- A) İmalat sürecinin uzun olması
- B) Üretimin süreklilik arz etmesi
- C) Üretim miktarının artması
- D) Yarı mamullerin başka işletmelere yaptırılabilmesi
- E) İmalat sürecinin karmaşık olması

2004 final- 2007 büt-

21- Borcun zamanında geri ödenmemesi durumunda, alacakların değersiz hale gelmemesi için müşterilerden güvence alınmasına ne ad verilir?

- A) Teminat
- B) Alacak yönetimi
- C) Kredi puanlaması
- D) Karakter
- E) Kapasite

2009 büt-

23- Aşağıdakilerden hangisi müşterinin borcunu geri ödeme kabiliyetini gösterir?

- A) Karakter
- B) Gelir
- C) Kapasite
- D) Teminat
- E) Koşul

2009 büt-

24- Aşağıdakilerden hangisi müşterilerin kredi değerliliği belirlenirken incelenmesi gereken temel konular arasında yer almaz?

- A) Müşterinin karakteri
- B) Müşterinin faaliyet konusu
- C) Müşterinin kapasitesi
- D) Ekonomik ve sektörel koşullar
- E) Teminatlar

2009 büt- 2010 büt-

25- Aşağıdakilerden hangisi kendiliğinden oluşan fonlardan biri değildir?

- A) Bayilerden alınan teminatlar
- B) Ödenecek vergiler
- C) Ödenecek kredi faizler
- D) Bayilerden alınan depozitolar
- E) Peşin ödenmiş ücretler

2005 büt- 2006 büt- 2008 büt-

26- Bir miktarı veya tamamı kullanıldıkça, herhangi bir değişikliğe lüzum kalmaksızın eski miktar dahilinde yenilenen akreditif türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devredilebilir akreditif
- B) Rotatif akreditif
- C) Dönülemez akreditif
- D) Teyidli akreditif
- E) Dönülebilir akreditif

2005 büt- 2006 final- 2007 büt-

27- Aşağıdakilerden hangisi repo işleminde kullanılamaz?

- A) Hatır senetleri
- B) Varlığa dayalı menkul kıymetler
- C) Hazine bonoları
- D) Devlet tahvilleri
- E) Banka bonoları

2006 final-

28- Hazine garantisi taşıyan finansman bonoları aşağıdakilerden hangisidir?

- A) A Tipi
- B) B Tipi
- C) C Tipi
- D) D Tipi
- E) E Tipi

2007 final- 2008 büt-

29- Döviz kurlarındaki artışın TL faizlerinin altında kalacağını öngören bir finans yöneticisi, aşağıdaki banka kredilerinden hangisini tercih etmelidir?

- A) Spot kredi
- B) İskonto kredisi
- C) Günlük faiz oranlı rotatif kredi
- D) Taksitli ticari kredi
- E) Dövizde endeksli kredi

2007 final-

30- Finansman bonusu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Uzun süreli finansman aracıdır.
- B) Anonim şirketlerce ihraç edilebilir.
- C) Kısa vadeli faiz oranlarından etkilenir.
- D) İkincil piyasası vardır.
- E) Vadesi, 60 günden az olamaz.

2007 final-

31- Aşağıdakilerden hangisi faktoringin unsurlarından biri değildir?

- A) Satıcı firma
- B) Lessor
- C) Faktör
- D) Alacak devri
- E) Faktoring sözleşmesi

2008 final- 2010 final-

32-İthalatçı ya da banka tarafından, ihracatçıya önceden haber verilmeksizin iptal edilebilen akreditif türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teyitli akreditif
- B) Rotatif akreditif
- C) Devredilebilir akreditif
- D) Dönülemez akreditif
- E) Dönülebilir akreditif

2008 final-

33- Aşağıdakilerden hangisi akreditifin taraflarından biri değildir?

- A) İhracatçı
- B) İhracatçının bankası
- C) Gümrük Müsteşarlığı
- D) İthalatçının bankası
- E) İthalatçı

2009 büt-

34- Aşağıdakilerden hangisi ticari kredilerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Ticari kredi kullanan işletmenin nakit iskontosundan da yararlanması
- B) Teminat olarak senet alınmışsa iskonto ettirebilmesi
- C) Satış artırma çabalarını desteklemesi
- D) Finansman imkânları sınırlı olan küçük işletmeler için önemli olması
- E) Belirli bir vadeye sahip olması

2009 büt-

35- Banka kredisi ile desteklenmiş finansman bonolarına ne ad verilir?

- A) A Tipi
- B) B Tipi
- C) C Tipi
- D) D Tipi
- E) E Tipi

2009 büt-

36-İthalatçının bankasının, ihracatçı tarafından keşide edilen poliçeyi kabul ederek, ithalatçı lehine açtığı gayri nakdi krediye ne ad verilir?

- A) Avans teminat mektubu
- B) Spot kredi
- C) İhracat faktoringi
- D) Kabul kredisi
- E) Döviz kredisi

2010 final-

37- Aşağıdaki finansal işlemlerden hangisi uluslar arası havale niteliğindedir?

- A) Seküritizasyon
- B) Factoring
- C) Mortgage
- D) Akreditif
- E) Sendikasyon

2008 büt-

38- Aşağıdakilerden hangisi Factoring maliyetlerini etkilemez?

- A) Satıcı işletme müşterilerinin risk durumu
- B) Satıcı işletmenin mal alım vadeleri
- C) Kısa vadeli faiz oranları
- D) Satıcı işletmenin piyasadaki prestiji
- E) Satıcı işletmenin factor ile olan ilişkileri

2004 ara- 2006 ara- 2010 final

39- Bir işletmenin birim değişken giderleri 1,5 TL, sabit giderleri 30.000 TL ve başabaş üretim hacmi 20 000 adet ise bu işletmenin başabaş noktasındaki birim ürün satış fiyatı kaç TL olur?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 4,5
- E) 6

2004 ara- 2005 ara- 2006 ara- 2005 büt-

40- Sabit giderler ile değişir giderler arasında ilişki kurarak sabit giderlerin nereye kadar kabul edilebileceğini araştıran analiz tekniğine ne ad verilir?

- A) Marjinal kaldıraç
- B) Başabaş kaldıraç
- C) Çalışma kaldıraç
- D) Birleşik kaldıraç
- E) Finansal kaldıraç

2004 ara- 2005 ara- 2006 ara- 2008 ara-

2006 final- 2007 büt-

41- Aşağıdakilerden hangisi sabit giderler arasında yer almaz?

- A) Amortismanlar
- B) Hammadde giderleri
- C) Yönetici maaşları
- D) Faiz giderleri
- E) Sigorta giderleri

2004 ara- 2006 final- 2007 final-

42- Bir işletmenin çalışma kaldırıcı derecesi 2, finansal kaldırıcı derecesi 3 ise bu işletmenin bileşik kaldırıcı derecesi kaçtır?

- A) 2
- B) 3
- C) 5
- D) 6
- E) 9

2005 ara- 2008 ara-

43- Bir işletmenin başa baş satış tutarı 3 000 TL, toplam değişken gideri 600 TL ve toplam satışı 1 000 TL ise, bu işletmenin toplam sabit giderleri kaç TL olur?

- A) 1 000
- B) 1 200
- C) 1 800
- D) 2 000
- E) 3 500

2005 ara- 2006 ara-

44- Aşağıdakilerden hangisi doğrusal başa baş analizinin varsayımları arasında yer almaz?

- A) Üretim faktörlerinin verimliliği artmaktadır.
- B) Birim satış fiyatları değişmemektedir.
- C) Genel fiyat düzeyi istikrarlıdır
- D) İşletme giderleri, sabit veya değişken giderler olarak ayrılmaktadır.
- E) Satışlarla üretim arasında tam bir zaman uyumu vardır.

2007 ara-

45- Aşağıdakilerden hangisi faaliyet kaldırıcı derecesini etkilemez?

- A) İşçilik maliyetlerindeki değişim
- B) Faiz oranlarındaki değişim
- C) Girdi fiyatlarındaki değişim
- D) Genel imalat giderlerindeki değişim
- E) Satış hacmindeki değişim

2007 ara-

46- Başa baş analizi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Toplam sabit giderlerin azalması, başabaş noktasındaki üretim miktarını azaltır.
- B) Başabaş noktasında zarar sıfırdır.
- C) Başabaş noktasında kâr sıfırdır.
- D) Birim satış fiyatının azalması, başabaş noktasındaki üretim miktarını artırır.
- E) Birim değişken giderin artması, başabaş noktasındaki üretim miktarını azaltır.

2007 ara- 2008 final- 2010 büt-

47- Aylık 50.000 TL sabit giderle bir ürün üreten ABC işletmesi, aylık 20.000 birim satış hedefliyorsa ve birim değişken gideri 5 TL ise, zarar etmemek için satış fiyatını en az kaç TL olarak belirlemelidir?

- A) 7,5
- B) 8
- C) 8,5
- D) 9

E) 10

2008 ara-

48- Aşağıdakilerden hangisi, hisse başına kârdaki yüzde değişimin, satışlardaki yüzde değişime oranlanması suretiyle bulunur?

- A) Çalışma kaldırıcı
- B) Finansal kaldırıcı
- C) Birleşik kaldırıcı
- D) Başabaş noktası
- E) Cari oran

2009 ara- 2009 final- 2009 büt-

49- İşletmenin sabit giderleri 60.000.000 TL, birim satış fiyatı 20.000 TL, birim başına değişken giderleri 8.000 TL ise bu işletmenin başabaş noktasındaki satış tutarı kaç TL olur?

- A) 5.000
- B) 50.000
- C) 10.000.000
- D) 50.000.000
- E) 100.000.000

2009 ara-

50- Bir işletmenin sabit giderleri 32.000.000 TL, birim başına değişken giderleri 14.000 TL ve başabaş noktasındaki üretim miktarı 2.000 adet ise, bu işletmenin ürettiği malların satış fiyatı kaç TL'dir?

- A) 10.000
- B) 20.000
- C) 30.000
- D) 32.000
- E) 40.000

2009 ara-

51- Faiz ve vergiden önceki karı 218.750 TL olan bir işletmenin satışları 600.000 TL, toplam değişir giderleri 250.000 TL ve finansal kaldırıcı derecesi 2 ise, bu işletmenin bileşik kaldırıcı derecesi kaçtır?

- A) 1,24
- B) 1,48
- C) 2,48
- D) 3,20
- E) 4,40

2010 ara-

52- Faiz ve vergi öncesi kardaki değişimin satış tutarındaki yüzde değişime bölünmesiyle elde edilen değer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Brüt kaldırıcı
- B) Finansal kaldırıcı
- C) Bileşik kaldırıcı
- D) Başabaş noktası
- E) Çalışma kaldırıcı

2010 ara-

53- Bir işletmenin sabit giderleri 300.000 TL birim değişken giderleri 10 TL ise, bu işletmenin 60.000 adet üretim miktarında başabaş noktasına gelebilmesi için birim ürün satış fiyatının kaç TL olması gerekir?

- A) 5
- B) 15
- C) 25
- D) 30
- E) 45

2006 büt-

54- Bir işletmenin birim ürün satış fiyatı 3 TL, sabit giderleri 50 000 TL, başabaş üretim hacmi 200 000 adet ise bu işletmenin başabaş noktasında birim değişir giderleri kaç TL'dir?

- A) 2
- B) 2.25
- C) 2.5
- D) 2.75
- E) 3

2008 büt- 2010 büt-

55- Bir işletmenin çalışma kaldırıcı derecesi 2.5 ve bileşik kaldırıcı derecesi 4 ise, bu işletmenin finansal kaldırıcı derecesi kaçtır?

- A) 0.5
- B) 1.6
- C) 1.9
- D) 2.3
- E) 3.2

2004 ara- 2007 büt-

56-İşletmelerin uzun dönemli planlama faaliyetlerinde kullandığı finansal tablolara ne ad verilir?

- A) Bilanço
- B) Nakit bütçesi
- C) Gelir tablosu
- D) Kâr / Zarar tablosu
- E) Proforma finansal tablo

2004 ara- 2006 ara- 2010 ara-

57- Aşağıdakilerden hangisi nakit bütçesinin yararlarından biri değildir?

- A) İşletmenin en fazla nakit ile çalışabilmesine olanak vermesi
- B) İşletmenin borçlanmaya gideceği zamanı planlamasına yardımcı olması
- C) Kredi verenlere, alacaklarını zamanında tahsil edip edemeyeceklerini göstermesi
- D) Ortaklara ne zaman kâr payı verileceğinin planlanmasına olanak vermesi
- E) İşletmenin nakdini etkili bir şekilde kullanılıp kullanmadığına ilişkin bilgi vermesi

2005 ara

58- Aşağıdakilerden hangisi nakit bütçesinin yararlarından biri değildir?

- A) İşletmenin elde edeceği kârı göstermesi
- B) İşletmenin nakit akışlarında uyum sağlaması
- C) İşletmenin, kâr payı verebileceği zamanı göstermesi
- D) İşletmenin, yabancı kaynağa ihtiyaç duyacağı zamanı göstermesi
- E) İşletmenin, elindeki nakdi etkin bir şekilde kullanıp kullanmadığını göstermesi

2005 ara- 2006 ara- 2008 final-

59- Aşağıdakilerden hangisi proforma mali tabloların hazırlanmasında kullanılan yöntemlerden biridir?

- A) Netleştirme yöntemi
- B) Korelasyon yöntemi
- C) Net faaliyet geliri yöntemi
- D) Net gelir yöntemi
- E) Satışların yüzdesi yöntemi

2005 ara- 2006 ara-

60-İşletmenin bütün fonksiyonlarını kapsayan bütçelere ne ad verilir?

- A) Faaliyet bütçesi
- B) Genel imalat giderleri bütçesi
- C) Nakit bütçesi
- D) Ana bütçe
- E) Yatırım bütçesi

2007 ara-

61- Aşağıdakilerden hangisi bir işletmenin nakit ihtiyacının artmasına yol açar?

- A) Alacak devir hızının artması
- B) Vergilerin azalması
- C) Amortisman giderlerinin artması
- D) Kâr payı dağıtım oranının artması
- E) Faiz giderlerinin azalması

2007 ara-

62- Proforma finansal tablolar ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Proforma gelir tablosu, proforma bilançodan önce hazırlanmalıdır.
- B) Proforma tablolar, satışların yüzdesi yöntemi ile hazırlanabilir.
- C) Proforma bilançolarda aktifler pasiflerden fazla ise, fon fazlalığı söz konusudur.
- D) Proforma tablolar, oranlar yöntemi ile hazırlanabilir.
- E) Proforma tablolar, regresyon yöntemi ile hazırlanabilir.

2007 ara-

63- Aşağıdakilerden hangisi bir işletmenin nakit durumunu olumlu etkiler?

- A) Stokları artırmak
- B) Yatırım amaçlı arazi satın almak
- C) Kredili satışların vadesini uzatmak
- D) Banka kredilerini azaltmak
- E) Mal alış ödemelerini geciktirmek

**2008 ara-
64-İşletme planlarının rakamlarla ifade edilmesine ne ad verilir?**

- A) Nakit akım tablosu
- B) Bütçe
- C) Gelir tablosu
- D) Bilanço
- E) Kâr / zarar tablosu

**2008 ara-
65- Aşağıdakilerden hangisi nakit bütçesinde yer almaz?**

- A) Kâr payı ödemeleri
- B) Faiz giderleri
- C) Amortisman giderleri
- D) Vergi ödemeleri
- E) Satışlardan tahsilât

**2009 ara-
66- Finansal planlama süreci aşağıdakilerden hangisi ile başlar?**

- A) Sermaye yapısına ilişkin karar alınması
- B) Alternatiflerin ortaya konulması
- C) Optimal seçeneklerin belirlenmesi
- D) Gelir ve giderlerin tahmini
- E) Alternatif ve sonuçların analiz edilmesi

**2009 ara- 2009 final-
67- Yeni kurulmuş olduğu için geçmiş yıllara ilişkin verisi olmayan bir işletmenin finansal planlama çalışmalarında hangi finansal planlama tekniğinin kullanılması gerekir?**

- A) Oranlar yöntemi
- B) Korelasyon yöntemi
- C) Regresyon yöntemi
- D) Eğilim yüzdeleri yöntemi
- E) Proforma yöntemi

**2010 ara-
68- Geçmiş satışlar ile finansal tablo kalemleri arasındaki ilişkinin gelecekte de benzer şekilde devam edeceğini varsayan finansal planlama tekniği aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Korelasyon yöntemi
- B) Miller-Orr yöntemi
- C) Proforma yöntemi
- D) Oranlar yöntemi
- E) Satışların yüzdesi yöntemi

**2010 final-
69- Satışlarla doğrudan bağlantılı olan bilanço ve gelir tablosu kalemleri arasındaki ilişkinin araştırıldığı ve bilanço kalemlerinin, satışların bir fonksiyonu olarak ele alındığı finansal planlama tekniği aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Oranlar yöntemi
- B) Korelasyon yöntemi
- C) Eğilim yüzdeleri yöntemi
- D) Regresyon yöntemi
- E) Proforma yöntemi

**2004 ara- 2006 büt-
70- Üretime yalnızca bir defa katılıp, üretim sırasında tüketerek veya şekil değiştirerek mamul madde durumuna gelen ve mamulün satılmasıyla işletmeye para olarak geri dönen varlıklara ne ad verilir?**

- A) İştirakler
- B) Çalışma sermayesi
- C) Sabit varlıklar
- D) Demirbaşlar
- E) Makineler

**2004 ara- 2006 ara-
71- Aşağıdakilerden hangisi çalışma sermayesinin önemini artıran faktörlerden biri değildir?**

- A) Satışların artmasıyla çalışma sermayesinin de artış göstermesi
- B) Yöneticilerin zamanının büyük bir bölümünü alması
- C) Küçük işletmelerin kredi sağlayabilme olanaklarının daha fazla olması
- D) Birçok işletmenin aktif toplamı içerisinde dönen varlıkların önemli bir yer tutması
- E) İşletmenin risk ve kârlılığını etkilemesi

**2004 ara-
72- Aşağıdakilerden hangisi çalışma sermayesi düzeyinin artmasına yol açmaz?**

- A) Satın alınan stokların birim maliyetinin yükselmesi
- B) Enflasyonun yüksek olması
- C) Satış hacminin büyümesi
- D) Stokların tedarik süresinin kısılması
- E) Stok devir hızının yavaşlaması

**2004 ara- 2006 ara-
73- Çalışma sermayesinin en üst düzeyde tutulduğu yatırım politikası aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Atılğan politika
- B) İyimser politika
- C) Dengeli politika
- D) Normal politika
- E) İhtiyatlı politika

**2005 ara- 2007 final- 2009 büt-
74- Bir tesisin faaliyete başlayabilmesi ve işletme faaliyetlerini sürdürebilmesi için kullanılan ve kısa sürede paraya dönüşme özelliğine sahip varlıklara ve bu amaçla yapılan harcamalara ne ad verilir?**

- A) Stok
- B) Kısa vadeli borç
- C) Alacak
- D) Sabit varlık
- E) Çalışma sermayesi

**2005 ara- 2007 büt- 2010 büt-
75- İşletmelerin, grevler, yangınlar, sel baskınları ve savaşlar gibi durumlarda karşılaştıkları güçlükleri kısmen gidermek için buldukları çalışma sermayesine ne ad verilir?**

- A) Değişken çalışma sermayesi
- B) Çalışma sermayesi döngüsü
- C) Olağanüstü çalışma sermayesi
- D) Sürekli çalışma sermayesi
- E) Net çalışma sermayesi

2005 ara- 2006 final- 2008 final-

76-Çalışma sermayesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Borçların zamanında ödenememesi çalışma sermayesinin yetersizliğini gösterir.
- B) Alacakların vadesinde tahsil edilememesi net çalışma sermayesini azaltır.
- C) Menkul değerlerin değerinin düşmesi net çalışma sermayesini düşürür.
- D) İşletmenin satışları ile çalışma sermayesi arasında ters yönlü bir ilişki vardır.
- E) Çalışma sermayesi yönetimi, finans yöneticisinin zamanının büyük bir kısmını alır.

2006 ara- 2011 ara

77- Aşağıdaki durumlardan hangisi, çalışma sermayesi düzeyinin yetersiz hale gelmesine yol açar?

- A) Sermaye artırımı yapılması
- B) Girdi fiyatlarının düşmesi
- C) Alacak devir hızının artması
- D) Stok devir hızının artması
- E) İş hacminin genişlemesi

2007 ara- 2008 final-

78- Aşağıdakilerden hangisi net çalışma sermayesini ifade eder?

- A) Dönen varlıklar-Stoklar
- B) Dönen varlıklar-Kısa vadeli borçlar
- C) Dönen varlıklar + Net kâr
- D) Dönen varlıklar-Net kâr
- E) Toplam varlıklar - Dönen varlıklar

2007 ara- 2009 ara

79- Aşağıdakilerden hangisi çalışma sermayesi yetersizliğini gidermek için alınabilecek tedbirlerden biri değildir?

- A) Kısa vadeli banka borçlarının kapatılması
- B) Alacak devir hızının artırılması
- C) Uzun süreli kaynak sağlanması
- D) Satıcılardan yeni kredi alınması
- E) Üretim kapasitesini etkilemeyecek şekilde duran varlıkların azaltılması

2007 ara-

80- Aşağıdakilerden hangisi çalışma sermayesi döngüsünü etkilemez?

- A) Stok tutma süresi
- B) Satıcı kredilerinin vadesi
- C) Uzun vadeli borçların vadesi
- D) Üretim süresi
- E) Alacakların tahsil süresi

2008 ara-

81- En az miktarda nakit, nakit benzeri varlık, alacak ve stok bulundurulmuş çalışma sermayesi politikası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İhtiyatlı
- B) Dengeli
- C) Normal
- D) Atılğan
- E) Olağanüstü

2008 ara-

82-Çalışma sermayesinin gereğinden fazla olması, aşağıdaki durumlardan hangisine neden olmaz?

- A) Özsermaye karlılığının düşmesi
- B) Stokların birikmesi
- C) Cari oranın artması
- D) Riskin azalması
- E) Likiditenin azalması

2009 ara-

83- Aşağıdakilerden hangisi brüt çalışma sermayesini ifade eder?

- A) Duran varlık toplamı
- B) Kısa vadeli borçlar
- C) Devamlı sermaye
- D) Dönen varlık toplamı
- E) Aktif toplamı

2009 ara- 2005 büt- 2006 ara-

84- Aşağıdakilerden hangisi çalışma sermayesinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Kısa vadeli olması
- B) Hareketli olması
- C) Riskinin düşük olması
- D) Likit olması
- E) Bölünemez olması

2009 ara-

85- Aşağıdakilerden hangisi çalışma sermayesi yetersizliğinin bir göstergesi değildir?

- A) Müşterilere uygun vade tanınmaması
- B) İşletmenin dış gelişmelere ayak uydurabilmesi
- C) Stokların, müşteri taleplerini karşılamaya yetmemesi
- D) Borçların zamanında ödenememesi
- E) Net işletme sermayesinin negatif olması

2010 ara-

86-Çalışma sermayesinin finansmanında uygulanan aşağıdaki stratejilerin hangisinde, çalışma sermayesinin dalgalanma gösteren kısmı kısa vadeli kaynaklarla, sürekli çalışma sermayesi ve duran varlıklar ise uzun vadeli kaynaklarla finanse edilir?

- A) İhtiyatlı finanslama stratejisi
- B) Tutucu finanslama stratejisi
- C) Dengeli finanslama stratejisi
- D) Atak finanslama stratejisi
- E) Atılğan finanslama stratejisi

2007 ara-

87-Aşağıdakilerin hangisinde, değişken çalışma sermayesi kısa vadeli kaynaklarla, sürekli çalışma sermayesi ve duran varlıklar ise uzun vadeli kaynaklarla finanse edilir?

- A) Atılğan finanslama stratejisi
- B) Tutucu finansman stratejisi
- C) İhtiyatlı finanslama stratejisi
- D) Dengeli finanslama stratejisi
- E) Atak finanslama stratejisi

2010 ara- 2006 final-

88-İşletme faaliyetlerinin en üst düzeyde bulunması halinde, faaliyetlerin aksamadan yürütülmesine olanak tanıyan minimum dönen varlık toplamına ne ad verilir?

- A) Net çalışma sermayesi
- B) Değişken çalışma sermayesi
- C) Olağanüstü çalışma sermayesi
- D) Çalışma sermayesi
- E) Sürekli çalışma sermayesi

2010 ara-

Sorular aşağıdaki bilgilere göre cevaplandırılacaktır

(C) işletmesi ile ilgili bilgiler aşağıdaki gibidir:

Hazır Değerler: 100.000 TL

Alacaklar: 200.000 TL

Stoklar: 100.000 TL

Sabit Varlıklar: 200.000 TL

Kısa Vadeli Borçlar: 100.000 TL

Özkaynaklar: 500.000 TL

89- Yukarıdaki bilgilere göre (C) işletmesinin çalışma sermayesi kaç TL'dir?

- A) 600.000
- B) 400.000
- C) 300.000
- D) 200.000
- E) 100.000

90- Bu bilgilere göre (C) işletmesinin net çalışma sermayesi kaç TL'dir?

- A) 500.000
- B) 400.000
- C) 300.000
- D) 200.000
- E) 100.000

2005 final-

91- Dönen varlıklardan kısa vadeli borçlar çıkarıldığında kalan farka ne ad verilir?

- A) Nakit mevcudu
- B) Kullanılabilir fonlar
- C) Likidite oranı
- D) Çalışma sermayesi
- E) Net çalışma sermayesi

2008 büt-

92- Aşağıdakilerden hangisi çalışma sermayesinin unsurlarından biri değildir?

- A) Hazır değerler
- B) Menkul kıymetler
- C) Alacaklar
- D) Gelir tahakkukları
- E) Dağıtılmamış kârlar

2009 final-

93-İşletmelerin mevsimlik ve devresel dalgalanmalar sonucu sürekli çalışma sermayesinden ayrı olarak ihtiyaç duydukları çalışma sermayesine ne ad verilir?

- A) Brüt çalışma sermayesi
- B) Net çalışma sermayesi
- C) Gerekli çalışma sermayesi
- D) Değişken çalışma sermayesi
- E) Olağanüstü çalışma sermayesi

2010 final-

94-Aşağıdakilerden hangisi çalışma sermayesi unsurlarını, sabit varlıklardan ayıran özelliklerden biri değildir?

- A) Daha likit olması
- B) İşletmenin risk derecesi üzerinde daha etkili olması
- C) Kısa vadeli olması
- D) Daha esnek kararlara olanak tanınması
- E) Bölünebilir olması

2004 ara- 2006 ara- 2007 final- 2008 final-

95-İşletmelerde nakit yönetiminin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İşletme giderlerini borçlanmadan karşılamak
- B) Ödemelerle tahsilâtları çakıştırmak
- C) TL ile yabancı paralar arasında denge kurmak
- D) Likidite ile uzun vadeli kârlılık arasında denge kurmak
- E) Bankalarla olan ilişkileri yürütmek

2004 ara- 2006 ara- 2007 ara- 2008 ara-

2010 ara- 2009 büt-

96- Bir işletmenin, faiz oranlarındaki değişimlerden veya menkul kıymetlerin fiyat artışlarından yararlanmak için nakit bulundurması, aşağıdaki nakit bulundurma amaçlarından hangisinin kapsamında yer alır?

- A) Tedbir amacı
- B) İhtiyat amacı
- C) Yatırım amacı
- D) İşlem amacı
- E) Spekülasyon amacı

2004 ara- 2006 büt-

97- Aşağıdakilerden hangisi işletmelerde yüksek nakit bulundurulmasının faydalarından biri değildir?

- A) Ortaya çıkacak kârlı iş imkânlarının değerlendirilmesi
- B) Alışlarda nakit iskontosundan yararlanılması
- C) Faiz kazancı elde edilmesi
- D) Beklenen ödemelerin zamanında yapılması
- E) Bankalarla iyi ilişkiler kurulması

2005 ara-

98- Bir varlığın istenildiği zaman gerçek değerinde nakde dönüştürülebilme özelliğine ne ad verilir?

- A) Satış değeri
- B) Likidite
- C) Nakit değerler
- D) Rantabilite
- E) Menkul değerler

2005 ara- 2005 büt-

99- Aşağıdakilerden hangisi, bir işletmede gereğinden fazla nakit bulundurulmasının sonuçlarından biri değildir?

- A) Riskin düşmesi
- B) Kârlılığın artması
- C) Borçlanma ihtiyacının azalması
- D) Günlük harcamaların rahatlıkla yapılabilmesi
- E) Üretimin aksatılmadan sürdürülebilmesi

**2005 ara- 2008 ara- 2010 ara- 2006 final-
2007 büt- 2009 final- 2010 büt-**

100- Aşağıdaki durumlardan hangisi, işletmelerde nakit bulundurma gereksinimini artırmaz?

- A) Yeni bir yatırım yapılması
- B) Alışların peşin yapılması
- C) Kredi anapara ödemesi yapılması
- D) Yüklü miktarda alım yapılması
- E) Alacak devir hızının yüksek olması

**SINAVDA BAŞARILAR
TUĞBA GÜÇ**

